

PROGRAM DELA IN FINANČNI NAČRT NACIONALNEGA INŠTITUTA ZA JAVNO ZDRAVJE (NIJZ) ZA LETO 2025

Nacionalni inštitut za javno zdravje
Trubarjeva cesta 2, 1000 Ljubljana

Odgovorna oseba:
izr. prof. dr. Branko Gabrovec

Kazalo

KAZALO.....	2
I. POVZETEK	4
II. OBRAZLOŽITEV FINANČNEGA NAČRTA ZA LETO 2025.....	17
1 OSNOVNI PODATKI O ZAVODU	17
2 ZAKONSKE PODLAGE	24
3 OSNOVNA IZHODIŠČA ZA SESTAVO FINANČNEGA NAČRTA ZA LETO 2025	27
4 PRIKAZ LETNIH CILJEV ZAVODA V LETU 2025	29
4.1 LETNI CILJI Z OPREDELJENIMI KAZALNIKI	29
4.2 POROČANJE O NOTRANJEM NADZORU JAVNIH FINANC	32
4.2.1 <i>Opredelitev poslovnih ciljev na področju NNJF.....</i>	<i>32</i>
4.2.2 <i>Register obvladovanja poslovnih tveganj.....</i>	<i>33</i>
4.2.3 <i>Aktivnosti na področju NNJF.....</i>	<i>34</i>
5 FIZIČNI, FINANČNI IN OPISNI KAZALNIKI, S KATERIMI MERIMO ZASTAVLJENE CILJE	36
6 NAČRT DELOVNEGA PROGRAMA NIJZ	38
6.1 NAČRT LETNEGA PROGRAMA V OKVIRU IZVAJANJA JAVNE SLUŽBE - FINANCIRANO S STRANI MZ.....	38
6.1.1 <i>Proučevanje, razvoj in krepitev zdravja</i>	<i>38</i>
6.1.2 <i>Spremljanje in preučevanje nalezljivih bolezni</i>	<i>49</i>
6.1.3 <i>Okolje in zdravje</i>	<i>59</i>
6.1.4 <i>Zdravstveno varstvo</i>	<i>68</i>
6.1.5 <i>Upravljanje programov preventive in krepitev zdravja</i>	<i>71</i>
6.1.6 <i>Informatika v zdravstvu</i>	<i>78</i>
6.1.7 <i>Sektor za IKT podpora.....</i>	<i>84</i>
6.1.8 <i>Zagotavljanje podatkov in informacij o zdravju in zdravstvenem varstvu</i>	<i>85</i>
6.1.9 <i>Center za duševno zdravje</i>	<i>89</i>
6.1.10 <i>Državni program presejanja in zgodnjega odkrivanja predrakavih sprememb in raka na debelem črevesu in danki – Program Svit.....</i>	<i>94</i>
6.1.11 <i>Komuniciranje</i>	<i>96</i>
6.1.12 <i>Šola javnega zdravja</i>	<i>100</i>
6.1.13 <i>Preskrba s cepivi</i>	<i>101</i>
6.1.14 <i>Služba za nevladne organizacije</i>	<i>102</i>
6.1.15 <i>Program preventive na področju ustnega zdravja.....</i>	<i>103</i>
6.2 NAČRT TERCIARNE DEJAVNOSTI	104
6.2.1 <i>Program učenja</i>	<i>104</i>
6.2.2 <i>Program usposabljanja za posebna znanja</i>	<i>104</i>
6.2.3 <i>Program razvoja in raziskovanja</i>	<i>104</i>
6.2.4 <i>Raziskovalni in razvojni projekti</i>	<i>107</i>
6.3 NAČRT PROGRAMA DELA ZA PLAČNIKA -ZZZS ZA LETO 2024	111
6.3.1 <i>Izvajanje zdravstvenih storitev za ugotavljanje, obvladovanje nalezljivih bolezni in zaščite s cepljenjem in drugimi zdravili (OE)</i>	<i>111</i>
6.3.2 <i>Registri in evidence – nalezljive bolezni.....</i>	<i>112</i>
6.4 DRUGE STORITVE JAVNE SLUŽBE	114
6.4.1 <i>Preskrba z zdravili za izvajanje cepljenja – financiranje iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja</i>	<i>114</i>
6.4.2 <i>Distribucija cepiv proti covidu-19</i>	<i>116</i>
6.4.3 <i>Naloge povezane s sodelovanjem v postopkih skupnih EU javnih naročil</i>	<i>117</i>

6.4.4	Obrambno načrtovanje z vidika zagotavljanja civilnih obrambnih zmogljivosti v državi v izrednih razmerah, izrednem stanju in vojni.....	117
6.5	ZAGOTAVLJANJE PODPORE DELOVANJU ZASTOPNIKOV PACIENTOVIH PRAVIC.....	119
6.6	NAČRT STORITEV NA TRGU.....	120
6.6.1	Varovanje zdravja prebivalstva s cepljenjem.....	120
6.6.2	Ambulantna tržna dejavnost s področja obvladovanja nalezljivih bolezni na OE NIJZ.....	120
6.6.3	Preskrba z zdravili za izvajanje cepljenja.....	121
6.6.4	Založniška dejavnost.....	122
7	FINANČNI NAČRT PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV.....	123
7.1	NAČRT PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV	123
7.1.1	Načrtovani prihodki	123
7.1.2	Načrtovani odhodki	125
7.1.3	Načrtovan poslovni izid.....	127
7.2	NAČRT PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV PO VRSTAH DEJAVNOSTI	128
7.3	NAČRT PRIHODKOV IN ODHODKOV PO NAČELU DENARNEGA TOKA.....	129
8	PLAN KADROV.....	130
8.1	ZAPOSLENOST	130
8.2	OSTALE OBLIKE DELA.....	132
8.3	DEJAVNOSTI, ODDANE ZUNANJIM IZVAJALCEM.....	133
8.4	IZOBRAŽEVANJE, SPECIALIZACIJE IN PRIPRAVNOSTI.....	134
9	PLAN INVESTICIJ IN VZDRŽEVALNIH DEL V LETU 2025	135
9.1	PLAN INVESTICIJ	135
9.2	PLAN VZDRŽEVALNIH DEL.....	138
9.3	PLAN ZADOLŽEVANJA	140
	PRILOGE.....	141

PROGRAM DELA IN FINANČNI NAČRT NACIONALNEGA INŠTITUTA ZA JAVNO ZDRAVJE (NIJZ) ZA LETO 2025

I. POVZETEK

Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ) je edini terciarni zdravstveni zavod na področju javnega zdravja v Sloveniji, katerega glavni namen je proučevanje vplivov dejavnikov na zdravje ter načrtovanje ukrepov ter varovanje in zviševanje ravni zdravja prebivalstva Republike Slovenije s pomočjo ozaveščanja prebivalstva ter vzpostavljenih presejalnih programov in drugih preventivnih ukrepov. Naše poslanstvo je z medresorskim povezovanjem prispevati k boljšemu zdravju in blaginji prebivalcev Slovenije. Glavne dejavnosti NIJZ zajemajo spremljanje in ocenjevanje zdravja prebivalstva in sistema zdravstvenega varstva, prepoznavanje groženj zdravju in oblikovanje ukrepov za njihovo obvladovanje, vodenje zbirk podatkov s področja zdravja in zdravstvenega varstva ter krepitev zdravja in oblikovanje strokovnih podlag za sprejemanje zdravju prijaznih politik, programov in ukrepov za preprečevanje bolezni.

Pri postavljanju letnih ciljev smo sledili aktualnim potrebam in izzivom na področju javnega zdravja, ki izhajajo iz dosedanjih ocen zdravja in dejavnikov tveganja ter obstoječih varovalnih dejavnikov zdravja na področju socialno-ekonomskih, okoljskih in kulturnih determinant zdravja, ki najbolj vplivajo na zdravje prebivalcev Slovenije. Pri pripravi programa dela smo upoštevali že sprejete strateške dokumente in pripravljene akcijske načrte, in sicer Strategijo razvoja Slovenije 2030, Resolucijo o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2016–2025, »Skupaj za družbo zdravja«, Strategijo razvoja zdravstvene dejavnosti na primarni ravni zdravstvenega varstva do leta 2031 (SRZDPR2031), Strategijo aktivnega in zdravega staranja, Resolucijo o nacionalnem programu o prehrani in telesni dejavnosti za zdravje 2015–2025 »Dober tek, Slovenija«, Resolucijo o Nacionalnem programu duševnega zdravja 2018–2028 (Program MIRA), Državni program za obvladovanje sladkorne bolezni (DPOSB) 2020–2030, Strategijo preprečevanja in obvladovanja okužbe s HIV/AIDS 2017–2025, Resolucijo o Nacionalnem programu na področju prepovedanih drog 2023–2030, Državni načrt za obvladovanje raka 2022–2026 (DPOR), Usmeritve zdravstvene politike v letih 2025 in 2026, Zakon o varnosti in kakovosti v zdravstvu ter druge usmerjevalne dokumente.

Pri načrtovanju smo upoštevali tudi priporočila EPHO študije slovenskega javnega zdravja, ki jo je izvedla SZO v letih 2017–2019 in je izpostavila potrebo po reorganizaciji na podlagi strateško definiranih vsebin javnega zdravja. Upoštevali smo tudi izhodiščne usmeritve programa EHO 2020–25 (usmeritev v duševno zdravje, digitalno zdravje, imunizacijo ter vedenj, povezanih z zdravjem). Upoštevali smo tudi zeleno in digitalno agendo EU, novo sprejeto EU Globalno strategijo za zdravje do leta 2030 ter Evropski program za preprečevanje raka, pa tudi razvoj na Evropskem stebru socialnih pravic s poudarkom na Jamstvu za otroka. Upoštevali smo tudi v letu 2024 sprejeto uredbo o skupnem evropskem prostoru zdravstvenih podatkov (EHDS), ki bo pomembno vplivala na delo NIJZ v letu 2025 in kasneje.

Na dokazih temelječe informacije so podlaga za odločanje in ukrepanje posameznikov, strokovnjakov in zdravstvene politike. Informacije predstavljajo osnovo za razvoj programov na področju javnega zdravja, so ključne pri razvoju ukrepov in programov na področjih preprečevanja, zgodnjega odkrivanja in zdravljenja bolezni. Tudi v letu 2025 bomo spremljali razmere na področju javnega zdravja v Sloveniji, EU in po svetu ter Ministrstvu za zdravje in drugim resorjem nudili strokovno pomoč pri oblikovanju

strateških dokumentov in politik, ki imajo neposreden ali posreden vpliv na zdravje, ter strokovno podporo pri implementaciji in izvajanju že sprejetih strateških dokumentov in akcijskih načrtov.

Ključni letni cilji NIJZ v letu 2025:

- Zagotovitev nemotenega in učinkovitega poslovanja NIJZ.
- Dokončna implementacija dokumentnega sistema.
- Izvedba razpisa za ERP sistem.
- Končna realizacija ureditve ustreznih prostorskih pogojev za nemoteno redno delo in razvoj (centralna enota, logistični center za preskrbo s cepivi).
- Digitalizacija sistemov spremljanja nalezljivih bolezni.
- Razvoj in implementacija novih oziroma dopolnitev obstoječih rešitev eZdravja v skladu s potrebami.
- Nadaljevanje implementacije eSmrti.
- Priprava podatkov in analiz o zdravstvenem stanju prebivalstva - četrta publikacija na področju Neenakosti v zdravju in deseta izdaja Zdravja v občini.
- Kot upravljelec nacionalnega programa duševnega zdravja bomo v ospredje postavili aktivnosti za optimizacijo izvajanja akcijskega načrta programa MIRA in usklajevanje partnerskih organizacij, ki izvajajo aktivnosti programa MIRA.
- Izdelali bomo analizo uspešnosti delovanja centrov za krepitev zdravja.
- Izdelali bomo analizo uspešnosti delovanja centrov za duševno zdravje in centrov za zgodnjo obravnavo.
- Aktivnosti za implementacijo Uredbe o pitni vodi (Ur. l. RS. Št 61/2023), vključno z izdelavo navodil in priporočil.
- Izvedba aktivnosti za zmanjševanje izpostavljenosti prebivalstva svincu, zlasti majhnih otrok, v Mežiški dolini.
- Nadgradnja Operativnega centra za krizno upravljanje (OCKU/EOC) za zagotavljanje pripravljenosti in koordinacijo odzivanja na večja tveganja za zdravje ljudi, povezovanje sistemov različnih področij in posredovanje informacij o nenadnih dogodkih in kriznih razmerah.
- Izboljšanje informiranosti in ozaveščenosti ključnih javnosti o prednostih različnih cepljenj in dobrobiti le-teh, kar bi poskušali doseči z usklajenim in poenotenim komuniciranjem o cepljenju na nacionalni in lokalni ravni ter uporabo različnih komunikacijskih kanalov in orodij.
- Prijava na projekte, ki imajo za NIJZ in Slovenijo pomembno dodano vrednost in so komplementarni strateškim ciljem na področju javnega zdravja.
- Začetek vzpostavljanja zemljevida znanja in kompetenc zaposlenih.

Načrtovane aktivnosti in ključni izdelki NIJZ v letu 2025, ki imajo še posebej pomembno vlogo za izboljšanje javnega zdravja v Sloveniji:

- Nadaljevali bomo z digitalizacijo sistema spremljanja nalezljivih bolezni, ki bo epidemiološki službi NIJZ omogočal dostop do vseh relevantnih podatkov v primeru nalezljivih bolezni in okužb, kjer je potrebna epidemiološka obravnavna in ukrepanje, ter pri nalezljivih boleznih in okužbah, kjer je potrebno v skladu z nacionalno zakonodajo zagotavljati nacionalne sisteme spremljanja

(statistični nameni) in v skladu z evropsko zakonodajo zagotoviti posredovanje podatkov med nacionalnim in EU sistemi epidemiološkega spremljanja.

- Spremljanje kroničnih nenalezljivih bolezni, vključno s podatki o vzrokih smrti, je pomemben vir informacij za spremljanje, načrtovanje, vodenje in razvijanje zdravstvene dejavnosti ter za ocenjevanje zdravstvenega stanja prebivalstva. Nadaljevali bomo s spremljanjem kazalnikov zdravja na lokalnem nivoju s pomočjo podatkovne platforme Zdravje v občini, ki prikazuje ključne kazalnike zdravja slovenskih občin. V letu 2025 bomo zaključili in objavili četrto publikacijo na področju Neenakosti v zdravju. Zagotovili bomo strokovno podporo Ministrstvu za zdravje pri pripravi ob-stranskega dogodka na zasedanju Združenih narodov o nenalezljivih boleznih, septembra 2025, ki ga bo v sodelovanju z nekaterimi drugimi državami organizirala Slovenija.
- Tobak, alkohol in prepovedane droge so v Sloveniji pomembni preprečljivi dejavniki tveganja za smrti, izgubljena zdrava leta življenja in manjše zmožnosti prebivalcev. Na teh treh področjih vsako leto poteka veliko aktivnosti in tudi v letu 2025 bomo na področju tveganih vedenj nadaljevali z rednim spremljanjem stanja, identifikacijo ključnih problemov in trendov, osveščali, obveščali in izobraževali bomo različne javnosti, predlagali potrebne ukrepe in jih strokovno zagovarjali.
- Nadaljevali bomo z delom na razvoju in implementaciji smernic za izvajanje preventivnega programa za otroke in mladostnike – Programa ZDAJ.
- Razvijali bomo nove programe terciarne preventive (obvladovanje kronične ledvične bolezni, obravnava kronične bolečine, obravnava oseb po onkološki rehabilitaciji, obravnava oseb po kardiološki rehabilitaciji, obravnava oseb s KOPB) v državnem programu integrirane preventive kroničnih bolezni pri odraslih. Pripravili bomo izhodišča za nadgradnjo preventivnih programov za obvladovanje kroničnih nenalezljivih bolezni.
- Podprli bomo širitev mreže centrov za krepitev zdravja in prenovili model financiranja te mreže.
- Podprli bomo širitev mreže centrov za duševno zdravje in centrov za zgodnjo obravnavo na primarni ravni zdravstvenega varstva.
- Nadaljevali bomo z delom na merilih za vrednotenje intervencij na področju javnega zdravja, predvsem bomo nadaljevali s predstavitvijo meril različnim deležnikom, vključno z nevladnimi organizacijami, posodabljanjem meril in pripravo dodatnih funkcionalnosti in vsebin e-platforme za izmenjavo dobrih praks. Tudi v letu 2025 se bomo povezovali z nacionalnimi inštituti za javno zdravje v mreži EuroHealthNet v sklopu programa Best Practice Portal.
- Na področju duševnega zdravja bomo nadaljevali s krepitvijo skupnostnega pristopa s poudarkom na razvoju mrež duševnega zdravja v lokalnih okoljih in pristopa zdravja v vseh politikah s poudarkom na vključevanju oseb z izkušnjo duševne motnje v aktivnosti javnega zdravja.
- Z naborom kazalnikov s področja duševnega zdravja bomo nadgradili podatkovni portal NIJZ in s tem povečali dostopnost do informacij o stanju in dejavnikih, ki vplivajo na duševno zdravje prebivalstva.
- Sledili bomo mednarodnim obveznostim ter novi evropski zakonodaji, vključno z zagotavljanjem delovanja 24/7 NKT EWRS/ IHR, z namenom usklajenega odzivanja in obvladovanja širjenja resnih čezmejnih nevarnosti za zdravje ljudi.
- V Operativnem centru za krizno upravljanje bomo povezali sisteme različnih področij, z namenom obvladovanja/preprečevanja večjih groženj za zdravje prebivalstva, tako z zagotavljanjem

usklajene, neprekinjene in kakovostne aktivnosti v primeru pojava nalezljivih bolezni, kopičenja, izbruha epidemije, kot v primeru naravnih in drugih nesreč, v skladu z doktrino in predpisi.

- Prepoznavali bomo in se odzivali na fizikalne, kemijske in mikrobiološke dejavnike tveganja iz okolja, ocenjevali izpostavljenost ljudi tem dejavnikom, ocenjevali tveganje za zdravje ter predlagali ukrepe in programe za zmanjšanje tveganja za pojav škodljivih učinkov in posledic na zdravje, s posebnim poudarkom na obdobju nosečnosti, otroštva in najstniških let.
- Nudili bomo strokovno podporo odločevalcem pri sprejemanju političnih odločitev v Evropskem procesu okolja in zdravja (1989), še posebej na področju okolja in zdravja otrok (Parmska deklaracija 2010).
- S proučevanjem zdravih grajenih okolij in povezovanjem z institucijami v Sloveniji in tujini bomo prispevali k ozaveščanju o oblikovanju prostorov, ki spodbujajo javno zdravje, odgovarjajo na podnebne izzive in vključujejo skupnostne pristope za podporo ranljivim skupinam in obvladovanju krhkosti.
- Nadaljevali bomo s sektorsko oceno ranljivosti in tveganja zaradi največje grožnje globalnemu zdravju v 21. stoletju – podnebnih sprememb in sodelovali pri pomembnem procesu blaženja: razogljičenju v zdravstvu.
- Nadaljevali bomo s povezovanjem in razvojem sodelovanja z nevladnimi organizacijami.
- Končali bomo predlog Strategije javnega zdravja, ki bo temeljila na izsledkih in priporočilih projekta presoje temeljnih funkcij ter bo soustvarjena s ključnimi partnerji na področju javnega zdravja.
- Aktivno bomo sodelovali pri nadaljnjih razvojnih aktivnostih na področju eZdravja.
- Izdelali bomo analizo uspešnosti delovanja centrov za duševno zdravje in mreže služb za duševno zdravje v sistemu zdravstvenega varstva.
- V letu 2025 bomo sodelovali pri najmanj 100 različnih domačih in mednarodnih strokovno razvojnih in raziskovalnih projektih.

Spremljanje kazalnikov zdravja in poročanje o zdravju

Spremljanje kroničnih nenalezljivih bolezni, vključno s podatki o vzrokih smrti, je pomemben vir informacij za spremljanje, načrtovanje, vodenje in razvijanje zdravstvene dejavnosti ter za ocenjevanje zdravstvenega stanja prebivalstva. Uporabljamo jih za načrtovanje preventivnih programov, programov promocije zdravja in programov za zgodnje odkrivanje bolezni, ter ocenjujemo njihove učinke. Pripravili bomo letna in druga poročila glede na potrebe MZ in drugih deležnikov. Nadaljevali bomo s spremljanjem kazalnikov zdravja na lokalnem nivoju s pomočjo podatkovne platforme Zdravje v občini, ki prikazuje ključne kazalnike zdravja slovenskih občin. Osveževali bomo kazalnike zdravja in pripravili nove vsebine z namenom spodbujanja ukrepov za izboljšanje zdravja na lokalni ravni. Glede na to, da že 10 let spremljamo zdravje prebivalcev na nivoju slovenskih občin bomo pripravili tudi posebno obeležitev te obletnice. Tudi v letu 2025 bomo v sklopu projekta Zlati kamen izvedli izbor občine zdravja. V sklopu raziskave SI-PANDA bomo v sklopu mednarodne skupine pod okriljem nizozemskega inštituta za javno zdravje (RIMV) izvedli tretjo in četrto raziskavo (marec in september 2025) o pripravljenosti na novo pandemijo ali drug izreden dogodek z vidika vedenjske (behavioural) perspektive. V letu 2025 bomo zaključili in objavili četrto publikacijo na področju Neenakosti v zdravju, ki bo poleg standardnega nabora kazalnikov zdravja vključevala tudi področje dostopnosti do zdravstvenih storitev ter okolje in zdravje. Sodelovali bomo pri pripravi in izvedbi srečanja Pobude malih držav na ravni ministrov, ki bo maja 2025.

Preprečevanje tveganih vedenj

Podatki mednarodnih raziskav, kot sta HBSC in ESPAD, kažejo, da se mladostniki iz Slovenije po uporabi psihoaktivnih snovi (PAS), kot so konoplja, nekatere druge prepovedane droge in alkohol, uvrščajo krepko nad povprečje vrstnikov iz drugih držav. Vse večji problem pri otrocih in mladostnikih postajajo tudi nekemične zasvojenosti. Vse to nakazuje potrebo po **razvoju in implementaciji modela celostnega preventivnega programa za otroke in mladostnike že od rojstva dalje**, predvsem pa v vrtčevskem in šolskem okolju, ki ne bo naslavljal le področja preprečevanja uporabe PAS in nekemičnih zasvojenosti, ampak bo zaradi svoje naravnosti otroke in mladostnike obravnaval celostno, krepil njihove socialne in druge veščine za življenje, omogočal izbire zdravega življenjskega sloga ter prispeval k njihovem splošnemu dobremu počutju, zdravemu in varnemu razvoju. Pomen preventivnih programov za otroke in mladostnike, ki bodo večali odpornost ter okrepili spretnosti in znanja za življenje ter izbire zdravega življenjskega sloga, je vse večji. V letu 2024 smo zato začeli z razvojem modela in v letu 2025 nameravamo nadaljevati z aktivnostmi na področju preventive PAS in razvojem modela preventivnega programa za otroke in mladostnike v šolskem in predšolskem okolju.

Na **področju tobaka** bomo v letu 2025 podprli obstoječe in pripravili predloge novih ukrepov nadzora nad tobakom za Slovenijo, sodelovali pri pripravi in argumentaciji sprememb ZOUTPI in Zakona o trošarinah, spremljali razširjenost uporabe tobačnih in povezanih izdelkov, ozaveščali o različnih izdelkih s tobakom ali nikotinom, in sicer z zagotavljanjem podatkov, vrednotenjem učinkov ukrepov, pregledi dokazov/literature, argumentacijami in strokovno podporo, mreženjem in ozaveščanjem in pripravo publikacij za različne ciljne skupine (zdravstveni in šolski delavci, starši, mediji, mladi). Sodelovali bomo z Ministrstvom za zdravje in drugimi deležniki pri promociji preprečevanja rabe tobaka in povezanih izdelkov. Nadaljevali bomo z izvajanjem svetovanja na Svetovalnem telefonu za pomoč pri opuščanju kajenja in njegovi promociji.

Na **področju alkohola** bomo še naprej sistematično spremljali porabe alkohola, razširjenosti rabe alkohola in zdravstvenih posledic rabe alkohola v Sloveniji. Izvajali bomo informiranje, osveščanje in mobilizacijo strokovne, laične in drugih javnosti za bolj kritičen odnos do alkohola. Zagotavljali bomo strokovne podlage, stališča in mnenja za področje odgovornega odnosa do rabe alkohola ter zagovorništvo uvedbe učinkovitih ukrepov za odgovoren odnos do rabe alkohola in sprememb obstoječih ukrepov v zakonodajo. Aktivno bomo sodelovali v stalni medresorski delovni skupini za usklajevanje alkoholne politike v Sloveniji na Ministrstvu za zdravje in pri promociji preprečevanja rabe alkohola ter drugih aktivnostih Programa omejevanja porabe alkohola in zmanjševanja škodljivih posledic rabe alkohola 2025-2026.

Na **področju prepovedanih drog** bomo skladno z vsakoletno pogodbo z Evropsko agencijo za droge (EUDA) izvajali naloge Nacionalne informacijske točke, vključno s pripravo Nacionalnega poročila na področju drog, ter poročila o mreži za spremljanje novih psihoaktivnih snovi (NPS). Zagotavljali bomo primerljive, preverjene, epidemiološke podatke s področja drog za strokovno javnost in odločevalce v Sloveniji, ter zagotovili ustrezne standardizirane podatke za EUDA in SZO ter druge mednarodne organizacije. Izvajali bomo naloge iz Resolucije o nacionalnem programu na področju prepovedanih drog 2023-2030 in iz nje izhajajočega akcijskega načrta. Večjo pozornost bomo namenjali področju preventive uporabe psihoaktivnih snovi pri otrocih in mladostnikih in problematiki konoplje. Koordinirali bomo nacionalno mrežo programov zmanjševanja škode na področju drog in brezdomstva. Tudi v letu 2025 bomo izvedli že 19. nacionalno konferenco ob mesecu preprečevanja zasvojenosti in nudili strokovno podporo pri izvedbi preventivnega meseca. V sodelovanju s sodelavci na OE bomo krepili mrežo sistema zgodnjega opozarjanja na NPS, ki je potrebna za preprečevanje in obvladovanje posledic, ki jih povzročajo NPS.

Duševno zdravje

Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ) bo v letu 2025 nadaljeval z aktivnostmi na področju duševnega zdravja z namenom izboljšanja duševnega zdravja prebivalstva in krepitve sistema skrbi za duševno zdravje. NIJZ bo posebno pozornost namenil spremljanju duševnega zdravja in samomora, vključno z vzpostavitvijo kazalnikov javnega duševnega zdravja na podatkovnem portalu NIJZ, zaključkom analize policijskih zapisnikov o samomorih in poskusih samomora ter analitiko podatkov o nekemičnih zasvojenostih, ki jih zbiramo na vzorcu celotne populacije Slovenije. Na področju raziskav in razvoja si bomo prizadevali za izboljšanje razumevanja duševnega zdravja v forenzičnem kontekstu, zmanjševanje stigmatizacije duševnih motenj, izboljšanje in razširitev programa Psihološka prva pomoč ter uvedbo pristopa "QualityRights" v Sloveniji. Pri tem bomo še naprej tesno sodelovali z mednarodno skupnostjo, predvsem v okviru pan-evropske koalicije za duševno zdravje pri Svetovni zdravstveni organizaciji (SZO) ter sodelovanja v tematski delovni skupini za duševno zdravje pod okriljem EuroHealthNet.

Pomemben del aktivnosti NIJZ v letu 2025 bo usmerjen v upravljanje in koordinacijo programa MIRA. NIJZ bo učinkovito koordiniral izvajanje programa in zagotavljal njegovo učinkovito spremljanje ter evalvacijo, vključno z učinkovitim izvajanjem aktivnosti programa na regionalni ravni. Na tem področju se bomo usmerili v pripravo trajnostnega načrta razvoja mrež duševnega zdravja v lokalnih okoljih. Na področju izobraževanja in usposabljanja si bomo prizadevali za izboljšanje znanja in veščin strokovnjakov v Centrih za duševno zdravje odraslih (CDZO) in Centrih za duševno zdravje otrok in mladostnikov (CDZOM) ter širitev dobrih praks in znanja s področja duševnega zdravja iz CDZ v druga okolja.

NIJZ bo še naprej ozaveščal o pomenu duševnega zdravja in zmanjševal stigmo z organizacijo tretjega Festivala duševnega zdravja in četrte Nacionalne konference o obvladovanju nekemičnih zasvojenosti. Delodajalcem in zaposlenim bomo omogočili učinkovito oceno stanja ter krepili kompetence vodstvenih in strokovnih delavcev za učinkovito varovanje in krepitev duševnega zdravja na delovnem mestu. Raziskovalno delo bo usmerjeno v sistematično zbiranje in predstavitev raziskovalnega dela na področju duševnega zdravja v Sloveniji, pripravo monografije za ocenjevanje stanja in potreb na področju javnega duševnega zdravja ter pripravo načrta raziskovalnega dela na področju spremljanja izkušenj pacientov z obravnavami na področju duševnega zdravja.

NIJZ bo v letu 2025 nadaljeval z zagotavljanjem strokovne podpore in izobraževanj za strokovnjake s področja duševnega zdravja, krepil medsektorsko sodelovanje ter aktivno sodeloval pri oblikovanju politik in praks na področju duševnega zdravja. Pri tem bomo s svojo ekspertizo podpirali nevladne organizacije in različne resorje.

Nadaljevali bomo z upravljanjem Nacionalnega programa duševnega zdravja, kamor sodita tako nacionalna, kot regionalno lokalna koordinacija programa. NIJZ bo v letu 2025 nadaljeval s podporo vzpostavljanja centrov za duševno zdravje otrok in mladostnikov ter odraslih in zagotavljal strokovno usmerjanje teh centrov. Podprli bomo razvojne ambulate s centri za zgodnjo obravnavo pri razvoju in implementaciji kliničnih poti in smernic sodelovanja z drugimi zdravstvenimi službami. Nadaljevali bomo z izobraževanji za time v novih centrih za duševno zdravje otrok in mladostnikov ter odraslih (CDZ), za patronažno službo in za regijske koordinatorje. Skupaj s sodelavci na OE bomo podpirali CDZ pri vzpostavljanju njihove vloge v lokalnem okolju (promocija CDZ, povezovanje z deležniki, promocija duševnega zdravja) – v dveh pilotnih okoljih bomo vzpostavili mreže duševnega zdravja po vzoru dobre prakse iz belgijske reforme sistema skrbi za duševno zdravje.

Okrepitev preventivnih pristopov na primarni ravni zdravstvenega varstva

Izdelali bomo predlog Nacionalne strategije zdravstvene pismenosti za obdobje 2025-2035. V letu 2025 načrtujemo izvedbo 2. nacionalne raziskave zdravstvene pismenosti med prebivalci Slovenije.

NIJZ upravlja program preventivnega zdravstvenega varstva otrok in mladostnikov – Program ZDAJ (Zdravje danes za jutri), kjer bomo nadaljevali s pripravo smernic programa za posamezne ciljne skupine (predšolski otroci; otroci z razvojnimi zaostanki). NIJZ bo v letu 2025 nadaljeval s podporo vzpostavljenim centrom za krepitev zdravja in zagotavljal strokovno usmerjanje delovanja centrov na področju krepitev zdravja otrok in mladostnikov. Nadaljevali bomo z izobraževanjem in usposabljanjem izvajalcev programa ZDAJ. V letu 2025 bomo začeli z izvajanjem usposabljanj za specialna znanja za izvajalce vzgoje za zdravje otrok in mladostnikov v vrtčevskem in šolskem okolju po prenovljenem programu. Okrepili bomo sodelovanje s področjem vzgoje in izobraževanja na nacionalni ravni. Na lokalni ravni bomo spodbujali krepitev sodelovanja z VIZ in lokalno skupnostjo. V letu 2025 bomo nadaljevali z razvijanjem sistema spremljanja, da bi zagotovili potrebne informacije o zdravju otrok in mladostnikov in izvajanju programa. Poseben poudarek bo na proučevanju vzrokov neenakosti v dostopnosti do ustreznih preventivnih programov in aktivnostih za njihovo preseganje. Razvijali bomo podatkovne vire, nabor kazalnikov ter informatizacijo preventivnega zdravstvenega varstva za otroke in mladostnike.

NIJZ upravlja program integrirane preventive kroničnih nenalezljivih bolezni pri odraslih, ki od leta 2018 združuje Nacionalni program primarne preventive srčno-žilnih bolezni, razširjen program preventive kroničnih nenalezljivih bolezni v (referenčnih) ambulantah družinske medicine in delovanje zdravstveno-vzgojnih centrov (ZVC) ter centrov za krepitev zdravja (CKZ), v nov enovit Program integrirane preventive kroničnih nenalezljivih bolezni pri odraslih (**Program Skupaj za zdravje**).

V letu 2025 so prioritetne naloge na področju **upravljanja preventivnih zdravstvenih programov** vzpostavitev novih integriranih centrov za krepitev zdravja v 19 zdravstvenih domovih, skupaj z razširjenim usposabljanjem, ter razvoj obravnav sekundarne in terciarne preventive v CKZ za osebe s kroničnimi boleznimi (kronična ledvična bolezen, srčnožilne bolezni; kronična bolečina, onkološka rehabilitacija, KOPB). Nadaljevali bomo z razvojem in implementacijo preventivne obravnave starejše osebe na domu (POSO) in dopolnili predlog ukrepov po opravljeni oceni tveganja za padce v domačem okolju, vključno z izdelavo klinične poti.

NIJZ bo sistematično izvajal evalvacije zdravstvenovzgojnih delavnic in delovanja ZVC/CKZ; v letu 2025 bomo uvedli nove kazalnike spremljanja učinkov in doseganja ciljev preventivnih programov. Pripravili bomo izhodišča za nadgradnjo preventivnih programov za obvladovanje kroničnih nenalezljivih bolezni.

NIJZ upravlja program vzgoje za ustno zdravje otrok in mladostnikov. V letu 2025 bomo prednostno uvajali prenovljen program zobozdravstvene vzgoje v vseh zdravstvenih domovih.

V Mrežo zdravih mest bomo vključevali nove občine. S krepitevijo struktur za zdravje bomo spodbujali in podpirali razvoj lokalnih strategij in akcijskih načrtov za zdravje po načelih skupnostnega pristopa in skladno s 7. fazo programa Mreže zdravih mest.

Javno zdravje otrok in mladostnikov

V okviru nacionalne koordinacije promocije zdravja otrok in mladostnikov bomo v sodelovanju s sodelavci na OE koordinirali in širili Slovensko mrežo zdravih šol ter uvajali aktualne tematike javnega zdravja. Delali bomo na razvoju, posodabljanju in izvajanju preizkušenih programov za promocijo zdravja na telesnem, duševnem, socialnem in okoljskem področju za učence, učitelje in starše. Posvetili se bomo digitalizaciji življenja, pozitivnim vidikom digitalizacije ob uporabi v šolske namene in negativnim vplivom, kot je

digitalno trženje na življenjski slog otrok in mladostnikov. Promovirali bomo ukrepe, ki spodbujajo pozitivne vidike uporabe spletnega okolja in zmanjšujejo negativne.

V okviru nacionalne koordinacije promocije zdravja otrok in mladostnikov bomo v sodelovanju s sodelavci na OE koordinirali in širili Slovensko mrežo zdravih šol ter uvajali aktualne tematike javnega zdravja. Delali bomo na razvoju, posodabljanju in izvajanju preizkušenih programov za promocijo zdravja na telesnem, duševnem, socialnem in okoljskem področju za učence, učitelje in starše. Posvetili se bomo medvrstniškemu nasilju.

Spremljanje in preučevanje nalezljivih bolezni

Digitalna prenova celotnega sistema spremljanja nalezljivih bolezni predstavlja najpomembnejšo strateško prioriteto NIJZ. Nujen je čim hitrejši razvoj digitalnega integriranega sistema klinične in laboratorijske prijave nalezljivih bolezni ter njegova integracija z epidemiološkimi podatki. S finančnimi sredstvi Direct Grant Evropske komisije, v okviru projekta NSS-SI, bomo na NIJZ digitalizirali epidemiološko spremljanje nalezljivih bolezni v realnem času, podobno kot za covid-19. Večino denarja bomo porabili za ustrezne informacijske rešitve (razvoj digitalne infrastrukture) različnih deležnikov. Digitalizirati je potrebno tudi epidemiološko spremljanje bolnišničnih okužb in nekaterih drugih okužb (npr. resno potekajoče akutne okužbe dihal) v bolnišnicah.

Nalezljive bolezni še vedno predstavljajo izziv javnemu zdravju. Učinkovito javno-zdravstveno ukrepanje temelji na zagotavljanju pravočasnega načrtovanja aktivnosti za hitro zaznavanje tveganj in odzivanje nanje, pridobivanju in ocenjevanju informacij iz domačih in mednarodnih formalnih in neformalnih virov. Epidemiologi, tako na centralni, kot na območnih enotah, se bodo tudi v letu 2025, neprekinjeno (24/7) odzivali na vse dogodke, ki bi lahko predstavljali tveganje za javno zdravje. Z izvajanjem zdravstvenih storitev, tudi terenskih, kot so epidemiološko poizvedovanje, anketiranje, vzorčenje, ocenjevanje tveganj ter s pravočasnimi, sorazmernimi in usklajenimi ukrepi za preprečitev širjenja in obvladovanje nalezljivih bolezni, bomo čim bolj minimalizirali negativne vplive na javno zdravje.

Za obvladovanje večjih javnozdravstvenih tveganj in zagotavljanje organizacijske, infrastrukturne in tudi strokovne podpore vsem na NIJZ pri odzivu, bomo nadgrajevali novo delujoči center za krizno upravljanje na NIJZ (OCKU/EOC), tudi s krepitvijo vključevanja odločevalcev in kapacitet na MZ.

V letu 2025 si bomo prizadevali za izboljšanje sistema intersektorskega obveščanja o zoonozah. Na ta način bomo hitreje opredelili izpostavljenost in ocenili tveganje povezano z zoonozami. Optimizacija medresorskega obveščanja je dolgoročno pomemben cilj zaradi možnosti pojava novih javnozdravstvenih groženj v bodočnosti, ki zahtevajo ustrezen odziv v skladu s pristopom enega zdravja. Poudarek bo na izboljšanju sodelovanja pri izmenjavi podatkov o aviarni influenci in odzivu.

Razvijali bomo epidemiološko spremljanje bolnišničnih okužb (BO) v skladu s strokovnimi smernicami ECDC, ki temelji na ponavljanju slovenskih nacionalnih presečnih raziskav BO v bolnišnicah za akutno oskrbo, epidemiološkem spremljanju okužb kirurške rane, epidemiološkem spremljanju okužb povzročenih z bakterijo *Clostridioides difficile* in epidemiološkem spremljanju BO v enotah intenzivnega zdravljenja. Ti specifični sistemi epidemiološkega spremljanja so del nacionalne mreže za epidemiološko spremljanje BO (MESBO). Prizadevali si bomo za razvoj na elektronski dokumentaciji slonečega epidemiološkega spremljanja BO.

Posebno pozornost bomo posvetili spremljanju odpornosti proti antibiotikom pri povzročiteljih okužbe krvi in ostalih invazivnih okužbah in spremljanju porabe protimikrobnih zdravil antibiotikov, ki jo v državah EU/EEA koordinira ECDC. Prizadevali si bomo za razvoj na elektronski dokumentaciji slonečega

epidemiološkega spremljanja okužb krvi vključno z odpornostjo povzročiteljev okužb krvi proti antibiotikom.

Na področju cepljenja bomo izvajali aktivnosti za učinkovito obvladovanje bolezni, ki jih preprečujemo s cepljenjem (BPC). Na osnovi spremljanja podatkov o BPC v Sloveniji in v svetu, podatkov o precepljenosti in neželenih dogodkov po cepljenju ter v skladu z mednarodnimi priporočili, priporočili Svetovne zdravstvene organizacije in spoznanji iz literature, bomo pripravili predlog Programa cepljenja in zaščite z zdravili za leto 2026 in Navodila za izvajanje Programa. Pripravljali in posodabljali bomo nacionalna priporočila za cepljenje, navodila za izvajalce, gradiva za strokovno in splošno javnost in zagotavljali strokovno podporo izvajalcem cepljenja, da bo cepljenje potekalo varno in enotno po vsej državi. Sodelovali bomo tudi z mediji, se udeleževali strokovnih srečanj in obveščali javnost o novostih in pomenu cepljenja.

Razvijali bomo sistem spremljanja nalezljivih bolezni, povezovali podatke s podatki zdravstveno-statističnih zbirk z namenom, da izboljšamo informacijo o bremenu nalezljivih bolezni. Spremljanje nalezljivih bolezni bomo krepili z nadaljevanjem razvoja spremljanja povzročiteljev nalezljivih bolezni v odpadni vodi. Pri tem se bomo posvetili integraciji tega spremljanja v spremljanje nalezljivih bolezni, vključno z razvojem ustreznih kazalnikov spremljanja, ter pripravljenost in odzivanje na tveganja nalezljivih bolezni. Nadaljevali bomo z rednim spremljanjem SARS-CoV-2 in poliovirusov v odpadni vodi in pripravo strokovnih podlag za spremljanje dodatnih povzročiteljev nalezljivih bolezni v odpadni vodi.

Zagotavljanje preskrbe s cepivi in specifičnimi imunoglobulini

NIJZ bo tudi v letu 2025 zagotavljal preskrbo s cepivi in specifičnimi imunoglobulini, ki se financirajo iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja, za izvajanje Programa cepljenja in zaščite z zdravili. Plan je pripravljen na podlagi predloga letnega programa cepljenja in zaščite z zdravili, ki ga je NIJZ predlagal MZ. V kolikor bo potreba po cepivih za izvedbo priporočljivih cepljenj nižja od načrtovane, bo realizacija nabave nižja.

Poleg preskrbe s cepivi in specifičnimi imunoglobulini bo NIJZ vršil preskrbo tudi z zdravili za zdravljenje covid-19 po pooblastilu Ministrstva za zdravje.

Odzivanje na grožnje javnemu zdravju s področja zdravja in okolja

Spremljali bomo biološke dejavnike tveganja za zdravje, ugotavljali izpostavljenost prebivalcev, še posebej ranljivih skupin. Podajali bomo predloge ukrepov/priporočil za preprečevanje ali zmanjševanje tveganja na sprejemljivo raven. Pripravljali bomo strokovne podlage za medresorske skupine in telesa. Nadaljevali bomo s pripravo strokovnih mnenj o nevarnostih za pojav in širjenje nalezljivih bolezni ter o drugih tveganjih za zdravje ljudi, kot posledice bioloških dejavnikov za različne deležnike (ZIRS, šole, vrtci, civilne iniciative, druga ministrstva, posamezniki...).

Na področju zmanjševanja škodljivih vplivov okolja na zdravje zaradi fizikalnih dejavnikov tveganja spodbujamo zmanjševanje izpostavljenosti fizikalnim dejavnikom v zunanjem in notranjem zraku, UV sevanju, radonu in azbestu. Obravnavali bomo onesnaževala v zraku in bioaerosole ter objavili priporočila za prebivalce. Prebivalce, še posebej otroke in mladostnike, bomo informirali in osveščali o škodljivih učinkih in posledicah za zdravje ob prekomerni izpostavljenosti UV sevanju in jih vzpodbujali k preventivnemu ravnanju. V vrtcih ter osnovnih in srednjih šolah bomo izvedli program Varno s soncem. Sodelovali bomo pri diseminaciji Smernic za zadostno preskrbljenost z vitaminom D. Različne javnosti bomo informirali in osveščali o škodljivih učinkih azbestnih vlaken, vplivih na zdravje in pravilnem ravnanju z azbestnimi materiali in odpadki.

V sodelovanju z vsemi deležniki, ki lahko prispevajo k izboljšanju dostopa prebivalcev do varne pitne vode, in sicer MZ, ZIRS, NLZOH, MOP, ARSO, MKGH, lokalnimi skupnostmi, upravljavci vodovodov, prebivalci-

uporabniki in drugimi, ter z aktivnostmi v medresorski delovni skupini za preprečevanje vnosa onesnaževal iz okolja v tla, podtalnico, sistem oskrbe s pitno vodo ter prehransko verigo, želimo dolgoročno prispevati k skupnemu cilju: ohranitvi in izboljšanju zdravja z odpravo in/ali obvladovanjem vseh dejavnikov tveganja v povezavi z vodo, ki bi lahko potencialno negativno vplivali na zdravje uporabnikov. V letu 2025 bomo skupaj z vsemi deležniki sodelovali pri implementaciji Uredbe o pitni vodi (Ur. l. RS 61/2023, rok implementacije 2028), v letu 2025 z navodili za pripravo Varnostnega načrta.

Spremljali in zaznavali bomo grožnje javnemu zdravju zaradi prisotnosti in uporabe kemikalij v okolju, vključno s hrano, materiali v stiku z živili in predmeti splošne uporabe. Vključenost v evropsko partnerstvo za oceno tveganja kemikalij PARC nam bo omogočalo razvoj in implementacijo novih orodij in pristopov k oceni tveganja zaradi kemikalij, za boljšo zaščito zdravja ljudi in okolja. Na podlagi pridobljenih podatkov humanega biomonitoringa (HBM) bomo spremljali bremena izpostavljenosti kemikalijam in ocenjevali tveganje za zdravje za različne populacijske skupine. Upravi za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (UVHVVR) ter Uradu RS za kemikalije (URSK) bomo nudili strokovno podporo in ocene tveganja za zdravje ljudi v postopkih odobritve kemikalij, ki se uporabljajo kot aktivne snovi, fitofarmacevtska sredstva ali biocidni proizvodi. Krepili bomo prepoznavnost in pretok informacij preko vzpostavljenih sistemov nutrivigilance in kozmetovigilance. Posvetili se bomo oblikovanju vsebin kemijske varnosti za izobraževanje in ozaveščanje strokovne in splošne javnosti.

Pri zaznavanju in odzivanju na nevarnosti kemičnega in okoljskega izvora ob naravnih in drugih nesrečah ostaja ključno, da pravočasno odreagiramo in z učinkovitimi ukrepi obvladamo tveganje za zdravje. Tudi v letu 2025 bomo zagotavljali pripravljenost strokovnjaka po sistemu 24/7 na tem področju. Nadalje bomo krepili sodelovanje s ključnimi deležniki za izdelavo ocene tveganja za zdravje in pripravo priporočil za ogroženo prebivalstvo (ARSO, NLZOH, UVHVVR...). Sodelovali bomo pri nadaljnjem oblikovanju Operativnega centra NIJZ (OEC) za krizno upravljanje.

V letu 2025 bomo nadaljevali s spremljanjem učinkov različnih dejavnikov tveganja, ki so nastali ali so okrepljeni zaradi podnebnih sprememb ter posodabljanjem priporočil v skladu z novimi spoznanji. Informirali in spodbujali bomo prebivalstvo, še zlasti ranljive skupine – starejše, k doslednemu upoštevanju in izvajanju ukrepov prilagajanja in blaženja podnebnih sprememb. Promovirali bomo oceno ranljivosti in tveganja za zdravje zaradi podnebnih sprememb po podnebnih regijah v Sloveniji. Nadaljevali bomo s sektorsko oceno ranljivosti in tveganja zaradi podnebnih sprememb in sodelovali pri pomembnem procesu blaženja: razogljičenju v zdravstvu.

Ocenjevanje vplivov na zdravje v okviru presoj planskih dokumentov (CPVO) in presoj posegov v okolja (PVO) je stalna naloga, ki se izvaja za potrebe MZ kot odziv na zahteve ministrstva pristojnega za okolje. V letu 2025 se bomo posvetili tudi razvoju ocenjevanja vplivov na zdravje (HIA) v okviru okoljskih presoj. Ob tem bomo mednarodni dan ozaveščanja o hrupu obeležili s konferenco z vključevanjem mednarodnih in domačih strokovnjakov, vključno z deležniki in nevladnimi organizacijami.

Proučevali bomo vplive grajenega okolja na zdravje prebivalcev, predlagali ukrepe zmanjševanja vplivov na zdravje, informirali in izobraževali javnosti ter pripravljali strokovne podlage za medsektorsko načrtovanje razvoja grajenega okolja, ki spodbuja zdravje oziroma zdrav življenjski slog.

Posebej izpostavljamo nove naloge na področju zdravega grajenega okolja v povezavi s kohezijskim projektom obvladovanja prekrhkosti/krhkosti. Glavni namen te naloge je pripraviti usmeritve za izboljšanje bivalnega okolja v povezavi s preprečevanjem in obvladovanjem krhkosti v Sloveniji, z načrtovanjem in oblikovanjem z dokazi podprtih trajnostnih javnozdravstvenih ukrepov in priporočil na področju bivalnega okolja.

Sodelujemo tudi pri izvajanju Programa ukrepov za izboljšanje kakovosti okolja v občinah Črna na Koroškem, Mežica, Prevalje, Ravne na Koroškem in Dravograd. Namen programa je zmanjšanje izpostavljenosti prebivalcev, predvsem mlajših otrok, svincu iz okolja. Reka Meža je med obsežnimi

poplavami, avgusta 2023, povzročila raznos s svincem obremenjenih naplavin, vzdolž svojega toka, kar predstavlja grožnjo zdravju prebivalcev, ki bivajo na poplavljenem območju. Odlok o določitvi degradiranega okolja in programa ukrepov za izboljšanje kakovosti okolja na območju vrtcev, šol in javnih igrišč v občinah Črna na Koroškem, Mežica, Prevalje, Ravne na Koroškem in Dravograd, je stopil v veljavo v januarju 2025. NIJZ OE Ravne je v programu zadolžen za:

- vzpostavitev in izvajanje obveščanja in ozaveščanja prebivalcev o možnih virih strupenih kovin in načinih zmanjšanja njihovega vnosa v telo ter o varni in varovalni prehrani za vključene občine;
- redno spremljanje vrednosti svinca v krvi tri leta (24 do 48 mesecev) starih otrok, ki imajo stalno prebivališče v omenjenih občinah;
- zagotavljanje strokovnega spremljanja zdravstvenega stanja vsakega otroka, pri katerem je ugotovljena velika obremenitev s svincem;
- usmerjene informativno motivacijske aktivnosti: zagotavljanje usmerjenega svetovanja za vsakega otroka, pri katerem je ugotovljena velika obremenitev s svincem.

Načrtovanje potreb na področju zdravstvenega varstva in analiza ključnih elementov bolnišničnega zdravstvenega varstva

Ker bomo sledili prednostnim nalogam in siceršnjim prioritetam MZ, bomo v letu 2025 nadaljevali z aktivnostmi, ki so namenjene projekcijam potreb po zdravnikih specialistih in po diplomiranih medicinskih sestrah. Skladno z metodologijo, ki je bila pripravljena in potrjena s strani projekta SRSS v letih 2019–2021, bomo dopolnili in nadgradili analize in projekcije. V dogovoru z MZ in z Zbornico zdravstvene in babiške nege bomo nadaljevali priprave analiz in projekcij za kader za področje zdravstvene nege.

V letu 2025 bomo sodelovali z Ministrstvom za zdravje, Uradom za nadzor kakovost in investicije v zdravstvu ter Agencijo za kakovost, če bo že vzpostavljena, pri spremljanju kakovosti zdravstvenega varstva s kazalniki. Pripravili bomo podatke in prikaze za kazalnike kakovosti za leto 2024 v skladu z veljavnimi predpisi. Poleg tega načrtujemo tudi razvojno delo na področju kazalnikov kakovosti v tesnem sodelovanju z Ministrstvom za zdravje in Uradom za nadzor, kakovosti in investicije v zdravstvu. Hkrati bomo sodelovali pri razvoju kazalnikov v okviru dela pristojne delovne skupine pri Organizaciji za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD).

V letu 2025 bomo tudi nadaljevali razvoj analitike na področju bolnišničnih obravnav. V letu 2025 bomo sodelovali in podpirali MZ pri pripravi podatkov, potrebnih za izvajanje 6. člena novele ZZDej.

Krepitev dejavnosti javnega zdravja

V letu 2019 je bila v sodelovanju s Svetovno zdravstveno organizacijo (WHO) in Ministrstvom za zdravje (MZ) opravljena celovita analiza funkcij javnega zdravja kot podlaga za strateško načrtovanje razvoja, obenem smo v sodelovanju z MZ izvedli tudi celovito analizo dela nevladnih organizacij (NVO) na področju zdravja. V letu 2025 bomo na tem področju dokončali pripravo Strategije javnega zdravja, ki bo izhajala iz priporočil projekta presoje temeljnih funkcij javnega zdravja ter vključujočega in sistematičnega procesa priprave dokumenta. Po zaključnih razpravah z deležniki bomo predlagali Ministrstvu za zdravje končni dokument za obravnavo in potrditev na Vladi.

Izboljšave in nadgradnje pri vseh informacijskih rešitvah eZdravja

Rešitve eZdravja se vse bolj uveljavljajo v vsakodnevnem poslovanju slovenskega zdravstvenega sistema, kar potrjujejo tudi podatki o njihovi uporabi. V letu 2025 zato načrtujemo izvajanje aktivnosti za dvig ravni

uporabe rešitev eZdravja s strani končnih uporabnikov, izboljšanje kakovosti delovanja rešitev ter njihovo celovito vzdrževanje in nadgrajevanje v skladu z zaznanimi potrebami oz. zakonskimi zahtevami, razvoj in implementacijo novih oz. dopolnjenih rešitev eZdravja v skladu z ugotovljenimi potrebami ter promocijo eZdravja in priložnosti, ki jih ponujajo rešitve eZdravja.

Raziskovalni in razvojni projekti z visoko dodano vrednostjo

Vsi projekti, ki jih izvajamo, so zasnovani na način, da nadgrajujejo našo osnovno dejavnost in pomembno prispevajo k dopolnitvi rednega dela raziskovalcev NIJZ. Aktivnosti, ki jih izvajamo v okviru projektov, pripomorejo k bolj kakovostnim rezultatom izvedenih nalog s področja vseh dejavnosti NIJZ. Večina projektov, ki jih izvajamo na NIJZ, je evropskih, tako se strokovnjaki vključujejo v mednarodne mreže in vzpostavljajo potrebne nove stike in pridobivajo nova znanja na ključnih področjih. Projekti omogočajo razvoj in krepitev kompetenc na novih področjih, zaposlitev novih sodelavcev in pogosto ponudijo možnost zaposlitve mladim na začetku svoje kariere poti, kar pomembno pripomore tudi k ciljem kadrovske politike NIJZ. V letu 2025 bo NIJZ potrjeno sodeloval v kar 107 različnih projektih.

Komuniciranje z različnimi javnostmi

Na področju komuniciranja z zunanjimi javnostmi se bodo naše delovne naloge in aktivnosti prepletale v zelo širok nabor vsebinskih področij, ki jih komuniciramo z zunanjimi javnostmi in deležniki. Komuniciranje z različnimi javnostmi je eno ključnih področij javnega zdravja.

V letu 2025 bomo poleg rednega komuniciranja posebno pozornost posvetili kriznemu komuniciranju, ne zgolj na področju nalezljivih bolezni, temveč tudi na področju zdravstvene ekologije in drugih področjih, ki jih NIJZ pokriva in se zaradi družbenih sprememb vse bolj spreminjajo v krizne teme. Za boljšo pripravljenost NIJZ pri komuniciranju v kriznih situacijah bomo aktivno sodelovali v naloge Operativnega centra NIJZ za krizno upravljanje. Zavedamo se namreč, da je prav področje kriznega komuniciranja eno izmed področij, kateremu je potrebno nameniti več pozornosti v okviru učinkovitega odzivanja na krizne dogodke, ki postajajo del našega vsakdana.

Na področju zunanjega komuniciranja bomo krepili pridobivanje novih znanj in nadgrajevali obstoječa znanja in veščine, pri čemer si bomo prizadevali, da bodo zaposleni razvijali svoje strokovne kompetence in samostojno prevzemali delovne naloge. Komuniciranje NIJZ-ja navzven se v veliki meri odraža v komuniciranju na različnih ravneh – tako na nacionalni kot regionalni/lokalni ravni, kar pomeni, da morajo biti ključna sporočila NIJZ dobro vidna v več okoljih. Še naprej bomo krepili tudi sodelovanje z drugimi organizacijami in deležniki, ki lahko predstavljajo pomembne multiplikatorje naših sporočil v različnih okoljih.

V letu 2025 bomo krepili tudi komuniciranje na digitalnih kanalih – pri čemer bomo pomembno pozornost posvetili tudi spremljanju analitike in različnim podatkom kot del aktivnega poslušanja naših digitalnih javnosti. V naslednjem letu načrtujemo tudi okrepitev prizadevanj na področju multimedijskega ustvarjanja javnozdravstvenih vsebin, s poudarkom na vizualizaciji naših komunikacij. Prav tako bomo začeli s pripravo spletnih mest v obeh jezikih manjšin – italijanske in madžarske manjšine.

Komuniciranje z različnimi javnostmi ponuja odlično priložnost za osebni in poklicni razvoj zaposlenih, še posebej, ker je zdravstveno komuniciranje eno od področij komuniciranja, ki v Sloveniji še nima pravega mesta in prepoznavnosti. Cilj zunanjega komuniciranja tako ni usmerjen zgolj v učinkovito reaktivno dvosmerno komuniciranje, temveč v prevzemanje aktivne vloge v komuniciranju javnozdravstvenih tem na strateškem nivoju, in v krepitev vloge in javne podobe NIJZ na nacionalnem in mednarodnem nivoju. Ob tem pa bo zunanje komuniciranje sledilo poslanstvu in viziji NIJZ in njuna ključna sporočila predstavilo javnostim oz. deležnikom.

Krepitev sodelovanja z nevladnimi organizacijami

V letu 2025 bomo nadaljevali z aktivnostmi za izboljšanje sodelovanja z nevladnimi organizacijami (NVO) na področju javnega zdravja, s poudarkom na krepitvi zdravstvene pismenosti in podpori socialni participaciji. Osredotočili se bomo na nadgradnjo baze NVO ter pripravo priporočil za učinkovitejše sodelovanje. Izvajali bomo izobraževalne programe in dogodke za in z NVO ter aktivno sodelovali pri pripravi in izvedbi posvetovanj v procesu oblikovanja strateških dokumentov in politik. Poleg tega bomo oblikovali multidisciplinarno akcijsko skupino mladinskih NVO na nacionalni ravni ter okrepili njihov vpliv pri oblikovanju javnozdravstvenih politik in iniciativ.

II. OBRAZLOŽITEV FINANČNEGA NAČRTA ZA LETO 2025

1 OSNOVNI PODATKI O ZAVODU

Ime: Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ)

Sedež: Trubarjeva cesta 2, Ljubljana

Matična številka: 6462642000

Davčna številka: SI 44724535

Šifra uporabnika: 27758

Številka transakcijskega računa: 011006000043188

Telefon, fax: + 386 1 2441 400, + 386 1 2441 447

Spletna stran: www.nijz.si

Ustanovitelj: Vlada Republike Slovenije

Datum ustanovitve: 25. 7. 2013

Organi zavoda:

- svet zavoda,
- generalni direktor,
- strokovni direktor in
- strokovni svet zavoda.

Svet zavoda je najvišji organ upravljanja in ima sedem članov: štiri predstavnike ustanovitelja, en predstavnik zavarovancev (imenuje ustanovitelj na predlog Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije) en predstavnik uporabnikov (imenuje ustanovitelj na predlog nevladnih organizacij s področja varstva pacientovih pravic ali samoupravne lokalne skupnosti, v kateri ima sedež) in enega predstavnika zaposlenih.

Generalni direktor predstavlja in zastopa zavod ter odgovarja za zakonitost njegovega poslovanja. Odgovarja ustanovitelju za poslovni uspeh zavoda in za uravnoteženje poslovnih ter strokovnih interesov.

Strokovni direktor vodi, usklajuje in odgovarja za strokovno dejavnost zavoda.

Strokovni svet je kolegijski strokovni organ zavoda, ki načrtuje, obravnava in usmerja strokovno dejavnost zavoda.

Podrobnejša organizacija zavoda:

NIJZ sestavljajo naslednje notranje organizacijske enote:

- Centralna enota in skupne strokovne službe, Trubarjeva cesta 2, Ljubljana,
- Območna enota Celje, Ipavčeva ulica 18, Celje,
- Območna enota Koper, Vojkovo nabrežje 4a, Koper,
- Območna enota Kranj, Gosposvetska ulica 12, Kranj,
- Območna enota Ljubljana, Zaloška cesta 29, Ljubljana,
- Območna enota Maribor, Prvomajska ulica 1, Maribor,
- Območna enota Murska Sobota, Ulica Arhitekta Novaka 2b, Murska Sobota,
- Območna enota Nova Gorica, Vipavska cesta 13, Rožna Dolina, Nova Gorica,
- Območna enota Novo mesto, Muzejska ulica 5, Novo mesto,
- Območna enota Ravne na Koroškem, Ob Suhi 5b, Ravne na Koroškem.

Poleg območnih enot NIJZ iz prejšnjega odstavka so v okviru centralne enote z razčlenjevanjem dejavnosti po namenu, ciljih in delovnih procesih na NIJZ za posamezna strokovna področja oblikovane tudi naslednje notranje organizacijske enote:

- Center za proučevanje in razvoj zdravja,
- Center za nalezljive bolezni,
- Center za zdravstveno ekologijo,
- Center za zdravstveno varstvo,
- Center za upravljanje programov preventive in krepitev zdravja,
- Center za zgodnje odkrivanje raka,
- Center za informatiko v zdravstvu,
- Center za komuniciranje,
- Center za duševno zdravje,
- Zdravstveno podatkovni center,
- Center Šola javnega zdravja ter
- Operativni center NIJZ za krizno upravljanje.

Vodstvo zavoda:

NIJZ vodi izr. prof. dr. Branko Gabrovec.

Dejavnosti:

Na podlagi določil Zakona o zdravstveni dejavnosti NIJZ opravlja naslednje dejavnosti:

- proučevanje zdravja in zdravstvenega stanja prebivalstva;
- spremljanje in vrednotenje zdravstvenega varstva ter proučevanje dostopnosti z vidika zadovoljevanja potreb prebivalstva ter priprava strokovnih podlag za načrtovanje zdravstvenih zmogljivosti;
- vodenje in upravljanje zbirk podatkov s področja zdravja in zdravstvenega varstva v skladu s posebnimi predpisi, načrtovanje, koordinacija razvoja in spremljanje delovanja informacijskih sistemov, ki podpirajo zbiranje in izmenjavo zdravstvenih podatkov ter kazalnikov javnega zdravja, nudenje statističnih in drugih javno dostopnih podatkov s področja zdravstvenega varstva za ponovno uporabo v skladu s predpisi;
- spremljanje in proučevanje dejavnikov, ki vplivajo na zdravje, in priprava predlogov ukrepov za zgodnje odkrivanje in omilitev njihovega vpliva, izdelava celovitih ocen tveganj za zdravje, spremljanje nalezljivih bolezni, vključno z okužbami, povezanimi z zdravstveno oskrbo ter zgodnje zaznavanje in odzivanje na dogodke, ki pomenijo nevarnost za javno zdravje;
- načrtovanje programov, vključno s programom cepljenja in zaščite z zdravili, in ukrepov za obvladovanje nalezljivih in drugih bolezni, povezanih s posebnimi izpostavljenostmi v naravnem okolju;
- načrtovanje, spremljanje, vrednotenje in izvajanje programov za krepitev zdravja in preprečevanje bolezni;
- načrtovanje, spremljanje, vrednotenje, upravljanje in izvajanje preventivnih in presejalnih programov v zdravstveni dejavnosti;
- zagotavljanje strokovne podpore ministrstvu in inšpektoratu, pristojnemu za zdravje, strokovna podpora v postopkih presoj vplivov posegov na okolje in zdravje ljudi v skladu s posebnimi predpisi;
- priprava strokovnih podlag za oblikovanje javnih politik in programov na področju javnega zdravja in zdravstvenega varstva, sodelovanje pri pripravi strokovnih podlag za uvajanje novih metod dela v zdravstveni dejavnosti in presoji zdravstvenih tehnologij;
- sodelovanje z NLZOH in drugimi znanstveno raziskovalnimi institucijami na področju javnega zdravja;
- sodelovanje v delovnih telesih uradnih institucij na nacionalni ravni, na ravni Evropske unije in na mednarodni ravni;
- seznanjanje strokovne in splošne javnosti o stanju, raziskavah in ugotovitvah na področju javnega zdravja;
- obveščanje in osveščanje splošne javnosti za dvig zdravstvene pismenosti;
- pedagoško, znanstveno raziskovalno in izobraževalno delo na področju javnega zdravja.

Poleg navedenega NIJZ opravlja tudi dejavnost preskrbe RS s cepivi in imunoglobini za izvajanje programa cepljenja in zaščite z zdravili v skladu z vsakoletnim programom cepljenja in zaščite z zdravili.

Poleg nalog iz prejšnjega odstavka NIJZ opravlja tudi druge naloge na področju javnega zdravja, določene s posebnimi predpisi in Sklepom o ustanovitvi NIJZ.

Naloge NIJZ v skladu z Uredbo o standardni klasifikaciji dejavnosti (Uradni list RS, št. 69/07, 17/08 in 27/24) zajemajo sledeče:

- 86.909 Druge zdravstvene dejavnosti;
- 46.460 Trgovina na debelo s farmacevtskimi izdelki ter medicinskimi potrebščinami in materiali;
- 58.110 Izdajanje knjig;
- 58.120 Izdajanje imenikov in adresarjev;
- 58.130 Izdajanje časopisov;
- 58.140 Izdajanje revij in druge periodike;
- 58.190 Drugo založništvo;
- 58.290 Drugo izdajanje programja;
- 59.200 Snemanje in izdajanje zvočnih zapisov in muzikalij;
- 62.010 Računalniško programiranje;
- 62.020 Svetovanje o računalniških napravah in programih;
- 62.030 Upravljanje računalniških naprav in sistemov;
- 62.090 Druge z informacijsko tehnologijo in računalniškimi storitvami povezane dejavnosti;
- 63.110 Obdelava podatkov in s tem povezane dejavnosti; obratovanje spletnih portalov;
- 63.120 Obratovanje spletnih portalov;
- 70.220 Drugo podjetniško in poslovno svetovanje;
- 72.110 Raziskovalna in razvojna dejavnost na področju biotehnologije;
- 72.190 Raziskovalna in razvojna dejavnost na drugih področjih naravoslovja in tehnologije;
- 72.200 Raziskovalna in razvojna dejavnost na področju družboslovja in humanistike;
- 74.900 Drugje nerazvrščene strokovne in tehnične dejavnosti;
- 85.320 Srednješolsko poklicno in strokovno izobraževanje;
- 85.421 Višješolsko izobraževanje;
- 85.422 Visokošolsko izobraževanje;
- 85.590 Drugje nerazvrščeno izobraževanje, izpopolnjevanje in usposabljanje;
- 85.600 Pomožne dejavnosti za izobraževanje;
- 86.220 Specialistična zunajbolnišnična zdravstvena dejavnost;
- 88.999 Drugo drugje nerazvrščeno socialno varstvo brez nastanitve;
- 91.011 Dejavnost knjižnic;
- 91.012 Dejavnost arhivov.

Poslanstvo, vizija, načela in vrednote:

Poslanstvo

Poslanstvo NIJZ je prispevati k boljšemu zdravju in blaginji prebivalcev Slovenije.

Skupaj s partnerji NIJZ zagotavlja vir podatkov in informacij, ki so podlaga za odločanje in ukrepanje posameznikov, strokovnjakov in politik za doseganje boljšega zdravja.

NIJZ prepoznava ključne izzive na področju javnega zdravja prebivalstva, vključno z determinantami, ki vplivajo na zdravje, in predlaga ukrepe za izboljšanje zdravja, vpliva na njihovo udejanjanje ter ocenjuje njihovo uspešnost in učinkovitost.

NIJZ spremlja sistem zdravstvenega varstva, pripravlja analize delovanja sistema in predlaga ukrepe za večjo dostopnost in učinkovitost ter razvoj prioritet.

Na podlagi podatkov, strokovnega in znanstvenega dela odločevalcem predlaga razvoj javnozdravstvenih politik.

NIJZ prepoznava morebitne grožnje zdravju, ocenjuje tveganja in pripravlja ukrepe za varovanje in zaščito zdravja.

Z raziskovanjem in mednarodnim sodelovanjem NIJZ prispeva k novim spoznanjem, krepi strokovne kompetence zaposlenih in sodelavcev ter razširja nova vedenja in dobre prakse.

NIJZ pripravlja predlog Strategije javnega zdravja, ki bo temeljila na izsledkih in priporočilih projekta presoje temeljnih funkcij javnega zdravja.

Vizija

NIJZ je ugleden, nacionalno in mednarodno prepoznan inštitut, ki pomembno vpliva na zdravje prebivalcev, kakovost bivalnega okolja, vode in hrane ter zaščito prebivalcev pred nalezljivimi boleznimi.

Inštitutu zaupajo prebivalci Slovenije, politiki in odločevalci.

Inštitut združuje vse deležnike v zdravstvu v skupnem cilju izboljšanja zdravja prebivalstva.

Inštitut ključno vpliva na razvoj in prispeva k uspešnosti sistema zdravstvenega varstva v Sloveniji.

Inštitut ima ključno vlogo v programih in projektih za krepitev in varovanje zdravja.

Inštitut je pomembna raziskovalna in učna ustanova.

Inštitut je ključna strokovna institucija, ki se povezuje v mrežo podobnih institucij in ima povezavo z mednarodnimi organizacijami, kot so: Združeni narodi, Svetovna zdravstvena organizacija, ECDC, EMCDDA, itd.

Inštitut ponuja zaposlitev v spodbudnem in prijetnem delovnem okolju.

Vrednote

Odgovornost: Odgovorno se odzivamo na dejanske potrebe prebivalcev in za doseganje skupnih ciljev uporabljamo z dokazi podprto znanje in najboljše prakse. Za izpolnjevanje našega poslanstva zaposleni ravnamo pošteno, etično in strokovno. Sprejemamo osebno odgovornost za lastno delo in strokovne odločitve. Vedno in povsod zagovarjamo zdravje prebivalstva.

Strokovnost: NIJZ ima med zaposlenimi največje strokovnjake s področja javnega zdravja v Sloveniji, zato lahko kompetentno deluje in sodeluje na vseh ravneh vpliva na zdravje prebivalcev in razvoja zdravstvenega varstva v Sloveniji.

Medsebojno spoštovanje, sodelovanje in razvoj zaposlenih: Zaposleni se med seboj spoštujemo in sodelujemo ter gradimo ustvarjalno delovno okolje. Spodbujamo interno in eksterno izobraževanje, samoizobraževanje, strokovno rast in razvoj talentov ter nudimo podporo in mentorstvo. Cenimo delo in prispevek vsakega posameznika in vsake stroke. Različna stališča nas bogatijo, izmenjujemo si jih v odprtem dialogu. Različne zamisli in izkušnje nam predstavljajo priložnost za učenje. Kot posamezniki in strokovnjaki vedno iščemo priložnosti za uresničevanje lastnih osebnih in strokovnih ciljev na način, ki je skladen s cilji in strateškimi usmeritvami NIJZ ter v dobrobit javnega zdravja.

Odprtost in preglednost: Zagotavljamo javnost in preglednost poslovanja, ravnanja in odločanja. Odprti smo za sodelovanje in za doseganje ciljev, sklepamo partnerstva s posamezniki, strokovnjaki in z odločevalci ter po najboljših močeh izpolnjujemo njihova pričakovanja. Spodbujamo interdisciplinarnost in multidisciplinarnost ter izmenjavo idej in informacij. Prepoznavamo in posredujemo najboljše prakse ter gradimo na prepoznavnosti in ugledu NIJZ doma in v tujini.

Cilji:

Vrednotenje in analize zdravja in zdravstvenega stanja

Cilj 1: NIJZ bo s proučevanjem zdravstvenega stanja prebivalcev in dejavnikov, ki vplivajo na zdravje, postal trajnosten in dostopen vir na dokazih temelječih informacij in analiz za oblikovanje politik s področja javnega zdravja, določanje prioritet in predlogov ukrepov za krepitev zdravja.

Vrednotenje in analize sistema zdravstvenega varstva

Cilj 2: NIJZ bo s proučevanjem sistema zdravstvenega varstva postal zanesljiv, trajnosten in dostopen vir na dokazih temelječih ocen, analiz in napovedi o potrebah prebivalcev po zdravstvenih storitvah, z namenom določanja prioritet in predlogov ukrepov za zagotavljanje pravične dostopnosti do zdravstvenega varstva.

Zagotavljanje podatkov

Cilj 3: NIJZ bo zagotavljal pravočasne in kakovostne podatke in informacije, ki bodo na voljo za pripravo kazalnikov, raziskav, ocen in poglobljenih analiz za uporabo med ključnimi deležniki in notranjimi uporabniki. NIJZ bo racionaliziral in optimiziral zbirke podatkov s področja zdravja in zdravstvenega varstva ter zagotovil večjo kakovost podatkov. Z uvedbo ustreznih informacijskih orodij bo zbiranje podatkov poenostavljeno. Z izboljšanim upravljanjem zbirk podatkov in z uvajanjem novih orodij za obdelavo podatkov bo omogočena zanesljiva in kakovostna podpora raziskavam, ocenam in analizam zdravja ter zdravstvenega stanja. Cilj vključuje tudi upravljanje zbirk podatkov s področja eZdravja.

Pripravljenost za obvladovanje zdravstvenih tveganj in nevarnosti za zdravje

Cilj 4: NIJZ bo okrepil osrednjo točko za zaznavanje nevarnosti za zdravje ljudi, vključno z zgodnjim zaznavanjem, izdelavo (hitrih) ocen tveganja ter koordinacijo hitrega odzivanja in komuniciranja z javnostmi.

Ukrepi in programi za krepitev zdravja, zgodnje odkrivanje in preprečevanje bolezni

Cilj 5: NIJZ bo razvijal in posodabljal javnozdravstvene programe za krepitev in varovanje zdravja ter zmanjševanje neenakosti v zdravju. NIJZ bo te programe spremljal, vrednotil in izvajal usposabljanja.

Cilj 6: NIJZ bo upravljal in vrednotil programe za preprečevanje in zgodnje odkrivanje bolezni, kateri v Sloveniji že potekajo, ter okrepil izvajanje pristopov za vključevanje ranljivih oseb.

Zagotavljanje znanj za strokovnjake, ki s svojimi ukrepi vplivajo na javno zdravje

Cilj 7: NIJZ bo s programi usposabljanja naslovil potrebe po temeljnih in specialističnih znanjih za različne strokovnjake, ki delujejo na področju javnega zdravja. V programe usposabljanja bomo vključevali tudi druge strokovnjake in državne uslužbence, ki se pri svojem delu srečujejo z javnim zdravjem.

Raziskovanje na področju javnega zdravja

Cilj 8: NIJZ bo z večanjem obsega in uspešnosti raziskav prispeval k razvoju novih znanj in pristopov v javnem zdravju.

Zagovorništvo, komuniciranje in mobilizacija skupnosti za zdravje

Cilj 9: NIJZ bo nadgradil in na novo vzpostavil učinkovita orodja za komuniciranje z javnostmi in zagovorništvo.

Razvoj, implementacija in upravljanje storitev eZdravja

Cilj 10: NIJZ bo z upravljanjem in razvojem storitev eZdravja zagotavljal informiranje prebivalcev in dostop do lastnih zdravstvenih podatkov, ter povezovanje in izmenjevanje zdravstvene dokumentacije med izvajalci zdravstvene dejavnosti s ciljem še bolj varne, uspešne in kakovostne zdravstvene obravnave.

2 ZAKONSKE PODLAGE

a) Zakonske podlage za izvajanje dejavnosti zavoda:

- Zakon o zavodih (Uradni list RS, št. 12/91, 8/96, 36/00 – ZPDZC, 127/06 – ZIZP);
- Zakon o zdravstveni dejavnosti (Uradni list RS, št. 23/05 – uradno prečiščeno besedilo, 15/08 – ZPacP, 23/08, 58/08 – ZZdrS-E, 77/08 – ZDZdr, 40/12 – ZUIF, 14/13, 88/16 – ZdZPZD, 64/17, 1/19 – odl. US, 73/19, 82/20, 152/20 – ZZUOOP, 203/20 – ZIUOPDVE, 112/21 – ZNUPZ, 196/21 – ZDOsk, 100/22 – ZNUZSZS, 132/22 – odl. US, 141/22 – ZNUNBZ, 14/23 – odl. US in 84/23 – ZDOsk-1, 102/24 – ZZKZ in 112/24 – ZDIUZDZ);
- Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 91/07, 76/08, 62/10 – ZUPJS, 87/11, 40/12 – ZUIF, 21/13 – ZUTD-A, 91/13, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 111/13 – ZMEPIZ-1, 95/14 – ZUIF-C, 47/15 – ZZSDT, 61/17 – ZUPŠ, 64/17 – ZZDej-K, 36/19, 189/20 – ZFRO, 51/21, 159/21, 196/21 – ZDOsk, 15/22, 43/22, 100/22 – ZNUZSZS, 141/22 – ZNUNBZ, 40/23 – ZČmIS-1 in 78/23);
- Zakon o zdravniški službi (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 15/08 – ZPacP, 58/08, 107/10 – ZPPKZ, 40/12 – ZUIF, 88/16 – ZdZPZD, 40/17, 64/17 – ZZDej-K, 49/18, 66/19, 199/21, 136/23 – ZIUZDS in 35/24),
- Uredba o določitvi programov storitev obveznega zdravstvenega zavarovanja, opredelitev zmogljivosti, potrebnih za njegovo izvajanje, in določitev obsega sredstev za leto 2024 (Uradni list RS, št. št. 14/24, 30/24, 47/24 in 53/24 – popr., 109/24);
- Pogodbe o izvajanju programa zdravstvenih storitev za pogodbeno leto 2023 ter 2024 z ZZZS,
- Zakon o zbirkah podatkov s področja zdravstvenega varstva (Uradni list RS, št. 65/00, 47/15, 31/18, 152/20 – ZZUOOP, 175/20 – ZIUOPDVE, 203/20 – ZIUOPDVE, 112/21 – ZNUPZ, 196/21 – ZDOsk, 206/21 – ZDUPŠOP, 141/22 – ZNUNBZ, 18/23 – ZDU-10 in 84/23 – ZDOsk-1);
- Zakon o nalezljivih boleznih (Uradni list RS, št. 33/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/20 – ZIUZEOP, 142/20, 175/20 – ZIUOPDVE, 15/21 – ZDUOP, 82/21, 178/21 – odl. US in 125/22);
- Zakon o duševnem zdravju (Uradni list RS, št. 77/08, 46/15 – odl. US, 44/19 – odl. US, 109/23 in 136/23 – ZIUZDS)
- Zakon o pacientovih pravicah (Uradni list RS, št. 15/08, 55/17, 177/20 in 100/22 – ZNUZSZS).

b) Zakonske in druge pravne podlage za pripravo finančnega načrta:

- Zakon o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18, 195/20 – odl. US, 18/23 – ZDU-10 in 76/23);
- Zakon o računovodstvu (Uradni list RS, št. 23/99, 30/02 – ZJF-C in 114/06 – ZUE);
- Zakon o preglednosti finančnih odnosov in ločenem evidentiranju različnih dejavnosti (Uradni list RS, št. 33/11);
- ZIPRS2526 (Uradni list RS, št. 104/24);
- Zakon o javnih uslužbencih (Uradni list RS, št. 18/2023);
- Navodilo o pripravi finančnih načrtov posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov (Uradni list RS, št. 91/00 in 122/00);

- Pravilnik o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Uradni list RS, št. 133/23);
- Pravilnik o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Uradni list RS, 133/23, 81/2024);
- Pravilnik o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava (Uradni list RS, št. 133/23 in 19/24);
- Pravilnik o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev (Uradni list RS, št. 45/05, 138/06, 120/07, 48/09, 112/09, 58/10, 108/13 in 100/15);
- Pravilnik o določitvi neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov (Uradni list RS, 46/03);
- Pravilnik o postopkih za izvrševanje proračuna Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 50/07, 61/08, 99/09 – ZIPRS1011, 3/13, 81/16, 11/22, 96/22, 105/22 – ZZNŠPP, 149/22, 106/23 in 88/24),
- Navodilo v zvezi z razmejitvijo dejavnosti javnih zdravstvenih zavodov na javno službo in tržno dejavnost Ministrstva za zdravje (št. 0140-114/2022/3 z dne 19. 5. 2022).

c) Interni akti zavoda

- Sklep o ustanovitvi Nacionalnega inštituta za javno zdravje s spremembami in dopolnitvami;
- Statut Nacionalnega inštituta za javno zdravje;
- Pravilnik o notranji organizaciji NIJZ;
- Pravilnik o sistemizaciji delovnih mest NIJZ;
- Pravilnik o delovnem času;
- Pravilnik o računovodstvu in finančnem poslovanju;
- Pravilnik o knjiženju in razporejanju prihodkov in stroškov po vrstah dejavnosti (javna služba/tržna dejavnost) na NIJZ;
- Pravilnik o popisu terjatev in obveznosti;
- Pravilnik o davčnem potrjevanju računov;
- Pravilnik o nagrajevanju zaposlenih iz naslova povečanega obsega dela;
- Pravilnik o uporabi varne sobe;
- Pravilnik o varstvu osebnih podatkov;
- Pravilnik o hrambi dokumentarnega gradiva;
- Pravilnik o nabavi in javnem naročanju - čistopis;
- Pravilnik o osebni varovalni opremi zaposlenih v NIJZ;
- Pravilnik o raziskovalni in razvojni dejavnosti ter raziskovalnih nazivih;
- Pravilnik o javnih pozivih;
- Hišni red NIJZ;
- Pravilnik o tajnih podatkih na NIJZ;

- Pravilnik za vzpostavitev postopka notranje prijave nezaželenih kršitev na NIJZ (Žvižgač);
- Pravilnik o volitvah predstavnika delavcev v Svet zavoda NIJZ;
- Pravilnik o stabilnem financiranju znanstvenoraziskovalne dejavnosti;
- Pravilnik o izvajanju videonadzora ter varstvu osebnih podatkov pridobljenih z izvajanjem videonadzora;
- Pravilnik o izboru in financiranju mladih raziskovalk in raziskovalcev;
- Pravilnik o določitvi meril in elementov za oblikovanje cen prodaje blaga in storitev tržne dejavnosti;
- Pravilnik o dodeljevanju in uporabi službenih mobilnih telefonov in storitvah mobilne telefonije.

3 OSNOVNA IZHODIŠČA ZA SESTAVO FINANČNEGA NAČRTA ZA LETO 2025

Pri sestavi finančnega načrta za leto 2025 smo upoštevali naslednja izhodišča:

- dopis Ministrstva za zdravje – Izhodišča za pripravo finančnih načrtov in programov dela, vključno s kadrovskimi načrti, za leto 2025,
- Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2025 in 2026 (ZIPRS2526) (Uradni list RS, št. 123/2023), Zakon o nujnih ukrepih za zagotovitev stabilnosti zdravstvenega sistema (ZNUZSZS) (Uradni list RS, št. 100/22, 141/22 – ZNUNBZ, 76/23 in 136/23 – ZIUZDS),
- Uredbo o metodologiji za pripravo in spremljanje izvajanja kadrovskih načrtov posrednih proračunskih uporabnikov za leti 2025 in 2026 (Uradni list RS, št. 109/2024),
- Kolektivno pogodbo za javni sektor s spremembami v aneksih,
- Aneks h Kolektivni pogodbi za negospodarsko dejavnost v RS,
- Kolektivno pogodbo za dejavnost zdravstva in socialnega varstva Slovenije,
- Kolektivno pogodbo za zaposlene v zdravstveni negi,
- Kolektivno pogodbo za zdravnike in zobozdravnike s posebnim tarifnim delom,
- Zakon o skupnih temeljih sistema plač v javnem sektorju (ZSTSPJS) Uradni list RS, št. 95/2024,
- Zakon o sistemu plač v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 108/09 - uradno prečiščeno besedilo, 107/09 - odl. US, 98/09 - ZIUZGK, 13/10, 59/10, 85/10, 94/10 - ZIU, 107/10, 35/11 - ORZSPJS49a, 110/11 - ZDIU12, 27/12 - odl. US, 40/12 - ZUJF, 104/12 - ZIPRS1314, 46/13, 46/13 - ZIPRS1314-A, 101/13 - ZIPRS1415, 50/14, 25/14 - ZFU, 95/14 - ZUPPJS15, 82/15, 90/15 - ZUPPJS16, 88/16 - ZUPPJS17, 23/17 - ZDOdv, 67/17, 84/18, 75/19 - ZUPPJS2021, 49/20 - ZIUZEOP, 61/20 - ZIUZEOP-A, 152/20 - ZZUOOP, 175/20 - ZIUOPDVE, 15/21 - ZDUOP, 112/21 - ZNUPZ, 206/21 - ZDUPŠOP, 204/21, 17/22 - skl. US, 52/22 - odl. US, 139/22, 72/23 - odl. US, 38/24, 48/24 – odl. US in 95/24 – ZSTSPJS).

Pri pripravi finančnega načrta NIJZ za leto 2025 smo upoštevali veljavno zakonodajo, vse znane in predvidljive finančno ovrednotene poslovne dogodke, ki jih je prejel FRS v informacijo in ki jih je mogoče oceniti v trenutku nastajanja dokumenta. Upoštevali in ocenili smo podatke o predvidenih prihodkih in ocenili odhodke, ki bodo nastali ob izvajanju:

- sklopov, ki jih financira Ministrstvo za zdravje,
- vsebin obveznega zdravstvenega za leto 2025,
- izvajanja EU in drugih projektov,
- izvajanja cepljenj, distribucije in prodaje cepiv,
- ostalih vsebin javne službe (URSK, UVHVVR ...),
- izvajanja izobraževalnih programov, posredovanja podatkov in ostale tržne dejavnosti.

Načrtujemo tudi odhodke iz naslova podpornih procesov, skupne stroške obratovanja in opreme, stavb, IT tehnologije in podobno.

4 PRIKAZ LETNIH CILJEV ZAVODA V LETU 2025

Iz dolgoročnih oz. strateških ciljev izhajajo kratkoročni in srednjeročni cilji, ki so podrobneje razčlenjeni spodaj:

4.1 LETNI CILJI Z OPREDELJENIMI KAZALNIKI

Tabela 1: Letni cilji z opredeljenimi kazalniki

Dolgoročni cilji	Ključni letni cilji	Kazalniki letnih ciljev
Zagotoviti nemoteno in učinkovito poslovanje NIJZ, skladno z informacijsko strategijo, cilji in strokovnimi smernicami iz področja informatike	Nabava ustrezne uporabniške računalniške opreme in obnova IKT sistemske infrastrukture na NIJZ. Vzpostavitev novega strežniškega okolja/podatkovnega centra.	- Število dobavljenih novih delovnih postaj - Število dobavljenih novih sistemskih komponent (diskovni sistemi, mrežne pregrade ipd.) - Predlog sistemske arhitekture za poslovno področje informatike - Priprava razpisne dokumentacije za vzpostavitev podatkovnega centra - Izbira izvajalca za dobavo in vzpostavitev strežniškega okolja novega podatkovnega - Izdelava kataloga storitev na področju informacijskih rešitev - Vzpostavitev sistemske ureditve na področju vzpostavljanja informacijske strukture za podporo projektom organizacije
Implementacija dokumentnega sistema in elektronskega arhiva	Zagon, uporaba in nadgradnja programske rešitve elektronskega dokumentnega sistema	- Produkcija naročenih modulov rešitve - Nadgradnja obstoječih modulov, glede na optimizacijo poslovnih procesov - Razvoj in implementacija dodatnih modulov
Razvoj poslovno informacijskega sistema ERP Razvoj in menjava obstoječega poslovno informacijskega sistema - Priprava razpisne dokumentacije	Razvoj poslovno informacijskega sistema ERP Razvoj in menjava obstoječega poslovno informacijskega sistema - Priprava razpisne dokumentacije	- Razvoj poslovno informacijskega sistema ERP Razvoj in menjava obstoječega poslovno informacijskega sistema - Priprava razpisne dokumentacije
Izvajanje informacijske varnosti skladno s smernicami in zakonodajo Skladno z NIS2 direktivo je potrebno zagotoviti ustrezno informacijsko varnost - Zagotovitev ustreznega kadra za izvajanje informacijske varnosti	Izvajanje informacijske varnosti skladno s smernicami in zakonodajo Skladno z NIS2 direktivo je potrebno zagotoviti ustrezno informacijsko varnost - Zagotovitev ustreznega kadra za izvajanje informacijske varnosti	- Izvajanje informacijske varnosti skladno s smernicami in zakonodajo Skladno z NIS2 direktivo je potrebno zagotoviti ustrezno informacijsko varnost - Zagotovitev ustreznega kadra za izvajanje informacijske varnosti

Učinkovito in uspešno upravljanje razvoja rešitev eZdravja	Nadgradnje obstoječih ter razvoj novih rešitev eZdravja v skladu s potrebami in prioriteta	- Število nadgradenj in novih funkcionalnosti oz. rešitev eZdravja
Doseganje ciljev Resolucije o nacionalnem programu duševnega zdravja (ReNPDZ)	Sprejetje novega Akcijskega načrta ReNPDZ za obdobje 2025-2028	- Potrjen AN 2025-2028
Izboljšanje dostopa do zdravstveno ustrezne pitne vode	Sprejem sistemskih ukrepov za izboljšanje dostopa do zdravstveno ustrezne pitne vode in preprečevanje nezaželenih posledic za zdravje v povezavi s pitjem vode.	- Implementacija Uredbe o pitni vodi: izdelana navodila in priporočila za izdelavo načrta za zagotavljanje varnosti pitne vode ter drugih navodil, priporočil in strokovnih mnenj za obvladovanje dejavnikov tveganja za zdravje v pitni vodi.
Zmanjšanje tveganja za zdravje prebivalcev ob naravnih in drugih nesrečah	Nadgradnja in posodobitev algoritmov odločanja in ukrepanja za delovanje sistema na osnovi novih znanstvenih spoznanj	- Število posodobljenih algoritmov
Zmanjšanje izpostavljenosti onesnaženemu zraku	Izvedba regijskih srečanj na temo onesnaženosti zraka in vplivov na zdravje, za dvig osveščenosti prebivalcev	- Število izvedenih regijskih srečanj
Opredelitev tveganja za zdravje ljudi zaradi izpostavljenosti škodljivim kemikalijam v okolju	Priprava poročila o izvajanju nacionalnega programa HBM 2018 – 2025 in vzpostavljanje zbirk podatkov o HBM	- Objava poročila - Število vzpostavljenih zbirk podatkov
Opredelitev vplivov podnebnih sprememb na zdravje prebivalcev in na zdravstveni sektor	Oceniti podnebno ranljivost in tveganja za zdravstveni sektor Ocena začetnega stanja glede prizadevanj za razogljčenje zdravstvenega sektorja	- Ocena podnebne ranljivosti in tveganja za zdravstveni sektor - Izhodiščno poročilo o razogljčenju zdravstvenega sektorja v Sloveniji
Izboljšanje kakovosti okolja Mežiške doline in zmanjšanje izpostavljenosti prebivalcev svincu, zlasti malih otrok	Prispevanje k sprejetju Programa Stalno vzdrževanje ozaveščenosti javnosti o možnih virih strupenih kovin in načinih zmanjšanja njihovega vnosa v telo ter o varni in varovalni prehrani za občane v občinah, ki so vključene v Program. Izvedba analiz vzorcev krvi otrok na - vsebnost svinca (odvzemi, analize, poročilo)	- Zagotovitev vsebin za vrtce, šole in splošno javnost - Vzdrževanje spletnih strani - Poročila in Individualno svetovanje oz. ustrezna zdravniška obravnava za vse posameznike, pri katerih bo ugotovljena visoka obremenitev s svincem.
izboljšanje informiranosti in ozaveščenosti ključnih javnosti o različnih cepljenjih in dobrobiti le-teh.	Usklajeno in poenoteno komuniciranje o cepljenju na nacionalni in lokalni ravni.	- Izvedba 1 novinarske konference. - Izvedba 2 digitalnih komunikacijskih kampanj. - Sodelovanje s 5 organizacijami (OIL, MZ, UKC LJ, različne NVO itd.). - Vsaj 200 medijskih prispevkov na temo cepljenja v klasičnih medijih.
Pridobivanje novih projektov, ki dopolnjujejo strateške cilje NIJZ in krepijo kompetence kadra NIJZ	Prijava na projekte z ugodnimi pogoji financiranja in čim več prijav z NIJZ v vodilni vlogi	- V letu 2025 pridobiti vsaj 2 večja projekta, kjer bo NIJZ vodilni partner - NIJZ v vodilni vlogi pri vsaj dveh novih projektih v letu 2025 (vodja delovnega paketa ali podobno)

Razvoj upravljanja preventivnega programa za otroke in mladostnike na primarni ravni.	Implementacija strokovnih smernic za izvajanje preventivnih pregledov šolskih otrok, dijakov in študentov. Imenovanja imenovanih zdravnikov šol. Komuniciranje s ciljnim javnostmi o programu ZDAJ.	- Mreža z izvajalci na primarni ravni zdravstvenega varstva. - Delujoča mreža imenovanih zdravnikov šol. - Vsaj 20 objav na spletni strani programa ZDAJ.
Zagotavljanje odgovornega načrtovanja, spremljanja in poročanja o opravljenem delu.	Posodobitev sistema finančnega računovodenja.	- V rokih pripravljena kakovostna program dela in poslovno ter finančno poročilo (2).

4.2 POROČANJE O NOTRANJEM NADZORU JAVNIH FINANC

4.2.1 Opredelitev poslovnih ciljev na področju NNJF

Cilji na področju poslovanja zavoda

1. Zagotoviti nemoteno izvajanje dejavnosti, potrebnih za zagotavljanje ključnih funkcij javnega zdravja.
2. Vzpostaviti poslovanje brez izgube oz. doseči presežek prihodkov nad odhodki.
3. Optimizirati vse vrste stroškov in odhodkov.
4. Zagotoviti pogoje za razvoj dejavnosti.
5. Proučiti možnost pridobivanja novih programov in projektov in vključevanja čim več različnih profilov NIJZ kadra na razvojne projekte.

Poslovni cilji NIJZ na področju notranjega nadzora javnih financ v letu 2025 so:

1. Zagotavljanje preglednega poslovanja iz vidika pridobivanja in porabe sredstev za posamezne aktivnosti.
2. Redno izvajanje in izboljševanje notranje kontrole.
3. Redno izvajanje notranjih revizij in notranjih presoj.
4. Prenova oziroma posodobitev registra koruptivnih tveganj in tveganj drugih neetičnih ravnanj načrta integritete.

Na področju ciljev, povezanih z uresničevanjem integritete v skladu z Zakonom o integriteti in preprečevanju korupcije, bomo v tem letu dopolnili register koruptivnih tveganj in tveganj drugih neetičnih ravnanj, uvajali izboljšave ukrepov za doseg spodbujanja zavezanosti ciljem, poslanstvu in vrednotam NIJZ.

4.2.2 Register obvladovanja poslovnih tveganj

Zapis tveganj na način, kot so strukturirani načrtovani cilji	Ključna tveganja, ki ogrožajo uresničevanje zastavljenih ciljev	Ukrepi
(glej Cilji v poglavju 4.2.1)		
Cilj 1: Zagotoviti nemoteno izvajanje dejavnosti, potrebnih za zagotavljanje ključnih funkcij javnega zdravja.	Tveganje premalo financirana dejavnost, ki ne pokriva zakonskih oz. sistemsko generiranih stroškov dela na programih (Program javnega zdravja, ZZS...).	Na tveganje se bomo odzvali tako, da bomo: - redno zaposlene na teh programih delno preusmerili na projekte in tako pokrili manjkajoč kader na projektih, ki bi ga drugače morali na novo zaposliti; - prestrukturirali vsebine programov in večali produktivnost zaposlenih z jasnimi kompetencami in jasnimi definirani postopkov; - glede na tveganje se bomo trudili povečevati tržno dejavnost, še izboljšati proces nabave, povečati pristojnost in odgovornost predstojnikov oddelkov za poslovni izid organizacijske enote; - Svet zavoda in predstavnike plačnikov/ ustanoviteljev bomo redno seznanjali s stanjem financiranja dejavnosti.
Cilj 2: Vzpostaviti poslovanje brez izgube oz. doseči presežek prihodkov nad odhodki.	Tveganje izpada prihodkov od evropskih projektov.	Povečevanje sredstev za izvajanje mednarodnih projektov: - Na projektih bomo zagotovili boljšo izkoriščenost kadra in zmogljivosti, ter prispevali k bolj uravnoteženemu poslovnemu izidu. Istočasno pa aktivno sodelovanje v projektih pomeni pridobivanje dodatnih znanj in veščin, potrebnih za boljše izvajanje osnovne dejavnosti in razvoj. - Namesto zunanjih izvajalcev za izvajanje nalog na projektih bomo, kjer je to mogoče, skušali na naloge vključiti lastne zaposlene in tako zmanjšali stroške dela na programih, kjer prekoračimo zastavljeno finančno strukturo (Program javnega zdravja ...). - Poskrbeli bomo, da bodo zaposleni redno poročali aktivnosti na projektih in tako izkoristili vsa razpoložljiva sredstva na projektih. - Povečevanje tržne dejavnosti (cepljenja). Na NIJZ redno spremljamo realizacijo cepljenj po mesecih. Ocenjujemo, da lahko na račun večjega osveščanja javnosti za cepljenja, dvignemo prihodke tudi v prihodnje.

Zapis tveganj na način, kot so strukturirani načrtovani cilji	Ključna tveganja, ki ogrožajo uresničevanje zastavljenih ciljev	Ukrepi
(glej Cilji v poglavju 4.2.1)		
Cilj 3: Optimizirati vse vrste stroškov in odhodkov.	Tveganje , da kljub že navedenim povečanim prihodkom samo z zniževanjem in obvladovanjem stroškov ni možno doseči bistvenih prihrankov, ki bi sami po sebi zadoščali za pozitivno poslovanje NIJZ-ja.	Trije ključni vidiki obvladovanja stroškov so: - prestrukturiranje programov, kjer so stroški preseženi (strošek dela); - nadaljnje izboljševanje procesa nabave; - povečanje pristojnosti in odgovornosti predstojnikov notranjih organizacijskih enot za poslovni izid organizacijskih enot.
Cilj 4: Zagotoviti pogoje za razvoj dejavnosti.	Tveganje sprememb politik/nalog/prioritet MZ. Tveganje nezadostnih kadrovskih resursov na področju eZdravja.	Jasna predhodna formalna opredelitev MZ do plana nalog. Dobro definirana razporeditev nalog in nove zaposlitve strokovnjakov – informatikov.
Cilj 5 Zagotoviti pogoje za nemoteno delo.	Nezadostni kadrovske viri ter pomanjkanje kompetenc.	Aktivni pristop h krepitvi znanja in veščin zaposlenih za uspešno izvajanje nalog.
Cilj 6 Načrtovanje nalog skladno s potrebami in resursi, ki so na voljo.	Tveganje je posledica neustreznega načrtovanja nalog, kjer niso predhodno upoštevani viri, ki so za opravljanje nalog na voljo.	Podrobno načrtovanje nalog v okviru posameznih oddelkov z opredelitvijo merljivih ciljev, rokov ter količino potrebnega dela.

4.2.3 Aktivnosti na področju NNJF

Zavod ne razpolaga s programom zagotavljanja in izboljševanja kakovosti, saj zaposleni v zavodu nimajo dovolj znanj in usposobljenosti s področja notranje revizije, da bi lahko ocenjevali skladnost notranje revizije v skladu z Usmeritvami za državno notranje revidiranje. Zavod zagotavlja notranje revidiranje z najemom zunanjih izvajalcev storitev notranjega revidiranja. V letu 2025 bomo izvedli, skladno z

zakonodajo, tudi zunanje revidiranje računovodskih izkazov. Stroške notranje kot zunanje revizije smo vključili v načrt.

Izdelan letni načrt notranje revizije temelji na oceni tveganosti posameznega področja revidiranja, ob upoštevanju večletnega načrta in večletnih ciljev organizacije, poslovnega in finančnega načrta organizacije ter pričakovanj posloводства in organa nadzora. Pri pripravi na tveganjih zasnovanega načrta je upoštevana strategija inštituta in njegovi ključni poslovni cilji in s tem povezana tveganja ter postopki za upravljanje tveganj.

Na podlagi izvedenega (revizijskega) ocenjevanja tveganj izhaja, da bi NIJZ moral pristopiti najprej k izdelavi notranjih revizij predvsem na področju registra tveganj in kadrov (interni akti, vzpostavitev delovanja notranjih kontrol na finančno računovodskem področju - razmejitev nalog in del med zaposlenimi (sistemizacija delovnih mest)), saj imajo v okviru teh vsebin nekatera področja najvišjo oceno tveganja.

Predlog področij notranjega revidiranja za leto 2025 je:

Vzpostavitev delovanja notranjih kontrol na področju nabave:

- krogotok knjigovodskih listin,
- preveritev postopkov javnega naročanja po ZJN-3,
- nabava materiala za vzdrževanje in storitev vzdrževanja,
- nabava osnovnih sredstev, vključno z pripoznavo v register osnovnih sredstev.

5 FIZIČNI, FINANČNI IN OPISNI KAZALNIKI, S KATERIMI MERIMO ZASTAVLJENE CILJE

Tabela 2: Finančni kazalniki poslovanja

KAZALNIK	LETO 2024	FN 2025
1. Kazalnik gospodarnosti	1,01	1,00
2. Delež amortizacije v celotnem prihodku	0,05	0,02
3. Stopnja odpisanosti opreme	0,71	0,78
4. Dnevi vezave zalog materiala	47,67	48,11
5. Delež terjatev v celotnem prihodku	0,14	0,14
6. Koeficient zapadlih obveznosti	0,0	0,0
7. Kazalnik zadolženosti	0,35	0,31
8. Pokrivanje kratkoročnih obveznosti z gibljivimi sredstvi	1,20	1,18
9. Prihodkovnost sredstev	1,19	1,08

1. Kazalnik gospodarnosti = (celotni prihodki AOP 870 / celotni odhodki AOP 887)

Ocenjujemo, da bo kazalnik gospodarnosti, ki prikazuje razmerje med celotnimi prihodki in celotnimi odhodki iz izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov, znašal 1 kar pomeni, da bodo celotni prihodki zadostovali za pokrivanje celotnih odhodkov.

2. Delež amortizacije v celotnem prihodku = (amortizacija AOP 879 / celotni prihodki AOP 870)

Ocenjujemo, da bo delež amortizacije v celotnih prihodkih za leto 2025 znašal 2 %.

3. Stopnja odpisanosti opreme = (popravek vrednosti opreme AOP 007 / oprema in druga opredmetena osnovna sredstva AOP 006)

Ocenjujemo, da bo stopnja odpisanosti opreme znašala 78 %. V kolikor bi dobili financirano vso amortizacijo, bi lahko nabavili oz. obnovili več opreme in tako zmanjšali povečevanje odpisanosti opreme. V letu 2025 načrtujemo, da bo delež namenjen amortizaciji, v strukturi cene zelo nizek.

4. Dnevi vezave zalog materiala = (stanje zalog AOP 023: / stroški materiala AOP 873 x 365)

Ocenjujemo, da bodo dnevi vezave zalog materiala, glede na navedeno metodologijo izračuna kazalnika, nekoliko višji kot v preteklem letu. Zaloge bi zadoščale za okrog 48 dni.

5. Delež terjatev v celotnem prihodku = (stanje terjatev AOP 012 minus (AOP 013 in 014) / celotni prihodki AOP 870)

Delež terjatev v celotnem prihodku znaša za leto 2025 14 %.

- 6. Koeficient zapadlih obveznosti** = (zapadle neplačane obvez. na dan 31. 12. / (mesečni promet do dobavit. AOP 871 / 12))

Ocenjujemo, da bo koeficient zapadlih obveznosti v letu 2025 podoben kazalcu lanskega leta, ko je bil ta idealen in je znašal 0. To pomeni, da smo, zaradi dobre likvidnosti lahko pokrili vse zapadle obveznosti. Enako načrtujemo tudi za leto 2025. Likvidnost se izboljšuje v primerjavi s preteklimi leti.

- 7. Kazalnik zadolženosti** = (Tuji viri AOP 034+047+048+054+055) / Obveznosti do virov sredstev AOP 060)

Kazalnik zadolženosti prikazuje razmerje med tujimi viri in celotnimi obveznostmi do virov sredstev in znaša 0,31 v letu 2025, kar je nekoliko bolje kot v predhodnem letu.

- 8. Pokrivanje kratkoročnih obveznosti** z gibljivimi sredstvi = ((AOP 012+AOP 023) / AOP 034)

Kazalnik pokrivanja kratkoročnih obveznosti z gibljivimi sredstvi znaša 1,18 v letu 2025 in kaže na to, ocenjujemo da bo za pokrivanje kratkoročnih obveznosti v letu 2025 na voljo dovolj obratnih sredstev. Ustrezna vrednost kazalnika je 1,00, kar pomeni, da gibljiva sredstva zadostujejo za pokrivanje kratkoročnih obveznosti.

- 9. Prihodkovnost sredstev** = (prihodek iz poslovne dejavnosti (AOP 860 / osnovna sredstva po neodpisani vrednosti AOP 002+004+006)

Kazalnik prihodkovnosti sredstev nam pove, koliko osnovnih sredstev imamo vloženih na enoto prihodka in predstavlja zasedenost obstoječih kapacitet. Kazalec prihodkovnosti sredstev se bo, v primerjavi s predhodnim letom, nekoliko znižal in znaša 1,08.

6 NAČRT DELOVNEGA PROGRAMA NIJZ

6.1 NAČRT LETNEGA PROGRAMA V OKVIRU IZVAJANJA JAVNE SLUŽBE - FINANCIRANO S STRANI MZ

Priloga - Obrazec 1: Načrt programa javnega zdravja 2025

6.1.1 Proučevanje, razvoj in krepitev zdravja

Oddelek za kronične nenalezljive bolezni in poškodbe

1. Spremljanje kazalnikov zdravja in poročanje o zdravju

Spremljanje kroničnih nenalezljivih bolezni, vključno s podatki o vzrokih smrti, je pomemben vir informacij za spremljanje, načrtovanje, vodenje in razvijanje zdravstvene dejavnosti ter za ocenjevanje zdravstvenega stanja prebivalstva. Uporabljamo jih za načrtovanje preventivnih programov, programov promocije zdravja in programov za zgodnje odkrivanje bolezni ter ocenjujemo njihove učinke. Pripravili bomo letna in druga poročila glede na potrebe MZ in drugih deležnikov. Nadaljevali bomo s spremljanjem kazalnikov zdravja na lokalnem nivoju s pomočjo podatkovne platforme Zdravje v občini, ki prikazuje ključne kazalnike zdravja slovenskih občin. Osveževali bomo kazalnike zdravja in pripravili nove vsebine z namenom spodbujanja ukrepov za izboljšanje zdravja na lokalni ravni. Glede na to, da že 10 let spremljamo zdravje prebivalcev na nivoju slovenskih občin bomo pripravili tudi posebno obeležitev te obletnice. Tudi v letu 2025 bomo v sklopu projekta Zlati kamen izvedli izbor občine zdravja. V sklopu raziskave SI-PANDA bomo v sklopu mednarodne skupine pod okriljem nizozemskega inštituta za javno zdravje (RIMV) izvedli tretjo in četrto raziskavo (marec in september 2025) o pripravljenosti na novo pandemijo ali drugo grožnjo zdravju z vidika vedenjske (behavioural) perspektive. Nadaljevali bomo z raziskovanjem možnosti obvladovanja raka želodca. V letu 2025 bomo zaključili in objavili četrto publikacijo na področju Neenakosti v zdravju, ki bo poleg standardnega nabora kazalnikov zdravja vključevala tudi področje dostopnosti do zdravstvenih storitev ter okolje in zdravje. Sodelovali bomo pri pripravi in izvedbi srečanja Pobude malih držav na ravni ministrov, ki bo maja 2025. Zagotovili bomo strokovno podporo Ministrstvu za zdravje pri pripravi ob-stranskega dogodka na zasedanju Združenih narodov o nenalezljivih boleznih, septembra 2025, ki ga bo v sodelovanju z nekaterimi drugimi državami organizirala Slovenija. Biološko medicinska antropologija se vključuje v javno zdravje s spremljanjem svetovnih raziskovalnih trendov. Nadaljevali bomo z nadgradnjo holističnih antropoloških, populacijskih raziskav v izoliranih populacijah Slovenije, na raziskovalnem modelu v Selški dolini.

V okviru te naloge bodo potekale naslednje aktivnosti:

Zdravje v občini: osveženi kazalniki zdravja in nove vsebine z namenom spodbujanja ukrepov za izboljšanje zdravja na lokalni ravni. V sklopu projekta Zlati kamen bomo izvedli izbor občine zdravja 2025. Ob 10-letnici izdaje kazalnikov Občine zdravja bomo pripravili dogodek, na katerega bomo povabili tudi odločevalce na lokalni ravni in druge relevantne deležnike.

Raziskava SI PANDA: priprava orodja za pandemsko pripravljenost z vidika vedenjske (behavioural) perspektive. Pripravili in izvedli bomo tretjo in četrto raziskavo (marec in september 2025) o pripravljenosti na novo pandemijo ali drug izreden dogodek z vidika vedenjske (behavioural) perspektive.

Ključni izdelki bodo:

- Osveženi kazalniki in nove vsebine na podatkovni platformi Zdravje v občini, gradivo za izbor Občine zdravja 2025;
- Obležitev 10-letnice Zdravja v občini;
- Oblikovan in usklajen mednarodni vprašalnik s slovenskim delom za pripravljenost na pandemijo ali drugo grožnjo zdravju (SI-PANDA) z vidika vedenjske (behavioural) perspektive in izvedeni dve panelni raziskavi (marec in september 2025).
- Pripravljeni poročili z izsledki tretje in četrte panelne raziskave SI-PANDA;
- Objave: Letno poročilo o umrljivosti, druge analize kazalnikov zdravja glede na potrebe MZ in drugih deležnikov.

Aktivnosti bodo usmerjene v analizo epidemioloških značilnosti in dejavnikov za nastanek poškodb na prioritetnih področjih in promocijo varnosti. Dokončana bo monografija o bremenu zaradi najpomembnejših vzrokov poškodb in trendih. Nadaljevali bomo z izvajanjem programa za preprečevanje poškodb otrok, ki vključuje osveščanje zdravstvenih delavcev, razvoj novih gradiv, komuniciranje z javnostmi, in vsebinsko prenovili publikacijo o dostopnosti varnostne opreme. Pripravili bomo algoritem ukrepanja za preprečevanje padcev starejših skladno z novimi strokovnimi priporočili. Sodelovali bomo interdisciplinarno in nudili strokovno podporo Ministrstvu za zdravje. Srednje in dolgoročno bo nujno okrepiti razvoj novih programov v zdravstvu in drugih okoljih z uporabo novih marketinških pristopov in komunikacijskih tehnologij

Ključni izdelki bodo:

- Znanstvena monografija Desetletni trendi bremena zaradi poškodb v Sloveniji;
- Brošura Preprečevanje padcev pri starejših odraslih: algoritem ukrepanja pri povečanem tveganju za padce;
- Prenovljena publikacija Oprema za preprečevanje poškodb otrok: razpoložljivost in stroškovna dostopnost;
- Video vsebine o varnosti otrok za pediatrične ambulate: Poskrbimo za varnost otroka (starost 2-3 leta);
- Objava kratkih videov (shranjevanje zdravil, otroški ležalnik) in tematskih prispevkov za spletno stran NIJZ in ZDAJ.net.

2. Zmanjševanje bremena demence, bolezni in umrljivosti ter zdravstvenih in družbenih posledic povezanih z njo

V okviru te naloge bodo potekale naslednje aktivnosti: epidemiološke ocene - spremljanje in projekcije prevalence demence v slovenski populaciji ter povezanih celotnih stroškov na osnovi tujih recenziranih objav in metodoloških pristopov. Sodelovanje pri implementaciji specifičnih strateških dokumentov za demenco: Strategija obvladovanja demence v Sloveniji do leta 2030 in dvoletni Akcijski načrt za obvladovanje demence v Sloveniji. Poznavanje spremenljivih in nespremenljivih dejavnikov tveganja ter varovalnih dejavnikov, aktivnosti in ukrepi za ozaveščanje in preprečevanje spremenljivih dejavnikov tveganja; preprečevanje in zmanjševanje stigme ter diskriminacije oseb z demenco in njihovih oskrbovalcev; informiranje, osveščanje in mobilizacija strokovne, laične in politične javnosti za podporo učinkovitim ukrepom na področju obvladovanja demence; aktivnosti za destigmatizacijo, preprečevanje in zmanjševanje bremen zaradi demenca pri bolnikih, oskrbovalcih oseb z demenco, v družbi ter zmanjševanje neenakosti v zdravstvenem varstvu. Med glavnimi nameni naloge je raziskovanje, mreženje s strokovnjaki in ozaveščanje za področje bolezni demence tako na nacionalni, regionalni kot mednarodni ravni. Poseben poudarek je na destigmatizaciji, saj kar 80% splošne javnosti in kar 65% zdravstvenih delavcev meni, da je demenca normalen proces staranja.

Ključni izdelki bodo:

- Analiza celotnih stroškov demence v Sloveniji ter primerjava pred in po covidnem obdobju;
- Analiza vpliva umrljivosti zaradi covid-19 na prevalenco demence v Sloveniji;
- Analiza projekcij prevalence demence v Sloveniji;
- Obležitev svetovnega meseca in svetovnega dne Alzheimerjeve bolezni in demence.

3. Pomen antropoloških raziskav za javno zdravje

Tudi v letu 2025 bomo spremljali svetovne raziskovalne trende na področju biološko-medicinske antropologije in se povezovali s tujimi raziskovalnimi skupinami. Nadaljevali bomo z Antropološkimi šolami z znanstveno izobraževalnim programom. Planiramo predstaviti aktualne teme iz evolucijske antropologije in nova odkritja. Med drugim planiramo izvesti razširjene raziskave o načinu življenja povezanega z zdravjem, raziskave, ki iščejo pomembne markerje kakovosti življenja in različne socialne dejavnike, dejavnike okolja in kulture, ki vplivajo na zdravje, ter še druge z zdravjem povezane parametre, ter splošen vpliv načina življenja v določeni skupnosti

Ključni izdelki bodo:

- Izvedba Antropološke šole
- Aktivna udeležba na antropološki konferenci

*Oddelek za tvegano vedenja***1. Preprečevanje in zmanjševanje uporabe tobačnih in povezanih izdelkov med prebivalstvom, predvsem mladimi**

Na področju tobaka bomo v letu 2025 podprli obstoječe in pripravili predloge novih ukrepov nadzora nad tobakom za Slovenijo, sodelovali pri pripravi in argumentaciji sprememb ZOUP in Zakona o trošarinah, spremljali razširjenost uporabe tobačnih in povezanih izdelkov, ozaveščali o različnih izdelkih s tobakom ali nikotinom, in sicer z zagotavljanjem podatkov, vrednotenjem učinkov ukrepov, pregledi dokazov/literature, argumentacijami in strokovno podporo, mreženjem in ozaveščanjem in pripravo publikacij za različne ciljne skupine (zdravstveni in šolski delavci, starši, mediji, mladi). Sodelovali bomo z Ministrstvom za zdravje in drugimi deležniki pri promociji preprečevanja rabe tobaka in povezanih izdelkov.

Ključni izdelki bodo:

- Znanstvena monografija Uporaba tobačnih/nikotinskih izdelkov in duševno zdravje;
- Znanstvena monografija s področij spremljanja zakonodaje, neenakosti v kajenju in izpostavljenosti tobačnemu dimu in dimu elektronskih cigaret, ter tematik s področja preprečevanja in zmanjševanja uporabe novih tobačnih in nikotinskih izdelkov;
- Obležitev Svetovnega dneva brez tobaka 31. 5. 2025 in Dneva brez cigarete 31. 1. 2025 in novembra, meseca preprečevanja zasvojenosti, kar vključuje Nacionalni simpozij ob Svetovnem dnevu brez tobaka.

2. Epidemiološko spremljanje porabe alkohola, pivskih navad prebivalcev in zdravstvenih posledic na nacionalni in na regijskih ravneh

V okviru te naloge bodo potekale naslednje aktivnosti: sistematično spremljanje porabe alkohola, razširjenosti rabe alkohola in zdravstvenih posledic rabe alkohola v Sloveniji. Informiranje, osveščanje in

mobilizacija strokovne, laične in drugih javnosti za bolj kritičen odnos do alkohola. Zagotavljanje strokovnih podlag, stališč in mnenj za področje odgovornega odnosa do rabe alkohola ter zagovorništvo uvedbe učinkovitih ukrepov za odgovoren odnos do rabe alkohola in sprememb obstoječih ukrepov v zakonodajo. Aktivno bomo sodelovali v stalni medresorski delovni skupini za usklajevanje alkoholne politike v Sloveniji na Ministrstvu za zdravje in pri promociji preprečevanja rabe alkohola ter drugih aktivnostih Programa omejevanja porabe alkohola in zmanjševanja škodljivih posledic rabe alkohola 2025-2026.

Ključni izdelki bodo:

- Ocena neregistrirane porabe alkohola iz Nacionalne raziskave o tobaku, alkoholu in drugih drogah - ATADD 2023;
- Analiza vpliva socialnoekonomskega stanja na umrljivost zaradi alkoholu neposredno pripisljivih vzrokov;
- Določitev modela indikatorjev za spremljanje problematike na področju alkohola;
- Obležitev Mednarodnega dneva FAS 2025;
- Nacionalna konferenca o alkoholni politiki (po dogovoru z MZ);
- Izvedbe in vrednotenje usposabljanja Psihološka prva pomoč ob čezmernem pitju alkohola.

3. Zagotavljanje primerljivih, preverjenih epidemioloških podatkov s področja drog za strokovno javnost in odločevalce v Sloveniji

Namen naloge je zagotavljanje primerljivih, preverjenih epidemioloških podatkov s področja drog za strokovno javnost in odločevalce v Sloveniji, ter zagotoviti ustrezne standardizirane podatke za EUDA in WHO ter druge mednarodne organizacije. Podatki na področju prepovedanih drog služijo načrtovanju aktivnostim za bolj informirane nacionalne politike in ukrepe na področju drog, pri čemer si strokovna skupina in Slovenska osrednja točka Agencije EU za droge prizadevata, da s pomočjo podatkov, ki jih zbirata, analizirata in zagotavljata informacije, prispevata k bolj zdravi in varni lastni državi. Tudi v letu 2025 bomo redno spremljali uporabo prepovedanih drog in njihovih posledic z oceno stanja: spremljanje ključnih 5 indikatorjev po metodologiji EUDA (preje EMCDDA), koordinirali bomo Sistem za zgodnje opozarjanje na pojav novih psihoaktivnih snovi (NPS), koordinirali nacionalno mrežo socialnovarstvenih programov zmanjševanja škode na področju zasvojenosti in brezdomstva, nudili strokovno podporo Ministrstvu za zdravje pri pripravi ukrepov na področju drog in uresničevanju Resolucije o nacionalnem programu na področju prepovedanih drog 2023-2030, pri pripravi strokovnih podlag za delovanje Komisije za droge pri vladi RS, sodelovali v aktivnostih, vezanih na delovanje Komisije OZN za droge (CND pri UNODC), organizirali bomo 19. nacionalno konferenco ob mesecu preprečevanja zasvojenosti in sodelovali z javnostmi in drugimi deležniki. Na podlagi raziskave ATADD 2023 bomo pripravili poglobljene analize o razširjenosti in vzorcih uporabe konoplje med prebivalci Slovenije in v izbrani subpopulaciji po izbranih spremenljivkah ter jih opisali v publikaciji

Ključni izdelki bodo:

- Nacionalno poročilo RS o stanju na področju prepovedanih drog 2025;
- Nacionalno poročilo RS o stanju na področju prepovedanih drog 2025 v slov jeziku - povzetek;
- Analiza rezultatov raziskave EWSD 2024;
- Publikacija o razširjenosti in vzorcih uporabe konoplje med prebivalci Slovenije;
- Načrt pripravljenosti in odzivanja v primeru javnozdravstvene grožnje zaradi sintetičnih opioidov ali drugih psihoaktivnih snovi;
- Organizacija in izvedba 19. nacionalne konference ob mesecu preprečevanja zasvojenosti;
- Polletno in letno poročilo o izvajanju aktivnosti nacionalne informacijske enote NFP za EMCDDA;
- Polletno in letno poročilo o izvajanju aktivnosti EWS za Ministrstvo za zdravje.

4. Koordinacija nacionalne mreže socialno varstvenih programov zmanjševanja škode na področju zasvojenosti in brezdomstva (OE Koper)

Tudi v letu 2025 bomo izvajali koordinacija programov zmanjševanja škode, zagotavljali sterilni material za injiciranje drog, pripravili oceno potreb po materialih za delo DMS v mobilnih enotah in pripravili javno naročilo za nakup sterilnih materialov. Sodelovali bomo pri implementaciji programov zmanjševanja škode v lokalnih skupnostih in nudili podporo programom, ki jih izvajajo nevladne organizacije.

Ključni izdelki bodo:

- Izvedeni sestanki mreže;
- Polletno in letno poročilo ter druga poročila za ZZSZ;
- Izvedeno javno naročilo "materiali za varno uporabo drog";
- Izvedena anketa med uporabniki programa Zmanjševanje škode;
- Kontinuirana izdaja materialov in zbiranje podatkov iz storitve zamenjave sterilnega pribora za uporabo drog;
- Koordinacija odvoza infektivnih odpadkov iz zgoraj omenjene storitve na uničenje.

5. Program za preprečevanje in obravnavo zasvojenosti »Pogovorimo se« (OE Maribor)

Program za preprečevanje in obravnavo zasvojenosti »Pogovorimo se« je program s ciljem doseganja abstinence od vseh prepovedanih drog in drugih kemičnih substanc ter nekemičnih oblik zasvojenosti. Program se izvaja na mariborski območni enoti Nacionalnega inštituta za javno zdravje.

Delo z uporabniki programa je usmerjeno v ohranjanje aktivnosti v vsakdanjem življenju kot so: izobraževanje ali zaposlitev v skladu s sposobnostmi in motivi posameznika, vzpostavljanje dobrih medosebnih odnosov, oblikovanje nove socialne mreže in kvalitetne izrabe prostega časa.

Neposredno svetovalno delo z zasvojenimi osebami, eksperimentatorji, njihovimi svojci in z vsemi bližnjimi osebami, ki poosebljajo za posameznika pomembno in ne ogrožajočo socialno mrežo. Uporabniki programa skozi celoten čas ostajajo integrirani v domačem okolju in ohranjajo pomembne socialne stike, kot so bivanje v družini, nadaljevanje izobraževanja, iskanje zaposlitve ali zaposlitev.

Z uporabniki programa delajo izvajalci programa posamezno v obliki individualnih razgovorov in v skupinah.

V okviru tega programa bodo potekale naslednje aktivnosti:

Priprava razpisa za pridobivanje sredstev s strani MDDSZ, za trajne, redne socialnovarstvene programe za obdobje 2025 – 2032.

Informiranje, ozaveščanje ter preventivno delo za občo javnost preko čim širše dostopnosti storitve Programa »Pogovorimo se«.

Obravnava otrok in mladostnikov, njihovih staršev ter odraslih oseb s težavami na področju kemičnih ter nekemičnih zasvojenosti, v skladu z načrtovanim delom ter razpisnimi pogoji.

Priprava dokumentacije za eksterno strokovno evalvacijo programa.

Izobraževanje strokovnih delavcev z namenom pridobivanja dodatnih znanj s področja vedenjskih zasvojenosti ter pridobivanje tehničnih znanj z omenjenega področja z namenom nudenja čim boljše storitve.

Izobraževanje oziroma sodelovanje s strokovnjaki, ki delujejo v mreži pomoči uporabnikom, ki zaznavajo težave z različnimi oblikami zasvojenosti (sodišča, osnovne in srednje šole, bolnišnice, zdravstveni domovi, mladinski domovi in vzgojni zavodi, Centri za socialno delo).

Obveščanje strokovne javnosti o področju dela z nekemičnimi zasvojenostmi ter predstavitve storitve tovrstne obravnave zunanjim institucijam.

Podajanje mnenj in svetovanje javnosti pri reševanju problematike zasvojenosti, kot tudi sodelovanje z mediji.

Organizacija dneva odprtih vrat v mesecu juniju z namenom približevanja storitve laični ter strokovni javnosti in regijskim medijem.

Organizacija dogodka (strokovnega srečanja/posvete/konference) ob mesecu preprečevanja zasvojenosti.

Polletno (15. 7.) in letno poročanje (30. 1.) MDDSZ ter MOM in ostalim občinam, v skladu s sklenjenimi sofinancerkami pogodbami.

Poročanje IRSSV v okviru eksterne evalvacije, katere naročnik je MDDSZ.

Ključni izdelki bodo:

- Razpis za pridobivanje sredstev s strani MDDSZ;
- Dokumentacija za eksterno strokovno evalvacijo programa;
- Dan odprtih vrat;
- Dogodek ob mesecu preprečevanja zasvojenosti;
- Polletno in letno poročilo za MDDSZ in MOM.

6. Celostno vrednotenje intervencij na področju javnega zdravja, prepoznavanje in izbira dobrih praks ter spodbujanje k rabi dokazano učinkovitih pristopov v preventivnem delu

V okviru te naloge bodo potekale aktivnosti za izboljšanje kakovosti dela vseh organizacij, ki razvijajo in izvajajo aktivnosti s področja varovanja in krepitve zdravja, preprečevanja bolezni in podaljševanja ter izboljševanja kakovosti življenja, saj naloga ponuja svetovanje načrtovalcem in izvajalcem praks/programov/intervencij ter podaja smernice za snovanje, načrtovanje, oblikovanje in izvajanje različnih intervencij. Potekalo bo celostno vrednotenje intervencij na področju javnega zdravja ter priprava in posodabljanje metodologije celostnega vrednotenja. Potekal bo nadaljnji razvoj e-platforme za izmenjavo dobrih praks na področju javnega zdravja. Sodelovali bomo v razvojnih slovenskih in evropskih projektih ter s slovenskimi in evropskimi skupinami, ki delujejo na področju celostnega vrednotenja in intervencij na področju javnega zdravja in prepoznavanja dobrih praks. Sodelovali bomo v mreži EuroHealthNet TWIG on Health Promotion and Disease Prevention Programme Registers – “Best Practice Portals” in s skupinami za področje duševnega zdravja in prepovedanih drog.

Ključni izdelki bodo:

- Celostno vrednotenje intervencij na področju izbranih dejavnikov tveganja, ki jih sofinancira Ministrstvo za zdravje;
- Vzpostavljene dodatne funkcionalnosti in vsebine e-platforme za izmenjavo dobrih praks;
- Predstavitev Meril in celostnega vrednotenja različnim deležnikom.

7. Zdrave šole

V okviru nacionalne koordinacije promocije zdravja otrok in mladostnikov v šolskem okolju želimo v sodelovanju s sodelavci na OE koordinirati Slovensko mrežo zdravih šol (spodbujanje zdravega podpornega šolskega okolja) ter informirati o aktualnih tematikah s področja krepitve zdravja (odzivanje na aktualne izzive v zvezi z zdravjem otrok in mladostnikov). Pristopi sledijo smernicam Evropske mreže šol, ki promovirajo zdravje (Schools for Health). Naloga vključuje nacionalno/regijsko koordinacijo (redno sodelovanje vseh sodelujočih na nalogi, dogovori glede nalog in srečanj na regijski ravni), redno sodelovanje z vsemi sodelujočimi šolami (62 % vseh slovenskih šol, osnovnih in srednjih, dijaških domov), obveščanje o novostih, vsebinska in strokovna podpora šolam (preko srečanj, izobraževanj, sestankov in drugače), razvijanje novih pristopov za boljše sodelovanje s šolami na področju različnih programov, spremljanje dejavnosti šol in evalvacija uspešnosti pristopa šol, ki promovirajo zdravje – iskanje prednosti vključevanja v mrežo in predlogov za bolj sistemsko vključevanje vsebin zdravja v šolsko okolje. Aktivno bomo sodelovali v evropski mreži šol, ki promovirajo zdravje: sodelovanje v projektu SHE4AHA (projekt se zaključi s marcem 2025), katerega cilj je podpora šolskemu okolju pri vzpostavitvi pogojev, ki varujejo in krepijo zdravje in dobro počutje otrok in mladostnikov ter ostalih vključenih. Temelji na dokazano učinkovitem pristopu promocije zdravja in spodbujanja zdravega življenjskega sloga (priprava gradiv, izobraževanj, evalvacijskih orodij)

Ključni izdelki bodo:

- Izvedba treh regijskih srečanj z vsemi šolami v vsaki regiji (rdeča nit preprečevanje medvrstniškega nasilja);
- Letno poročilo o dejavnosti Slovenske mreže zdravih šol;
- Izvedba izobraževanja za regijske koordinatorje;
- Izvedba izobraževanja Celostni pristop k preventivi na področju psihoaktivnih snovi v šolskem okolju (izobraževanje vključeno v KATIS);
- Izvedba evalvacije uspešnosti pristopa šol, ki promovirajo zdravje - iskanje prednosti in izzivov celostnega pristopa delovanja šol, ki promovirajo zdravje, povezovanje s podatki HBSC, sprejete politike na šolah (poročilo);
- Sodelovanje v nacionalni akciji Pokloni čas, polepšaj dan
- Model sodelovanja z osnovnimi šolami na področju krepitve zdravja s poudarkom na preventivi psihoaktivnih snovi (analiza in predlog modela);
- Razvoj orodja za ocenjevanje in spremljanje dejavnikov, ki napovedujejo kakovostno implementacijo programov krepitve (duševnega) zdravja v šolskem okolju.

8. Zdravje v vrtcu

Med številnimi komponentami zdravja je delovanje programa usmerjeno predvsem v dobro počutje ter preprečevanje in obvladovanje nastanka bolezni iz sklopov: kroničnih nenalezljivih bolezni, poškodb in zastrupitev ter nalezljivih bolezni. Koordinacija programa, ki spodbuja zdravo podporno okolje za otroke, njihove starše, zaposlene in lokalno skupnost. Naloga vključuje nacionalno/regijsko koordinacijo (redno sodelovanje koordinatorjev, skupni dogovori glede prednostnih nalog za posamezno šolsko leto in srečanj na regijski ravni), redno sodelovanje z vsemi sodelujočimi vrtci, razvijanje novih pristopov za boljše sodelovanje s vrtci (priročnik Počutim se dobro), spremljanje dejavnosti vrtcev in evalvacija uspešnosti pristopa vrtcev, ki promovirajo zdravje – iskanje prednosti vključevanja v program in predlogov za učinkovitejše vključevanje, predvsem zaposlenih in staršev v vsebine programa Zdravje v vrtcu.

Ključni izdelki bodo:

- Priprava in organizacija dveh nacionalnih strokovnih izobraževanj v povezavi z rdečo nitjo;

- Izvedba dveh regijskih srečanj s koordinatorji programa z vsemi vrtci v vseh regijah s poenotenimi in regijsko specifičnimi vsebinami;
- Priprava treh sklopov vsebin – predlogov dejavnosti duševnega zdravja za priročnik Počutim se dobro, pilotna izvedba v izbranih vrtcih;
- Analiza podatkov o izvajanju nalog za regijsko in nacionalno poročilo – letno poročilo o dejavnostih vrtcev v programu.

9. Spremljanje z zdravjem povezanih vedenj pri otrocih in mladostnikih v okviru mednarodne raziskave HBSC

V okviru te naloge bodo potekale naslednje aktivnosti: sodelovanje v mednarodni mreži HBSC in njenih aktivnostih, ki vključujejo naslednje: analiza podatkov slovenske raziskave HBSC in HBSC PUMO, udeležba na mednarodnih sestankih, priprave na novo izvedbo raziskave in drugih aktivnostih – objave, pisanje člankov itd. Potekalo bo tudi seznanjanje različnih javnosti z ugotovitvami raziskave iz leta 2022.

Ključni izdelki bodo:

- Analiza in objava rezultatov;
- Sodelovanje pri mednarodnih objavah – glede na njihovo časovnico;
- Sodelovanje na spomladanskem (junij 2025) in jesenskem mednarodnem srečanju (november 2025);
- Priprava vzorca za raziskavo 2026, kontaktiranje šol, prevod vprašalnika;
- Preverjanje psihometričnih značilnosti uporabljenih vprašalnikov – priprava in objava.

10. Razvoj strategij in pristopov krepitev zdravja in preprečevanja tveganih vedenj preko vzpostavljanja baze znanja, prenosa znanja na strokovni ravni, krepitev znanja o ključnih preventivnih okoljih, vzpostavljanja sodelovanja z izbranim preventivnim okoljem ter opolnomočenje ciljnih skupin prebivalstva

V okviru naloge želimo vzpostaviti in graditi bazo znanja o učinkovitih strategijah in pristopih na področju krepitev zdravja in preprečevanja tveganih vedenj, zagotoviti prenos znanja na strokovni ravni s pomočjo priprave ustreznih izobraževanj in drugih aktivnosti ter opolnomočiti ciljne skupine preko izvedbe specifičnih delavnic in drugih aktivnosti.

Ključni izdelki bodo:

- Priprava in izvedba nadaljevalnega izobraževalnega modula o preventivi uporabe PAS za sodelavce na OE;
- Priprava in izvedba izobraževanja »Celostni pristop k preventivi na področju psihoaktivnih snovi v šolskem okolju« za strokovne delavce v vzgoji in izobraževanju;
- Izvedba dveh delavnic o kakovostni preventivi v skupnosti za zainteresirane lokalne skupnosti;
- Izvedba petih delavnic za starše na področju preprečevanja tveganih vedenj v posameznih regijah;
- Vrednotenje preventivnega programa Lions Quest – priprava načrta in metodologije vrednotenja.

Oddelek za promocijo zdravega življenjskega sloga

1. Zdrav življenjski slog – prehrana, gibanje, spanje in debelost

Namen naloge je poznavanje življenjskega sloga in dejavnikov tveganja ter varovalnih dejavnikov življenjskega sloga (prehrana, telesna dejavnost, spanje) in stanja na področju debelosti, izvajanje podpore aktivnostim, ukrepom in programom za promocijo zdravega življenjskega sloga ter vrednotenje ukrepov za izboljšanje zdravja populacije in posameznih populacijskih skupin, vključno s podporo izvajanju Resolucije o nacionalnem programu prehrane in telesne dejavnosti za zdravje 2015-2025 »Dober tek, Slovenija«. Izvajali bomo podporo uveljavitvi ukrepov in programov s področja promocije zdravja v različnih okoljih in za različne ciljne skupine: Spremljanje in podpora izvajanju NPPTD 2015-25 ter AN 2023-2025, z vrednotenjem desetletnega Nacionalnega programa »Dober tek, Slovenija«, v povezavi s projektnim delom Co-Diet in Potencial, s ključnimi izhodišči za pripravo nove nacionalne strategije. Podpora sistemu prehrane v vzgojno-izobraževalnih zavodih ter spremljanje prehranskih ukrepov in programov v šolskem okolju (prenovljene prehranske smernice) in Šolskega lonca za vrtce in šole z usposabljanji, spletnimi vsebinami ter vpeljavo prenovljenega orodja in vodil za strokovno spremljanje, izvedena strokovna spremljanja šolske prehrane na zavodih, Tradicionalni slovenski zajtrk, Šolska shema, podpora izvajanju CRP projekta Šolski krožnik – dober zame in za planet in CRP projekta Trajnostna prehrana v VIZ s podporo v Šolskem loncu, izpopolnjevanje sistema javnega naročanja, v povezavi s projektom JAPreventNCD in s podporo izvajanju CRP projekta Šolski lonec s pregledom JN praks (večletna naloga), vključno z načrtovanjem in proučitvijo izvedljivosti ekonomske analize simuliranih scenarijev prehranskih izbir v sistemu javnega naročanja živil). Prav tako bo potekala podpora sistemu subvencionirane študentske prehrane (opolnomočenje študentske komisije in študentov inšpektorjev, spremljanje ponudbe študentskih kosil, v povezavi s projektom Dober tek, študent!) ter podpora prenovljenim smernicam zdravega prehranjevanja za dojenčke (usklajevanje prenovljenih prehranskih smernic, za dojenčke (2025). Sodelovali bomo pri delu medsektorske skupine na GZS in pri poročilu o napredku Zavez odgovornosti ZKŽP. Potekalo bo oblikovanje in koordinacija prehranske komunikacijske strategije, prehransko ozaveščanje, priprava vsebin za NIJZ spletišče in podpora portalu Prehrana.si, obeležitve različnih dni z javno zdravstvenimi vsebinami (Svetovni dan hrane, Svetovni teden dojenja, Dan slovenske hrane).

Ključni izdelki bodo:

- Vrednotenje desetletnega Nacionalnega programa »Dober tek, Slovenija« s poročilom;
- Strokovne podlage in izhodišča za nov predlog Nacionalnega programa o prehrani in telesni dejavnosti za zdravje;
- Izvedba usposabljanj, razvoj spletnih vsebin ter vpeljava prenovljenega orodja in vodil za strokovno spremljanje za podporo izvajanju prenovljenih prehranskih smernic in Šolskega lonca za vrtce in šole;
- Opolnomočenje študentske komisije in študentov inšpektorjev z izvedbo strokovnega usposabljanja;
- Oblikovanje in koordinacija prehranske komunikacijske strategije;
- Obeležitve Svetovnega dne hrane, Dneva slovenske hrane, Svetovnega tedna dojenja.

2. Javno zdravje v medsektorskih politikah, enakosti v zdravju in metodologija promocije zdravja

V okviru te naloge bodo potekale naslednje aktivnosti: razvijanje multidisciplinarnih kompetenc in medresorskih pristopov za vključevanje zdravja v različne sektorske ukrepe in politike ter spremljanje razvojnih politik in njihovih determinant, vključno z digitalnimi in komercialnimi determinantami, pomembnih za področje javnega zdravja, na nacionalni in EU ravni, spremljanje in ukrepanje za enakost v zdravju. Potekalo bo spremljanje razvojnih in uveljavljenih politik, pomembnih za področje javnega zdravja, od identifikacije JZ izzivov, načrtovanja in implementacijskih aktivnosti ter evalvacije politik skozi politični cikel, na lokalni, regionalni in nacionalni ter EU in WHO ravni in v tem okviru sodelovanje pri pripravi in uveljavljanju strateških usmeritev za različna področja javnega zdravja: Mreženje z regijskimi, nacionalnimi inštitucijami ter na EU in WHO ravni in nadgradnja metodologije mreženja deležnikov, vključno z obdobjimi srečanji z deležniki. Sodelovanje v nacionalnih in mednarodnih strokovnih skupinah

na WHO in EU ravni. Povezovanje v ključnih mrežah na področju javnega zdravja v EU - sodelovanje z EuroHealthNet-om z uveljavljanjem interesov NIJZ. Spremljanje neenakosti v zdravju in politik, ki vplivajo na vrzeli v zdravju in blaginji, ter predlaganje ukrepov za izboljšanje stanja, v vzpostavljeni mreži deležnikov in sodelovanju z EuroHealthnet in WHO pisarno v Benetkah, v povezavi z JAPreventNCD. Povezovanje in ozaveščanje o pomenu Aktivnega in zdravega staranja (AZS) tako znotraj NIJZ (povezovanje z že dobro utečenimi področji dela) kot širše, s poudarkom na razumevanju področja staranja, demografski spremembah, vseživljenjskemu pristopu, medgeneracijskem povezovanju ter ostalimi temami iz področja AZS tako na nacionalni, regionalni kot mednarodni ravni, kot podpora izvajanju Strategije dolgožive družbe. Nadaljevala se bo naloga pregled in ukrepanje pri digitalnih determinantah zdravja pri trženju na več področjih dejavnikov življenjskega sloga - alkohol, tobak, prehrana, gaming, gambling, na podlagi razvoja na WHO in se bo do leta 2027 izvajala predvsem v povezavi s projektom JAPreventNCD. V začetku leta bo zaključena IV. publikacija iz področja Neenakosti v zdravju s posebnim poudarkom na dostopnosti do zdravstvenih storitev in okolju ter zdravju. Sodelovali bomo pri pripravi in izvedbi srečanja Pobude malih držav na ravni ministrov, ki bo maja 2025. Zagotovili bomo strokovno podporo Ministrstvu za zdravje pri pripravi ob-stranskega dogodka na zasedanju Združenih narodov o nenalezljivih boleznih, septembra 2025, ki ga bo v sodelovanju z nekaterimi drugimi državami organizirala Slovenija.

Ključni izdelki bodo:

- Četrta publikacija o neenakostih v zdravju;
- Sodelovanje pri pripravi in izvedbi srečanja Pobude malih držav na ravni ministrov;
- Strokovna podpora MZ pri pripravi ob-stranskega dogodka na zasedanju Združenih narodov o nenalezljivih boleznih;
- Nacionalna konferenca v povezavi s temami WHO Zagrebške deklaracije, STOP Obesity, WHO Acceleration plana in implementacije Dober tek, Slovenija;
- Obležitev evropskega dne medgeneracijske solidarnosti (29. 4. 2025) in dneva starejših (1. 10. 2025) v okviru vseslovenske akcije Pokloni čas polepšaj dan.

Oddelek za razvoj programov za varovanje in krepitev zdravja

1. Krepitev zdravja žensk in zmanjševanje bremena bolezni, s posebnim poudarkom na obporodnem obdobju.

V okviru te naloge bodo potekale naslednje aktivnosti: zmanjšanje bremena zdravstvenih in družbenih posledic povezanih z nasiljem in neenakostmi med spoloma, zmanjševanje socialno-ekonomskih neenakosti ob pričetku življenja, podpora zgodnjemu starševstvu, razvoj javnozdravstvenih pristopov za ranljive skupine za zagotavljanje zdravstvenega varstva, izboljšanje kakovosti življenja in doseganje skritih skupin prebivalstva. Naloga obsega: spremljanje, interpretacijo in diseminacijo podatkov o kazalnikih zdravja in zdravstvenega varstva žensk in obporodnega obdobja, nasilja, v kontekstu družine, s poudarkom na socialno-ekonomskih neenakostih ter na področju ranljivih skupin. Aktivnosti so: koordinacija, spremljanje, vrednotenje in nadgrajevanje obstoječih ukrepov in programov na področju promocije in preventive za bodoče starše ter mlade družine, s sodelovanjem z relevantnimi nacionalnimi in mednarodnimi deležniki; razvoj novih programov. Nadaljevali bomo s sodelovanjem v Medresorski delovni skupini za pripravo/izvajanje akcijskih načrtov v okviru Resolucije o nacionalnem programu preprečevanja nasilja v družini in nasilja nad ženskami 2024–2029 in v Medresorski delovni skupini za spremljanje izvajanja Konvencije Sveta Evrope o preprečevanju nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter o boju proti njima. Prav tako bomo sodelovali pri nastajanju Nacionalnega programa na področju preprečevanja in obvladovanja HIV/aida, virusnih hepatitisov in SPO za obdobje 2025 do 2035 in pri uresničevanju Akcijskega načrta preprečevanja in obvladovanja HIV/aida od 2015 do 2025. Zagotavljali bomo strokovne podlage ter zagovorništvo za uvedbo učinkovitih ukrepov v zakonodajo in strateške dokumente. Izvajali bomo informiranje, osveščanje, izobraževanje in usposabljanje strokovne, laične in

druge javnosti (obeležitve svetovnih dni, sodelovanje z mediji, konference, strokovna srečanja, uporaba komunikacijskih orodij ipd.). Sodelovali bomo v nacionalnih in mednarodnih strokovnih skupinah ter projektih.

Ključni izdelki bodo:

- Letna spletna publikacija z naborom reproduktivnih kazalnikov žensk;
- Poročilo Maternalna umrljivost v Sloveniji od leta 2021 do 2023;
- Zaključni dogodek JA Smart Family-Health4EUKids (s poudarkom na povezovanju tematik zdravja v perinatalnem obdobju ter posledičnim odpravljanjem otroške debelosti);
- Sodelovanje pri nastajanju Nacionalnega programa na področju preprečevanja in obvladovanja HIV/aidsa, virusnih hepatitisov in SPO za obdobje 2025 do 2035 – celoletna naloga;
- Izvedba Strokovnega izpopolnjevanja za patronažne medicinske sestre;
- Analiza podatkov o stigmati v povezavi z okužbo s HIV med zdravstvenimi delavci v Sloveniji (obdelava podatkov, ki jih je posredoval ECDC);
- Obeležitve svetovnih dni povezanih z reproduktivnim zdravjem, preprečevanjem nasilja in ranljivimi skupinami (Svetovni teden dojenja, Dnevi boja proti nasilju nad ženskami, Svetovni dan boja proti aidsu, Evropski teden testiranja na HIV in virusne hepatitis, obeležitev 40-let HIV-a).

6.1.2 Spremljanje in preučevanje nalezljivih bolezni

Oddelek za spremljanje nalezljivih bolezni

1. Zagotavljanje podatkov o nalezljivih bolezni in digitalizacija sistemov spremljanja

V okviru te naloge bodo potekale naslednje aktivnosti:

Neprekinjeno, sistematično zbiranje, analiziranje, interpretiranje in diseminacija podatkov o pojavljanju in širjenju nalezljivih bolezni, ki so podlaga za odzivanje in izvajanje ukrepov, ocenjevanje uspešnosti preventivnih programov ter oblikovanje hipotez v okviru znanstvenega proučevanja in raziskovanja. Na OE NIJZ poteka zbiranje, preverjanje in dopolnjevanje podatkov o nalezljivih bolezni v skladu z Zakonom o nalezljivih boleznih, ki jih posredujejo izvajalci zdravstvene dejavnosti ter mikrobiološki laboratoriji.

Na nacionalni ravni poteka dodatno preverjanje in dopolnjevanje podatkov, vzdrževanje evidenc o nalezljivih boleznih, ter priprava in posredovanje podatkov o nalezljivih boleznih za Slovenijo deležnikom v državi (MZ, UHVVR, ARSO, strokovna in splošna javnost, novinarji,...) in v tujini (Tessy/ECDC, WHO ..).

Vzdrževanje in upravljanje zbirk s področja nalezljivih bolezni, priprava metodoloških pojasnil.

Priprava podatkov in osnutkov za letna, četrtna in mesečna poročila o nalezljivih boleznih v Sloveniji.

Priprava podatkov o nalezljivih boleznih za podatkovni portal in zdravstveni statistični letopis NIJZ.

Nadgradnja nacionalnih sistemov spremljanja nalezljivih bolezni - s finančnimi sredstvi Direct Grant Evropske komisije, v okviru projekta NSS-SI, bomo na NIJZ digitalizirali sistem epidemiološkega spremljanja nalezljivih bolezni v realnem času, podobno kot za covid-19. To bo obsegalo razvoj digitalnega integriranega sistema klinične in laboratorijske prijave nalezljivih bolezni in njihovih povzročiteljev, ter prijave smrti zaradi nalezljivih bolezni preko Centralnega registra podatkov o pacientih ter njegova integracija z epidemiološkimi in drugimi podatki. Večino denarja bomo porabili za ustrezne informacijske rešitve (razvoj digitalne infrastrukture) različnih deležnikov.

Sodelovali bomo v mednarodnih projektih na področju epidemiološkega spremljanja: UNITED4Surveillance, EU HIP, EuroMOMO, SI SUD.

Ključni izdelki bodo:

- Vzdrževanje in upravljanje zbirk s področja NB, priprava metodoloških pojasnil;
- Pripravljeni podatki za letna, četrtna in mesečna poročila o NB v Sloveniji;
- Pripravljeni in posredovani podatki o NB za Slovenijo deležnikom v državi (MZ, UHVVR, ARSO, strokovna in splošna javnost, novinarji,...) in tujini (Tessy/ECDC, WHO, EFSA ...);
- Pripravljeni podatki o NB za podatkovni portal, Zdravstveni statistični letopis NIJZ in OPSI;
- Priprava strokovnih podlag za digitalizacijo sistema spremljanja NB in drugi izdelki vezani na projektno dokumentacijo NSS-SI;
- Izdelki vezani na projektno dokumentacijo: UNITED4Surveillance; EU HIP, EuroMOMO, SI SUD.

2. Spremljanje povzročiteljev nalezljivih bolezni (NB) v odpadnih vodah v Sloveniji in njegov razvoj

V okviru te naloge bodo potekale naslednje aktivnosti:

Redno spremljanje SARS-CoV-2 in poliovirusov v odpadni vodi skladno z veljavnimi načrti spremljanja.

Vzdrževanje in upravljanje zbirke podatkov s področja spremljanja povzročiteljev NB v odpadni vodi.

Vzdrževanje in upravljanje informacijskega sistema za vnos in prijavo laboratorijskih rezultatov spremljanja povzročiteljev NB v odpadni vodi.

Avtomatizacija procesa rednega spremljanja povzročiteljev NB v odpadni vodi in nadgradnja interpretacija (prikaz) rezultatov rednega spremljanja na spletni strani NIJZ.

Priprava letnega poročila spremljanja povzročiteljev NB v odpadni vodi.

Vodenje in izvajanje evropskega povezovalnega projekta EU-WISH.

Vodenje in izvajanje projekta Pilotno epidemiološko spremljanje na karbapeneme odpornih bakterij v odpadni vodi v Sloveniji.

Poglobljeno retrospektivno spremljanje rotavirusov in norovirusov v odpadni vodi in pilotno spremljanje virusov influence ter RSV v vzorcih ene čistilne naprave.

Ključni izdelki bodo:

- Letno poročilo Spremljanje povzročiteljev nalezljivih bolezni v odpadni vodi v Sloveniji v letu 2024;
- Strokovna izhodišča spremljanja odpornih bakterij različnih rezistenčnih profilov v Sloveniji s poudarkom na proti karbapenemom odpornih bakterij v odpadni vodi;
- Izdelki vezani na evropski povezovalni projekt JA EU-WISH;
- Nadgrajena interpretacija (prikaz) rezultatov rednega spremljanja povzročiteljev NB na spletni strani NIJZ.

3. Spremljanje akutnih okužb dihal in vektorskih bolezni

V okviru te naloge bodo potekale naslednje aktivnosti:

Zagotavljanje poučene informacije deležnikom ter izdelava smernic na področju spremljanja akutnih okužb dihal in vektorskih bolezni.

Sprotno spremljanje podatkov o pojavnosti gripe, covid-19 in ostalih akutnih okužbah dihal in legioneloze ter ostalih javno-zdravstveno pomembnih virusnih povzročiteljev dihal, interpretacija podatkov in izoblikovanje informacije za različne javnosti.

Spremljanje in izoblikovanje informacij ob pojavu aviarnе influence, obveščanje in posodabljanje priporočil.

Spremljanje, interpretacija in izoblikovanje informacije o vektorskih nalezljivih boleznih.

Sodelovanje z mednarodnimi deležniki (ECDC in WHO).

Ocenjevanje situacije z namenom pravočasne in ustrezne informiranosti ciljnih javnosti.

Strokovna podpora Zavodu za transfuzijsko medicino pri odločitvi glede uvedbe presejanja krvodajalcev na WNV in ostalih strokovnih vprašanjih.

Sodelovanje z veterinarsko stroko.

Priprava strokovnih podlag za digitalizacijo sistema spremljanja NB – pregled, posodobitev in prilagoditev prijavljivih nalezljivih bolezni.

Ključni izdelki bodo:

- Izdelava prenovljenih strokovnih smernic za Integrirano spremljanje gripe, covid-19 in ostalih akutnih okužb dihal kot podlaga za tedenska/letna poročila objavljena na spletni strani NIJZ ter aktivnosti za uvrstitev RSV na seznam prijavljivih nalezljivih bolezni;
- Tedenska epidemiološka ocena nacionalnih laboratorijskih podatkov RSV ter podatkov o gripi, covid-19 in ostalih akutnih okužb dihal pridobljenih na sentinelnem vzorcu MAARI (medically-attended acute respiratory illness) ter izoblikovanje informacije za javnosti;
- Tedenska epidemiološka ocena nacionalnih prijavnih podatkov vektorskih nalezljivih bolezni (rok vsaka sreda) in izdelano letno poročilo o spremljanju;
- Sprotno spremljanje primerov legioneloz, preučevanje izvora okužbe in predlog ukrepanja ter izdelava letnega poročila;
- Letno poročilo o prijavljivih bakterijskih povzročiteljih okužb dihal in kože;
- Prenova in nadgradnja epidemiološkega spremljanja in ukrepanja ob pojavu zoonotične influence s pandemskim potencialom v skladu z izsledki projekta IAVSur – BME, epidemiološko in epizootološko situacijo;
- Prenova načrta pripravljenosti na pojav virusa Zahodnega Nila;
- Analiza retrogradnega testiranja vzorcev integriranega mrežnega spremljanja akutnih okužb dihal na Bordetella pertussis in Mycoplasma pneumoniae in predstavitev rezultatov.

Oddelek za pripravljenost in odzivanje na tveganja za NB

1. Pripravljenost in odzivanje na tveganja za NB

V okviru te naloge bodo potekale naslednje aktivnosti:

Zagotavljanje podpore pri preprečevanju tveganj za javno zdravje s pravočasnim načrtovanjem in testiranjem aktivnosti za hitro zaznavanje in učinkovito odzivanje.

Zagotavljanje spoštovanja mednarodnih obveznosti in izvajanje nove evropske zakonodaje z namenom usklajenega odzivanja in obvladovanja širjenja hujših nalezljivih bolezni ljudi in drugih resnih čezmejnih nevarnosti za zdravje ljudi.

Krepitev obstoječega sistema EWRS in IHR na področju interdisciplinarnega in mednarodnega sodelovanja glede na smernice Evropske komisije in DG Sante.

Zagotavljanje delovanja 24/7 NKT EWRS/ IHR. Tedenska poročila o zaznanih tveganjih za JZ (vsak teden ob menjavi pripravljenosti).

Sodelovanje pri pripravi načrtov ukrepanja za izbrane NB in testiranje načrtov, skupaj s strokovnjaki posameznega tematskega področja.

Zagotavljanje izvajanja sistema za preprečevanje tveganj za nalezljive bolezni ob načrtovanih množičnih prireditvah in sočasna nadgradnja sistema.

Izobraževalni procesi na področju pripravljenosti in odzivanja na večja tveganja za javno zdravje.

Prenova in posodobitev obstoječih algoritmov odzivanja na posamezne nalezljive bolezni/izbruhe.

Prenova obstoječih sistemov in praks obravnave izbruhov.

Priprava tedenskih in mesečnih poročil z oceno tveganja za javno zdravje za področje nalezljivih bolezni za različne deležnike (tedensko poročilo vsak ponedeljek posredovano zdravstvenim delavcem po adremi, vsak mesec (ne)zdravstvenim deležnikom po adremi).

Vzdrževanje sistema sodelovanja z deležniki na vstopnih točkah v državo (letališče, pristanišče, policija, carina).

Ključni izdelki bodo:

- Tedenska in mesečna poročila o zaznanih tveganjih za JZ;
- Simulacijska vaja na področju nevarnosti za zdravje zaradi nalezljivih bolezni in poročilo;
- Sprotno prenovljeni algoritmi glede na spremenjene strokovne smernice;
- Prenovljen nacionalni načrt pripravljenosti na množične dogodke z vidika javnega zdravja;
- Ustanovljena delovna skupina za prenovno smernic za obravnavo izbruhov, načrt dela in poročila skupine za leto 2025.

2. Zoonoze in črevesne nalezljive bolezni (ČNB)

V okviru te naloge bodo potekale naslednje aktivnosti:

Poglobljeno epidemiološko in laboratorijsko spremljanje izbranih povzročiteljev ČNB in zoonoz, njihove geografske porazdelitve in trendov bolezni. Podatki so osnova za odzivanje na dogodke, ki lahko pomembno vplivajo na javno zdravje.

Analiza prijavljenih primerov ČNB in zoonoz, spremljanje njihove geografske, časovne in demografske porazdelitve. Bolj poglobljene epidemiološke podatke bomo pridobili z epidemiološko raziskavo. Posebno pozornost bomo posvetili zoonozam, ki jih opredeljujemo kot velike javnozdravstvene probleme in jih obravnavamo v sodelovanju z veterinarskim resorjem.

Zagotavljanje stalnih, preverjenih in strokovno obrazloženih podatkov iz prijav nalezljivih bolezni, anket in drugih virov.

Ocena epidemiološke in epizootiološke situacije in ocena tveganja za zdravje prebivalcev.

Priprava medsektorskega Nacionalnega letnega plana monitoringa zoonoz.

Posodobitev algoritmov odzivanja na posamezne nalezljive bolezni oziroma zoonoze.

Sodelovanje pri pripravi strokovnih podlag za digitalizacijo sistema spremljanja nalezljivih bolezni in spremljanju izbruhov črevesnih nalezljivih bolezni in zoonoz.

Sodelovanje pri mednarodnem projektu JAMRAI 2 in U4surveillance, WP4.

Sodelovanje pri mednarodnem projektu WHO breme črevesnih nalezljivih bolezni.

Sodelovanje: s skupino FWD ECDC (Food and Waterborne Diseases ECDC) za spremljanje nalezljivih bolezni, ki se prenašajo s hrano in vodo, forumom Epis FWD ECDC in EFSO (EU Food Safety Agency) in v Advisory forumu skupine FWD ECDC, WHO.

Obeležitev svetovnega dneva Eno zdravja.

Sodelovanje v laboratorijsko epidemiološki mreži za poglobljeno molekularno spremljanje salmonel, kampilobaktrov, E.coli, listerij, šigel, jersinij, povzročitelja botulizma in drugih zoonoz, zajetih v planu monitoringa zoonoz.

Priprava in posredovanje podatkov o ČNB za Slovenijo deležnikom v državi (splošna javnost, UVHVVR, ARSO,) in tujino (Tessy/ECDC, WHO, EFSA, UVHVVR.)

Priprava in posredovanje podatkov o ČNB in zoonozah za podatkovni portal, Zdravstveni statistični letopis NIJZ.

Obveščanje strokovne in laične javnosti preko medijev.

Ključni izdelki bodo:

- Analize podatkov iz prijav nalezljivih bolezni, anket in drugih virov;
- Izoblikovana letna, četrtna, mesečna in tedenska poročila o ČNB in zoonozah v Sloveniji;
- Posodobljeni algoritmi odzivanja na nalezljive bolezni;
- Program monitoringa zoonoz;
- Obležitev svetovnega dneva Eno zdravje 2025.

Oddelek za cepljenje

1. Obvladovanje bolezni, ki jih preprečujemo s cepljenjem

V okviru te naloge bodo potekale naslednje aktivnosti:

Načrtovanje in izvajanje ukrepov za zmanjševanje pojavnosti bolezni, ki jih preprečujemo s cepljenjem (BPC), strokovna izdelava nacionalnega programa, nacionalnih priporočil in navodil za cepljenje ter koordinacija in obveščanje.

Priprava predloga Programa cepljenja in zaščite z zdravili, Navodil za izvajanje Programa, nacionalnih priporočil, odločanje o širjenju Programa (priprava strokovnih podlag za Zdravstveni svet ...).

Analiziranje in interpretiranje podatkov epidemiološkega spremljanja BPC, spremljanja precepljenosti in neželenih učinkov po cepljenju, spremljanje antirabičnih obravnav in zdravstvenih napak ob cepljenju ter priprava preventivnih ukrepov.

Koordinacija cepljenja, podpora izvajalcem cepljenja (priporočila, navodila, gradiva, izobraževanja).

Podpora delovanju Posvetovalne skupine za cepljenje (PSC) in priprava strokovnih gradiv za PSC.

Izvajanje programa eradikacije otroške paralize in programa eliminacije ošpic in rdečk ter poročanje SZO.

Komunikacija z laično in strokovno javnostjo.

Aktivnosti in priprava gradiv ob uvedbi cepljenja proti noricam s pripravo priporočil za izvajalce.

Aktivnosti ob zamenjavi pnevmokoknega cepiva za otroke.

Priprava predloga vključitve cepljenja proti rotavirusnim okužbam v redni program cepljenja otrok za Zdravstveni svet.

Posodabljanje nacionalnih priporočil za cepljenje, usklajevanje, pridobivanje mnenja članov PSC, objava priporočil, obveščanje strokovne javnosti (sproti).

Ključni izdelki bodo:

- Predlog Programa cepljenja in zaščite z zdravili za leto 2026;
- Navodila za izvajanje Programa cepljenja in zaščite z zdravili za leto 2026;
- Letno poročilo o spremljanju BPC v letu 2024;
- Letno poročilo o napredku pri izvajanju programa eliminaciji ošpic in rdečk v letu 2024 za SZO;
- Letno poročilo o napredku pri izvajanju programa eradikacije otroške paralize v letu 2024 za SZO;
- Izdelki v skladu z zahtevami projekta PERCH;
- Izdelki v skladu z zahtevami projekta »Premagovanje ovir pri cepljenju«.

2. Spremljanje precepljenosti in neželenih dogodkov po cepljenju ter upravljanje ERCO

V okviru te naloge bodo potekale naslednje aktivnosti:

Neprekinjeno, sistematično zbiranje, analiziranje, ocenjevanje in diseminacija podatkov o opravljenih cepljenjih, precepljenosti in neželenih učinkih po cepljenju ter antirabičnih obravnav v Sloveniji, ki so podlaga za ocenjevanje uspešnosti programa cepljenja v Sloveniji.

Vzdrževanje in osveževanje podatkov za evidence na podlagi Zakona o zbirkah podatkov (Register obveznikov za cepljenje in izvajanja cepljenja, Evidenca varstva prebivalstva pred steklino, Register stranskih pojavov po cepljenju) ter zbirko poročil o zdravstvenih napakah pri cepljenju, ki jih posredujejo izvajalci zdr. dejavnosti.

Spremljanje precepljenosti, antirabičnih obravnav, vrednotenje neželenih dogodkov po cepljenju ter zdravstvenih napak poteka na nacionalni ravni. Podatke analiziramo, interpretiramo in posredujemo domači ter mednarodni javnosti.

V 2017 je pričel z delovanjem Elektronski register cepljenih oseb in neželenih učinkov po cepljenju – eRCO, ki je namenjen spremljanju izvajanja cepljenja v državi, ocenjevanju precepljenosti ter zagotavljanju podatkov o cepljenju in podatkov o neželenih učinkih po cepljenju - razvoj in implementacija modulov eRCO.

Vzdrževanje in upravljanje zbirk s področja cepljenja.

Priprava in posredovanje podatkov o izvajanju cepljenja in precepljenosti mednarodnim organizacijam: UNICEF, OECD, ECDC.

Pregledovanje in ocenjevanje ter posredovanje prijav neželenih učinkov po cepljenju JAZMP (sproti, tedensko).

Ključni izdelki bodo:

- Preliminarno poročilo z nacionalnimi podatki o precepljenosti predšolskih otrok v 2024;
- Preliminarno poročilo z nacionalnimi podatki precepljenosti šolskih otrok v šolskem letu 2024/25;
- Preliminarno poročilo z nacionalnimi podatki izvajanju cepljenja proti steklini in antirabičnih obravnavah v 2024;
- Preliminarno poročilo z nacionalnimi podatki o cepljenju proti gripi, sezona 2024/25;
- Letno poročilo o izvajanju programa cepljenja v Sloveniji v letu 2024;
- Letno poročilo o izvajanju programa cepljenja za WHO (JRF);

- Poglavje v publikaciji Zdravstveni letopis;
- Četrtnetne analize podatkov o neželenih učinkih za srečanja Posvetovalne skupine za cepljenje;
- Letno poročilo Neželeni učinki po cepljenju v Sloveniji v letu 2024.

Oddelek za bolnišnične okužbe, HIV/SPO, uporabo antibiotikov in protimikrobno rezistenco

1. Spremljanje, preprečevanje in obvladovanje bolnišničnih okužb (BO) in drugih okužb v bolnišnicah

V okviru te naloge bodo potekale naslednje aktivnosti:

Zagotavljali bomo informacije na osnovi epidemiološkega spremljanja in raziskovanja bolnišničnih okužb (BO) in nekaterih drugih okužb v bolnišnicah.

Epidemiološko spremljanje bolnišničnih okužb v skladu s strokovnimi smernicami ECDC temelji na:

- ponavljanju slovenskih nacionalnih presečnih raziskav BO v bolnišnicah za akutno oskrbo (SNPRBO),
- epidemiološkem spremljanju okužb kirurške rane (OKR) (ESOKR),
- epidemiološkem spremljanju okužb povzročenih z bakterijo *Clostridioides difficile* (ESCDI),
- epidemiološkem spremljanju BO v enotah intenzivnega zdravljenja (EIZ) (ESBOEIZ).

Ti specifični sistemi epidemiološkega spremljanja so del nacionalne mreže za epidemiološko spremljanje BO (MESBO). Koordinirali bomo delovanje MESBO, upravljali podatkovne zbirke SNPRBO, ESOKR, ESCDI, ESBOEIZ, analizirali podatke, in posredovali rezultate epidemiološkega spremljanja BO sodelujočim bolnišnicam in strokovni ter laični javnosti. Podatke SNPRBO in ESCDI bomo posredovali tudi ECDC.

Poleg tega bomo koordinirali epidemiološko spremljanje resnih akutnih okužb dihal (angl. severe acute respiratory infection - SARI), potrjenih s covidom-19, v slovenskih bolnišnicah – EPISARI. Rezultate bomo sporočali sodelujočim bolnišnicam v obliki rednih tedenskih poročil (EPISARI) in jih objavljali na spletni strani NIJZ. Pripravili bomo nacionalno letno poročilo EPISARI.

V okviru projekta JA United4Surveillance in delovnega svežnja 3: Epidemiološko spremljanje resnih infekcijskih bolezni, ki zahtevajo hospitalizacijo, se bomo pripravljali na digitalizacijo EPISARI.

V okviru projekta E-SURE, ki načrtuje digitalizirano spremljanje nekaterih nalezljivih bolezni, se bomo pripravljali na digitalizacijo epidemiološkega spremljanja okužb krvi, vključno s protimikrobno rezistenco.

Za poučeno preprečevanje in obvladovanje BO in nekaterih drugih okužb v bolnišnicah bomo zagotavljali strokovno podporo Ministrstvu za zdravje vključno s sodelovanjem v Nacionalni komisiji za obvladovanje in preprečevanje bolnišničnih okužb (NAKOBO).

Ključni izdelki bodo:

- Poročilo z rezultati SNPRBO IV za ARIS;
- Četrtnetna poročila z rezultati ESOKR 2023 in 2024 za sodelujoče bolnišnice;
- Letno poročilo z rezultati ESOKR 2023;
- Letno poročilo z rezultati ESCDI 2023;
- Poročilo z rezultati pilota ESBOEIZ v UKC MB;
- Redna tedenska poročila EPISARI;
- Letno poročilo EPISARI z rezultati 2023;

- Slovenski protokol za epidemiološko spremljanje okužbe krvi vključno s protimikrobno rezistenco (v okviru projekta E-SURE);
- Poročilo o spremljanju in obvladovanju bolnišničnih okužb v Sloveniji.

2. Spremljanje, preprečevanje in obvladovanje okužbe s HIV, spolno prenesenih okužb in virusnih hepatitisov, ki se prenašajo s krvjo

V okviru te naloge bodo potekale naslednje aktivnosti:

Zagotavljali bomo informacije na osnovi epidemiološkega spremljanja in raziskovanja okužbe s HIV, drugih spolno prenesenih okužb (SPO) in hepatitisa B in C (HEP).

Epidemiološko spremljanje okužbe s HIV, SPO, HEP temelji na:

- prijavi primerov okužbe s HIV, SPO, HEP;
- zbiranju podatkov v zvezi s testiranjem na HIV, SPO in HEP;
- zbiranju podatkov o testiranju darovane krvi (HIV, sifilis, HBV, HCV);
- spremljanju prevalence okužbe s HIV v priložnostnih vzorcih nekaterih skupin ljudi;
- spremljanju izbranih kazalnikov tvegane vedenja v priložnostnih vzorcih nekaterih skupin ljudi;
- spremljanju EMCDDA kazalnika DRID (angl.: Drug Related Infectious Diseases);
- epidemiološkem spremljanju gonoreje vključno s protimikrobno rezistenco.
- Upravljalni bomo z zbirkami podatkov o okužbi s HIV, SPO in hepatitisih B in C, analizirali podatke in pripravljali poročila z rezultati epidemiološkega spremljanja za strokovno in laično javnost. Podatke o prijavljenih primerih bomo posredovali tudi ECDC in nekaterim drugim mednarodnim deležnikom (UNODC). Podatke o DRID kazalniku bomo posredovali EUDA.

V okviru projekta E-SURE, ki načrtuje digitalizirano spremljanje nekaterih SPO, se bomo pripravljali na digitalizacijo epidemiološkega spremljanja gonoreje, vključno s protimikrobno rezistenco.

Za poučeno preprečevanje in obvladovanje okužbe s HIV, SPO, in virusnih hepatitisov B in C bomo zagotavljali strokovno podporo Ministrstvu za zdravje vključno s sodelovanjem v Komisiji za AIDS pri Ministrstvu za zdravje.

Spremljali bomo izvajanje nacionalne strategije preprečevanja in obvladovanja okužbe s HIV v Sloveniji. Pripravili bomo prikaz kazalnikov uspešnosti izvajanja Nacionalne strategije preprečevanja in obvladovanja okužbe s HIV 2017-2025.

Sodelovali bomo pri pripravi politike, strategije in strokovnih priporočil za aktivnosti preprečevanja in obvladovanja teh bolezni in okužb vključno z novo strategijo preprečevanja in obvladovanja okužbe s HIV, spolno prenesenih okužb, virusnih hepatitisov in 2025-2035.

Ključni izdelki bodo:

- Poročilo o okužbi s HIV v Sloveniji v 2024;
- Poročilo Okužba s HIV ob svetovnem dnevu aidsa (november 2025);
- Poročilo o soočanju s HIV za ECDC;
- Poročilo o spolno prenesenih okužbe v Sloveniji v 2024;
- Podatki UNODC vprašalnika za droge;
- Hepatitis B in hepatitis C v Sloveniji v 2024;
- Poročilo o soočanju s HEP za ECDC (rok ECDC);

- Poročilo o DRID kazalniku;
- Poročilo o uspešnosti izvajanja Nacionalne strategije preprečevanja in obvladovanja okužbe s HIV 2017-2025;
- Četrtna poročila (HIV in SPO) za spletno stran NIJZ.

3. Spremljanje in obvladovanje odpornosti bakterij proti antibiotikom ter sodelovanje pri projektu JAMRAI-2

V okviru te naloge bodo potekale naslednje aktivnosti:

Spremljanje in obvladovanje odpornosti bakterij proti antibiotikom (AB) v slovenskih bolnišnicah v okviru EARS-Neta ter sodelovanje pri vzpostavljanju spremljanja okužb/kolonizacij z epidemiološko pomembnimi večkratno odpornimi bakterijami in sodelovanje pri JA-JAMRAI-2.

Epidemiološko spremljanje izbranih bakterijskih povzročiteljev invazivnih okužb in njihove odpornosti proti antibiotikom (AB) v slovenskih bolnišnicah poteka v skladu s protokolom ECDC Evropske mreže za epidemiološko spremljanje protimikrobne odpornosti (EARS-Net). Podatke posredujejo medicinski mikrobiološki laboratoriji bolnišnic.

V sodelovanju z NLZOH in IMI je potrebno zagotoviti sistem epidemiološkega spremljanja okužb/kolonizacij z epidemiološko pomembnimi večkratno odpornimi bakterijami v realnem času z namenom zaznavanja kopičenja primerov ter virov okužbe in poti prenosov za posredovanje podatkov bolnišnicam ter DSO in SVZ.

Sodelovanje pri nalogah projekta JA-JAMRAI-2 in koordiniranje ostalih slovenskih ustanov (NLZOH, UKC Ljubljana, UKC Maribor, JAZMP), ki sodelujejo pri JA-JAMRAI-2.

Ključni izdelki bodo:

- Letno poročilo o odpornosti bakterij na antibiotike v Sloveniji v letu 2024;
- Poročilo o nacionalnem obvladovanju mikrobne odpornosti;
- Podatki slovenske mreže EARS–Net ECDC.

Operativni center NIJZ za krizno upravljanje javnozdravstvenih tveganj- OCKU/EOC

Pripravljenost in odzivanje na dogodke, ki lahko pomembno vplivajo na zdravje prebivalstva, sta kompleksna procesa, ki zahtevata osrednjo točko za spremljanje stanja, pridobivanje podatkov, sprejemanje odločitev in centralizirano usmerjanje ter koordinacijo obvladovanja večjih tveganj in kriznih razmer. V ta namen NIJZ vzpostavlja Operativni center Nacionalnega inštituta za javno zdravje za krizno upravljanje javnozdravstvenih tveganj (OCKU/EOC). Poglavitni namen OCKU/EOC je zagotavljanje organizacijske, infrastrukturne in tudi strokovne podpore vsem na NIJZ, ki pri obvladovanju večjih javnozdravstvenih tveganj operativno sodelujejo v skladu z vnaprej pripravljenimi in preizkušenimi strategijami, načrti in protokoli.

V okviru te naloge bodo potekale naslednje aktivnosti:

Vzdrževanje in nadgradnja strukturiranega sistema, ki zagotavlja pripravljenost in koordinacijo odzivanja na večja tveganja za javno zdravje in posredovanje informacij o večjih tveganjih za zdravje ljudi, nenadnih dogodkih in kriznih razmerah, ki presegajo vsakodnevne razpoložljive kapacitete za odzivanje NIJZ. Sistem zajema zaznavanje tveganj na področjih, kjer je definirana vloga strokovnih služb NIJZ, v okviru nevarnosti biološkega, kemičnega, okoljskega ali neznanega izvora ter dogodkov, ki lahko pomenijo izredne razmere

mednarodnih razsežnosti na področju javnega zdravja v skladu z Mednarodnim zdravstvenim pravilnikom (2005) in Uredbo Evropske Komisije o čezmejnih grožnjah iz leta 2002.

Interdisciplinarno usklajevanje in koordinacija odzivanja na večje dogodke ali krizne razmere, ki presegajo zmožnosti posameznega centra NIJZ.

Priprava in posodobitve Nacionalnega načrta preprečevanja, pripravljenosti in odzivanja (NNPPO).

Zagotavljanje stalnega in usklajenega pretoka informacij do odločevalcev, upravljavcev virov in do širše javnosti z ustreznim komuniciranjem, katerega sestavni del so načrtovanje krovne strategije komuniciranja v kriznih razmerah.

Dogovor in načrt o sodelovanju z Ministrstvom za zdravje za nadgradnjo NIJZ centra v nacionalni center z vključitvijo Ministrstva za zdravje ter testno vzpostavitev skupnega centra za krizno upravljanje z različnimi stopnjami vključenosti deležnikov, glede na stopnjo tveganja.

Sodelovanje v delovni skupini MZ za prenovo načrtov v zdravstvu in razvoju splošnega načrta pripravljenosti.

Priprava Podrobnih protokolov delovanja OCKU/EOC.

Priprava in izvedba simulacijske vaje s področja javnozdravstvenih tveganj.

Sodelovanje v EOC- NET evropski mreži kot NFP za EOC.

Sprotno strokovno izobraževanje stalnih članov OCKU/EOC na področju kriznega upravljanja.

Zagotavljanje kontinuirane komunikacije in sodelovanja z notranjimi in zunanjimi deležniki ter mednarodnimi partnerji.

Ključni izdelki bodo:

- Dogovor in načrt o sodelovanju z Ministrstvom za zdravje za vzpostavitev testnega delovanja nacionalnega EOC v 2025, lociranega na NIJZ;
- Simulacijska vaja s področja javnozdravstvenih tveganj in poročilo;
- Protokoli delovanja OCKU/EOC;
- Poročila o napredku delovne skupine za pripravo splošnega načrta pripravljenosti in odzivanja na JZ tveganja.

6.1.3 Okolje in zdravje

1. Biološki dejavniki tveganja iz okolja

V okviru te naloge bodo potekale naslednje aktivnosti:

Spremljanje bioloških dejavnikov tveganja ter podajanje predlogov ukrepov/priporočil za preprečevanje ali zmanjševanje tveganja, še posebej za ranljive skupine.

Priprava strokovnih podlag za medresorske skupine in telesa - za različne zakonodajne aspekte ter za obvladovanje določenih bioloških dejavnikov tveganja.

Sodelovanje z EFSA.

Izdelava strokovnih mnenj o nevarnosti za pojav in širjenje nalezljivih bolezni ter o drugih tveganjih za zdravje ljudi zaradi bioloških dejavnikov za različne deležnike (ZIRS, šole, vrtci, civilne iniciative, druga ministrstva, posamezniki...).

Informiranje in ozaveščanje prebivalcev o bioloških dejavnikih tveganja, njihovem vplivu na zdravje in možnih ukrepih za zmanjševanje tveganja na sprejemljivo raven.

Sodelovanje z ekipo Zdravje v vrtcu.

Ključni izdelki bodo:

- Strokovna mnenja o tveganjih za zdravje ljudi zaradi bioloških okoljskih dejavnikov;
- Higijenska priporočila za možne ukrepe pri zmanjševanju izpostavljenosti biološkim dejavnikom tveganja, tudi v živilih;
- Odgovori na vprašanja medijev, posameznikov in drugih deležnikov, na teme različnih bioloških dejavnikov tveganja, vplivu na zdravje in možnih ukrepih za zmanjševanje tveganja za zdravje.

2. Zagotavljanje zdravja prebivalcev z izboljšanjem dostopa do varne vode - Pitne in kopalne vode

V okviru te naloge bodo potekale naslednje aktivnosti:

Implementacija Uredbe o pitni vodi (Ur. l. RS, št. 61/2023) v obdobju 2024-2028. V letu 2025 bo ključna priprava navodil za izdelavo varnostnega načrta (13. člen). Ob tem bomo sodelovali z vsemi deležniki, ki lahko prispevajo k izboljšanju dostopa prebivalcev do varne pitne vode (Ministrstvom za zdravje RS, ZIRS, NLZOH, MOP, MKGP, upravljavci vodovodov). Aktivno se bomo vključili v medresorsko delovno skupino za preprečevanje vnosa onesnaževal iz okolja v tla, podtalnico, sistem oskrbe s pitno vodo ter prehransko verigo.

Spremljanje zdravstvene ustreznosti pitne vode v Sloveniji in ocenjevanje kakovosti vode po posameznih oskrbovalnih območjih in prostorskih enotah.

Priprava podlag za sprejem sistemskih ukrepov za izboljšanje njene kakovosti, kakor tudi za preprečevanje neželenih posledic za zdravje v povezavi s pitjem vode, kot npr. pojav hidričnih izbruhov.

Izdelava in posodobitev navodil in priporočil, opredeljenih v zakonodaji o pitni vodi, podajanje strokovnih mnenj in stališč za obvladovanje kemijskih, mikrobioloških in fizikalnih dejavnikov tveganja v pitni in kopalni vodi, namenjenih strokovni in laični javnosti.

Priprava podatkov o dostopnosti, mikrobiološki in fizikalno-kemični kakovosti pitne vode za Zdravstveni letopis, ter GIS prikaz o dostopnosti do pitne vode po naseljih.

Zagotavljanje strokovne podpore izvajalcem uradnega nadzora (ZIRS) pri reševanju vprašanj s področja pitne in kopalne vode.

Sodelovanje pri medsektorski obravnavi problematike dostopa do varne pitne in kopalne vode s predstavniki različnih institucij in ministrstev (NLZOH, MKGP, MOPE, MNVP, Direktorat za vode, ARSO).

Stalno informiranje in osveščanje prebivalstva o zdravstveni ustreznosti in skladnosti pitne vode ter varnosti kopanja v bazenih in površinskih vodah.

Ključni izdelki bodo:

- Priporočila za pripravo pitne vode iz 8. čl. Uredbe o pitni vodi (v nadaljevanju Uredbe);
- Navodila za izdelavo varnostnega načrta iz 13. člena Uredbe;
- Navodila za razglasitev ukrepa omejitve ali prepovedi uporabe pitne vode oziroma ukrepa prekinitve oskrbe s pitno vodo iz 17. člena Uredbe;
- Navodila za obvladovanje tveganj, povezanih z internimi vodovodnimi napeljavami, iz 22. člena Uredbe;
- Posodobljena priporočila za ocenjevanje primernosti materialov in proizvodov iz 9. čl. Uredbe;
- Različna strokovna mnenja in stališča glede obvladovanja kemijskih, mikrobioloških in fizikalnih dejavnikov tveganja v pitni in kopalni vodi, na zahtevo/prošnjo različnih javnosti;
- Poglavje Kakovost pitne vode v publikaciji NIJZ-Zdravstveni letopis.

3. Odzivanje na okoljska in kemična tveganja ob naravnih in drugih nesrečah

V okviru te naloge bodo potekale naslednje aktivnosti:

Zagotavljanje odziva na grožnje zdravju okoljskega in kemičnega izvora 24/7, zlasti v primeru nesreč z ugotavljanjem nevarnosti, izpostavljenosti prebivalstva in oceno tveganja za zdravje. Ob tem bomo predlagali splošne ukrepe za zmanjšanje izpostavljenosti in samozaščitne ukrepe.

Sodelovanje s ključnimi deležniki (NLZOH, ARSO, UVHVVR) za izdelavo ocene tveganja za ogroženo populacijo, zlasti še za rizične skupine. Pri tem bomo uporabili protokole za izmenjavo informacij in podatkov, ki smo jih razvili v okviru CRP-a v letu 2024.

Sodelovali bomo pri nadaljnjem oblikovanju aktivnosti odzivanja v okviru OCKU (EOC) NIJZ v smeri zagotavljanja kapacitet na nivoju Ministrstva za zdravje in medsektorskem odzivu v primeru kemijskih nesreč.

Ključni izdelki bodo:

- Polletno in končno poročilo o izvedenih aktivnostih;
- Sprotna poročila za EOC.

4. Zmanjševanje negativnih vplivov okolja na zdravje ljudi – fizikalni dejavniki tveganja

4.1 Zrak

V okviru te naloge bodo potekale naslednje aktivnosti:

Preučevanje povezave med onesnaževali v zraku in zdravstvenim stanjem prebivalcev, z uporabo podatkov rutinske zdravstvene statistike in z izvedbo ciljanih epidemioloških raziskav. Podajanje predlogov ukrepov za zmanjšanje izpostavljenosti onesnaževalom v zraku.

Nosilce odločitev bomo spodbujali k zmanjševanju onesnaženosti zraka. Problematiko izpostavljenosti onesnaženemu zraku in vplivih na zdravje ter o možnostih zaščite bomo predstavili na različnih strokovnih srečanjih.

Spodbujanje medsektorskega sodelovanja za pripravo strokovnih podlag za dopolnitev pravnih predpisov oziroma ukrepov za zmanjšanje onesnaženosti zraka v zunanjem in notranjem okolju.

Osveščanje splošne javnosti, še posebej ranljivih skupin, o škodljivih učinkih onesnaženega zunanjega in notranjega zraka ter možnostih zaščite za zmanjšanje izpostavljenosti. Predlagali bomo izvajanje zaščitnih ukrepov (osredotočenost na povišane ravni troposferskega ozona, povišane ravni delcev v zraku ter problematiko notranjega zraka). Nadgradili bomo priporočila s pogostimi vprašanji v zvezi s problematiko zunanjega in notranjega zraka.

Strokovna srečanja s predstavitev problematike izpostavljenosti onesnaženemu zraku in vplivih na zdravje ter možnostih zaščite (izvedba vsaj dveh srečanj).

Ključni izdelki bodo:

- Strokovna mnenja, odgovori zainteresirani strokovni in splošni javnosti;
- Priporočila za prebivalce na temo onesnaževal v zraku;
- Prispevek za področje neenakosti v Sloveniji, tema zrak;
- Dokumenti, ki povezujejo aktualne okoljske in zdravstvene podatke, področje zrak.

4.2 Ultravijolično sevanje

V okviru te naloge bodo potekale naslednje aktivnosti:

Ozaveščanje, informiranje in spodbujanje strokovne in splošne javnosti, še zlasti ranljivih skupin (otroci, nosečnice in mladostniki), o posameznih vrstah neionizirnega sevanja, s poudarkom na UV sevanju ter o potencialnih tveganjih za zdravje in možnostih preprečevanja izpostavljenosti. Spodbujanje prebivalstva k vedenjskim vzorcem v smislu samozaščitnega ukrepanja.

Izvedba programa Varno s soncem 2025, vključno z izvedenimi izobraževanji v vrtcih ter v osnovnih in srednjih šolah.

Sodelovanje pri razširjanju Smernic za zadostno preskrbljenost z vitaminom D.

Priprava strokovnih podlag za dopolnitev pravnih predpisov za zmanjšanje izpostavljenosti škodljivim dejavnikom.

Priprava mnenj in podajanje predlogov ukrepov za zmanjšanje izpostavljenosti škodljivim dejavnikom.

Izvedene predstavitve problematike UV sevanja na različnih srečanjih.

V neposredni povezavi z nacionalnimi nalogami: Sodelovanje z NVO (VIST – Fakulteta za aplikativne vede) v projektu Pametno s soncem za zdravo in mladostno kožo (PSZMK), skladno s pogodbo o medsebojnem sodelovanju C27 11 20 708 308.

Ključni izdelki bodo:

- Predlogi in ukrepi za zmanjšanje izpostavljenosti škodljivemu delovanju UV sevanja;
- Mnenja, obvestila o škodljivih učinkih UV sevanja ter možnostih zaščite za zainteresirane javnosti;
- Dokument UV in zdravje ter ostali dokumenti, objavljeni na spletni strani NIJZ;
- Izdelana gradiva za izvedbo programa Varno s soncem v vrtcih, osnovnih šolah (OŠ), srednjih šolah (SŠ);
- Zaključno poročilo o izvedenem programu Varno s soncem 2025 v vrtcih, OŠ in SŠ;
- Poročilo o izvedenih aktivnostih pri diseminaciji Smernic za zadostno preskrbljenost z vitaminom D.

4.3 Azbest

V okviru te naloge bodo potekale naslednje aktivnosti:

Informiranje in osveščanje prebivalstva o tveganjih, povezanih z izpostavljenostjo azbestnim vlaknom, njihovem vplivu na zdravje, pravilnemu ravnanju z azbestnimi materiali in odpadki, možnosti zaščite.

Podajanje predlogov ukrepov ter izdelava strokovnih mnenj in odgovorov za zmanjšanje izpostavljenosti azbestu (nadgradnja priporočil s pogostimi vprašanji in odgovori v zvezi s problematiko azbesta ter njihova objava na spletni strani, izdelava mnenj in odgovorov zainteresirani javnosti: ZIRS, OŠ, vrtci, komunalna podjetja, upravljavci vodovodov, posamezniki, mediji).

Medsektorsko sodelovanje za pripravo strokovnih podlag za dopolnitev pravnih predpisov za zmanjšanje izpostavljenosti azbestu v zunanjem in notranjem okolju.

Spremljanje novosti v predpisih glede azbesta, predvsem na območju EU.

Ključni izdelki bodo:

- Dokument s pogostimi vprašanji in odgovori v zvezi s problematiko azbesta in drugi dokumenti/priporočila, objavljeni na spletni strani NIJZ;
- Odgovori na vprašanja medijev, posameznikov in drugih deležnikov glede tveganja zaradi prisotnosti azbesta;
- Strokovna mnenja s predlogi ukrepov za zmanjšanje izpostavljenosti azbestu za različne deležnike (ZIRS, šole, vrtci, komunalna podjetja, upravljavci vodovodov, posamezniki).

5. Kemijski dejavniki tveganja iz okolja

V okviru te naloge bomo z interdisciplinarnimi in raziskovalnimi pristopi spremljali, zaznavali, ocenjevali in se odzivali na grožnje javnemu zdravju zaradi prisotnosti in uporabe kemikalij v okolju, vključno s hrano, materiali v stiku z živili in predmeti splošne uporabe. V okviru dejavnosti javnega zdravja bomo zagotavljali celovite ocene tveganja za zdravje ljudi zaradi kemikalij v okolju. Vključenost v evropsko partnerstvo za oceno tveganja kemikalij (PARC, <https://nijz.si/projekti/parc/>) s sodelovanjem na več vsebinskih delovnih paketih nam bo omogočalo razvoj in implementacijo novih orodij in pristopov k oceni tveganja zaradi kemikalij, za boljšo zaščito zdravja ljudi in okolja. S področja te povezave koordiniramo tudi nacionalno vozlišče PARC.

Že vrsto let smo pomemben deležnik pri načrtovanju in izvedbi nacionalnega programa humanega biomonitoringa (<https://nijz.si/moje-okolje/humani-biomonitoring/humani-biomonitoring-v-sloveniji/>, HBM). Na podlagi pridobljenih podatkov spremljamo izpostavljenost kemikalijam in ocenjujemo tveganje za zdravje za različne populacijske skupine. V letu 2025 se bomo posvetili upravljanju in analizi nacionalnih podatkov HBM, tudi v povezavah s partnerji v projektu PARC. Na vsaj dveh nacionalnih in mednarodnih konferencah bomo strokovni javnosti predstavili aktivnosti projekta PARC in programa HBM.

Upravi za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (UVHVVR) ter Uradu RS za kemikalije (URSK) bomo tudi v letu 2025 nudili strokovno podporo in ocene tveganja za zdravje ljudi v postopkih odobritve kemikalij, ki se uporabljajo kot aktivne snovi, fitofarmacevtska sredstva (<https://nijz.si/moje-okolje/kemijska-varnost/varna-raba-fitofarmacevtskih-sredstev-ffs/>) ali biocidni proizvodi, ter jim nudili storitve v drugih nalogah, opredeljenih s posebnimi pogodbami. Obseg dela z UVHVVR je opredeljen v Programu strokovnih nalog s področja fitofarmacevtskih sredstev (FFS) za leto 2025, ki je prilagojen oceni dosedanjega dela na tem področju in razpoložljivim virom. UVHVVR bomo nudili tudi strokovno podporo pri pripravi nacionalne in evropske zakonodaje in smernic, izdelali mnenja o aktualnih temah, ter sodelovali pri komuniciranju morebitnega vpliva na zdravje ljudi. Po pogodbi z URSK bomo ocenjevali nevarnost in tveganje za ljudi z namenom odobritve aktivne snovi biocidnih proizvodov, ter samih biocidnih proizvodov oz. družin biocidnih proizvodov. V letošnjem letu bomo več komunicirali s splošno javnostjo v zvezi z varno rabo le-teh.

Odzivali se bomo na grožnje javnemu zdravju, krepili prepoznavnost in pretok informacij, tudi preko vzpostavljenih sistemov toksikovigilance in nutrivigilance: <https://nijz.si/moje-okolje/varnost-zivil/nutrivigilanca/> in kozmetovigilance: <https://nijz.si/moje-okolje/kemijska-varnost/kozmetovigilanca-spremljanje-nezelenih-ucinkov-kozmetike/>). Ministrstvu za zdravje bomo nudili strokovno podporo glede sprememb zakonodaje na področju koncentriranih virov hranil – prehranskih dopolnil.

Kemične snovi, posamezno ali združene v zmesi, imajo lahko škodljive učinke na zdravje ljudi, zlasti ob neustrezni uporabi, zato je ozaveščanje in izobraževanje o (ne)varnosti kemikalij naša pomembna naloga. Odgovarjali bomo na vprašanja medijev in vprašanja javnosti. Posvetili se bomo oblikovanju vsebin za izobraževalna gradiva, sodelovali bomo pri organizaciji posveta »Kemijska varnost za vse« in zasnovali letno publikacijo z izpostavljenimi aktivnostmi kemijske varnosti za splošno javnost.

Kot nacionalni predstavniki javnozdravstvene stroke bomo aktivno sodelovali v različnih delovnih skupinah (EFSA, ECHA, SZO, Svet Evrope, Evropska komisija, SIST, MZ, MKGP), nacionalno mrežili strokovnjake in skrbeli za prenos informacij.

Nalogam skupine za kemijske dejavnike tveganja iz okolja priključujemo raziskovalno, projektno delo. Poleg evropskega projekta PARC sodelujemo še v osmih nacionalnih raziskovalnih projektih ali programih. O stanju, ugotovitvah in raziskavah bomo redno obveščali zdravstveno, drugo strokovno in splošno javnost.

Ključni izdelki bodo:

- Obdobna in letna poročila za naročnike po pogodbah z UVHVVR in URSK;
- Poročilo o izvajanju nacionalnega programa HBM 2018 – 2025 (za leto 2025) in vzpostavljanje zbirk podatkov o HBM;
- Izdelava ocene tveganja in presoje za zdravje v zvezi z vplivi sosežalnice Anhovo na zdravje prebivalcev, v sklopu projekta PARC;
- Objava več znanstvenih člankov v soavtorstvu z implementacijo naslednje generacije ocene tveganja zaradi kemikalij, z vključitvijo nacionalnih podatkov;
- Priprava spletnih (pogostih vprašanj in odgovorov) in medijskih vsebin ter izobraževalnih gradiv kemijske varnosti;

- Oblikovana publikacija Kemijska varnost (vključno z vsebinami zaključenih analiz HBM);
- Letno poročilo Kozmetovigilanca;
- Oblikovana zbirka podatkov »Nutrivigilanca 2016 – 2024«.

6. Podnebne spremembe in zdravje

V okviru te naloge bodo potekale naslednje aktivnosti:

Nadaljevali bomo s spremljanjem učinkov različnih dejavnikov tveganja, ki so nastali ali so okrepljeni zaradi podnebnih sprememb ter posodabljanjem priporočil v skladu z novimi spoznanji.

Informirali in spodbujali bomo prebivalstvo, še zlasti ranljive skupine – starejše, k doslednemu upoštevanju in izvajanju ukrepov prilagajanja in blaženja podnebnih sprememb.

Objavili in promovirali bomo oceno ranljivosti in tveganja za zdravje zaradi podnebnih sprememb po podnebnih regijah v Sloveniji.

Za publikacijo Zdravje v občini bomo pripravili prispevek o Podnebnih spremembah in zdravju.

Posodobili bomo dokument Podnebne spremembe in zdravje 2025.

Izvajali bomo aktivnosti za vzpostavitev tradicionalnega srečanja Podnebne spremembe in zdravje oz. fizično okolje in zdravje.

Sodelovali bomo pri dejavnostih MZ RS za razogljčenje v zdravstvu.

Ključni izdelki bodo:

- Priporočila, posodobljena in nova (poudarek na starejših odraslih), strokovna mnenja oz. odgovori na vprašanja.
- Ocena števila umrlih v obdobju vročinskih valov v primerjavi z obdobjem izven vročinskih valov, po podnebnih regijah Slovenije, LJ in MB za leti 2022 in 2023.
- Objava in promocija ocene ranljivosti in tveganja za zdravje zaradi podnebnih sprememb po podnebnih regijah v Sloveniji - osnutek dokumenta Podnebne spremembe in zdravje 2025;
- Prispevek za publikacijo Neenakosti v Sloveniji.

7. Ocenjevanje vplivov na zdravje v okviru presoje planskih dokumentov (CPVO) in presoje posegov v okolja (PVO)

V okviru te naloge bodo potekale naslednje aktivnosti:

Priprava mnenj, ki jih MZ kot z zakonodajo določen mnenje-dajalec v postopkih priprave različnih planov (s področja urejanja prostora, ribištva, kmetijstva, energetike, itd.) izdeluje na poziv njihovih pripravljavcev ali MOPE, in mnenj, ki jih MZ na poziv MOPE izdeluje v postopkih v zvezi z odločitvijo, ali je za določen poseg potrebna presoja vplivov na okolje.

Priprava strokovnih izhodišč in usmeritev za prostorsko načrtovanje za javno zdravje (vključevanje postopkov HIA v postopke CPVO in PVO). Sodelovanje na koordinacijah v zvezi s pripravo državnih prostorskih načrtov, v skladu z roki, ki jih določi pristojno ministrstvo.

V zvezi z obeležitvijo mednarodnega dne ozaveščanja o hrupu, bo spomladi 2025 organizirana konferenca z vključevanjem mednarodnih in domačih strokovnjakov, vključno z deležniki in nevladnimi organizacijami.

Ključni izdelki bodo:

- Izdelana mnenja k okoljskim poročilom v okviru CPVO in izdelana mnenja k poročilom o vplivih na okolje za potrebe PVO;
- Izdelana mnenja v postopkih sprejemanja prostorskih planov v skladu z določili Zakona o urejanju prostora;
- Izdelana mnenja v postopkih pridobivanja okoljevarstvenega soglasja v skladu z Zakonom o varstvu okolja;
- Izdelana mnenja za potrebe Ministrstva za zdravje v zvezi z zakonskimi akti v pripravi;
- Izdelan osnutek vodil (guidelines) za ocenjevanje vplivov na zdravje v postopkih CPVO in PVO.

8. Okoljska epidemiologija

V letu 2025 nadaljujemo z aktivnostmi v okviru CRP projekta številka V3-2317 (Oceniti povezanost med prevalenco astme in okoljskimi dejavniki tveganja pri otrocih in mladostnikih: model za oblikovanje z dokazi podprtih ukrepov), kjer bomo pripravili oceno povezanosti med prevalenco astme in okoljskimi dejavniki tveganja pri otrocih in mladostnikih, prilagojeno na potencialne moteče dejavnike tveganja. Prav tako bomo tudi organizirali posvet s ključnimi deležniki. Pri izvedbi nalog bodo sodelovali strokovnjaki s področja javnega zdravja, okoljskih znanosti in klinične medicine.

V okviru te naloge bodo potekale naslednje aktivnosti:

Naloge, opredeljene skladno z programom dela s časovnico v okviru CRP projekta številka V3- V3-2317, ter priprava zaključnega poročila.

Predstavitev metodoloških pristopov in rezultatov na javnozdravstvenih in kliničnih znanstvenih in strokovnih srečanjih.

Raziskovalno delo v okviru interdisciplinarnih strok.

8.1 Okoljski kazalniki

Tudi v letu 2025 bo potekalo posodabljanje zdravstveno okoljskih kazalnikov v sodelovanju z ARSO.

Izdelani kazalniki:

- izpostavljenost prebivalcev ozonu,
- dostop do pitne vode, kakovost pitne vode,
- hidrični izbruhi,
- vnos kovin v človeško telo s hrano, umrljivost zaradi bolezni dihal, incidenca okužb s hrano,
- lymska borelijoza in KME,
- vpliv izpostavljenosti onesnaženemu zraku zaradi delcem PM_{2,5},
- izpostavljenost otrok onesnaženemu zraku zaradi delcev PM₁₀,
- število umrlih v obdobju vročinskih valov.

9. Program ukrepov za izboljšanje kakovosti okolja v Zgornji Mežiški dolini (OE Ravne na Koroškem)

Sodelujemo tudi pri izvajanju Programa ukrepov za izboljšanje kakovosti okolja v občinah Črna na Koroškem, Mežica, Prevalje, Ravne na Koroškem in Dravograd. Namen programa je zmanjšanje izpostavljenosti prebivalcev, predvsem mlajših otrok, svincu iz okolja. Reka Meža je med obsežnimi poplavami, avgusta 2023, povzročila raznos s svincem obremenjenih naplavin, vzdolž svojega toka, kar predstavlja grožnjo zdravju prebivalcev, ki bivajo na poplavljenem območju. Odlok o določitvi degradiranega okolja in programa ukrepov za izboljšanje kakovosti okolja na območju vrtcev, šol in javnih igrišč v občinah Črna na Koroškem, Mežica, Prevalje, Ravne na Koroškem in Dravograd, je stopil v veljavo v januarju 2025.

NIJZ OE Ravne je v programa zadolžen za:

- vzpostavitev in izvajanje obveščanja in ozaveščanja prebivalcev o možnih virih strupenih kovin in načinih zmanjšanja njihovega vnosa v telo ter o varni in varovalni prehrani za vključene občine;
- redno spremljanje vrednosti svinca v krvi tri leta (24 do 48 mesecev) starih otrok, ki imajo stalno prebivališče v omenjenih občinah;
- zagotavljanje strokovnega spremljanja zdravstvenega stanja vsakega otroka, pri katerem je ugotovljena velika obremenitev s svincem;
- usmerjene informativno motivacijske aktivnosti: zagotavljanje usmerjenega svetovanja za vsakega otroka, pri katerem je ugotovljena velika obremenitev s svincem.

V okviru te naloge bodo v letu 2025 potekale naslednje aktivnosti:

Vzdrževanje spletne strani.

Zagotavljanje informacij za varovanje zdravja ogrožene populacije.

Individualno svetovanje in ustrezna zdravniška obravnava za vse posameznike, pri katerih bo ugotovljena visoka obremenitev s svincem.

Komuniciranje z mediji in ciljno populacijo.

Ključni izdelki bodo:

- Poročilo o izpeljavi monitoringa vzorcev krvi otrok.
- Objave na spletni strani.

10. KOHEZIJA

10.1 Obvladovanje krhkosti

Glavni namen te naloge je pripraviti usmeritve za izboljšanje bivalnega okolja v povezavi s preprečevanjem in obvladovanjem krhkosti v Sloveniji, z načrtovanjem in oblikovanjem z dokazi podprtih trajnostnih javnozdravstvenih ukrepov in priporočil na področju bivalnega okolja.

V okviru te naloge bodo potekale naslednje aktivnosti:

Identifikacija dokazano učinkovitih že sprejetih in/ali možnih ukrepov za izboljšanje bivalnega okolja v povezavi s preprečevanjem in obvladovanjem krhkosti.

Izdelava modela skupnostnega pristopa obravnave predkrhkih oseb v zdravem bivalnem okolju.

Ocena stanja na področju bivalnega okolja v povezavi s preprečevanjem in obvladovanjem krhkosti v Sloveniji na primeru izbranih lokalnih skupnosti.

Priprava usmeritev za ukrepe in možnosti v bivalnem okolju za ohranjanje in izboljšanje telesnih, duševnih, duhovnih in socialnih zmogljivosti starejših odraslih, z namenom ustvariti zdravo bivalno okolje za preprečevanje in obvladovanje krhkosti, s poudarkom na skupnostnem pristopu.

6.2. VZD

NIJZ je bil v okviru EKP 2021-2027 pri operaciji »Celostni pristop k VZD« izbran kot potencialni neposredni upravičenec operacije. Naročnik projekta je Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (MDDSZ). Štiriletni projekt, katerega začetek izvajanja se pričakuje maja 2025, bo NIJZ izvajal skupaj z UKC LJ in Kliničnim inštitutom za medicino dela, prometa in športa (v vlogi projektnega partnerja). NIJZ bo v okviru projekta izvajal koordinacijo, evalvacijo in diseminacijo projekta, vključno z izvedbo nekaterih vsebinskih izobraževalnih sklopov, povezanih predvsem s področjem duševnega zdravja na delovnem mestu, spanja, zdrave prehrane in telesne aktivnosti oziroma zdravega življenjskega sloga. V okviru projekta je predvidenih več aktivnosti, povezanih z naslednjimi cilji projekta:

- pridobitev ustreznih anketnih podatkov na izbranih področjih;
- vzpostavitev pogojev za razvoj kulture varnosti in zdravja pri delu;
- dvig usposobljenosti in ozaveščenosti delavk in delavcev;
- dvig usposobljenosti strokovnih delavk in delavcev za varnost pri delu;
- dvig usposobljenosti in ozaveščenosti socialnih partnerjev;
- izvedba študijskega obiska;
- digitalizacija področja in povezanost zbirk podatkov.
- pregled in evalvacija obstoječih zbirk podatkov na področju varnosti in zdravja pri delu.

Ključni izdelki bodo:

- Priprava in uskladitev projektne dokumentacije (DIIP, PIZ in IP);
- Priprava CGP projekta in spletne strani projekta;
- Priprava in izvedba celovite nacionalne raziskave na področju stanja VZD v Sloveniji;
- Priprava celovite strategije za dvig osveščenosti o pomenu varnosti in zdravja pri delu v Sloveniji.

6.1.4 Zdravstveno varstvo

1. Mreža javne zdravstvene službe – spremljanje in načrtovanje kadrov

Načrtovanje in projekcije kadrov v zdravstvu sta že dolgoletno prioriteto področje analitike na področju zdravstvenega sistema na NIJZ. S pomočjo projekta SRSS smo med letoma 2017 in 2022 postavili metodologijo projekcij in metodološke elemente za te projekcije. Za večino medicinskih specializacij smo nato simulirali projekcije. Tovrstno krovno analizo bi radi ponovno pripravili z uporabo enake metodologije, vendar s posodobljenimi podatki.

Na področju zdravstvene nege še nimamo primerljivih projekcij, jih pa želimo pripraviti, tako za krovno področje profilov, ki delujejo na področju zdravstvene nege, kot tudi posebej za področje specializacij v zdravstveni negi.

V letu 2024 smo prejeli več zahtevkov za prikaz dinamike prihodov in odhodov ključnih profilov v zdravstvenem varstvu. Te poizvedbe bi radi preoblikovali v redne in tudi načrtovane izdelke, pri čemer bomo dinamiko dorekli s sodelavci MZ. Bomo sodelovali in podpirali MZ pri pripravi celovitega sistema spremljanja kadra v zdravstvu.

Posebej pomembno je spremljanje kadra na področju patronažnega zdravstvenega varstva, ki je organizirano kot samostojna služba na primarni ravni.

Ključni izdelki bodo:

- Izdaja publikacije glede stanja kadrov v patronažnem zdravstvenem varstvu za leto 2024;
- Dinamika prihodov in odhodov po posameznih profilih v zdravstvenem sistemu Slovenije – 2 do 3 obdobja poročila;
- Metodologija in vsebinske podlage za projekcije potreb po specialistkah zdravstvene nege – metodološki dokument;
- Projekcija potreb po medicinskih sestrah in drugem kadru v zdravstveni negi v Sloveniji – prvo metodološko in vsebinsko poročilo;
- Projekcije potreb po zdravnikih in zobozdravnikih – ažuriranje poročila iz leta 2019/2020;
- Objava članka v Zdravstvenem varstvu na temo dinamike in profesionalne demografije zdravnikov in medicinskih sester;
- Objava članka v Obzorniku ZN na temo ugotovitev dokumenta o stanju kadrov v patronažnem zdravstvenem varstvu.

2. Spremljanje porabe zdravil

Spremljanje porabe zdravil poteka skladno z Zakonom o zbirkah podatkov. To je eno izmed področij javnega zdravja, katerega dolgoročni cilj je preprečevanje bolezni ter varovanje zdravja. Glavni namen analize podatkov je podati informacije o preskrbi z zdravili in opozoriti na vlogo odgovornega predpisovanja zdravil.

V okviru te naloge bodo potekale naslednje aktivnosti:

- Analiza porabe zdravil, predpisanih na recept (zeleni in beli recepti).
- Analiza porabe bolnišnično predpisanih zdravil v splošnih, specialnih in psihiatričnih bolnišnicah za vseh 14 glavnih ATC skupin.
- Analiza porabe protimikrobnih zdravil (poraba zdravil, predpisanih na recept ter porabo zdravil v bolnišnicah). Podrobno bomo predstavili porabo zdravil za sistemsko zdravljenje bakterijskih

okužb - antibiotikov (J01) tudi na 100 bolnišnično oskrbnih dni ter na 100 sprejemov ter po posameznih oddelkih splošnih bolnišnic, vključno s trendi.

- Sodelovanje pri pripravi statističnega letopisa 2023.
- Komuniciranje s strokovno in laično javnostjo.

Ključni izdelki bodo:

- Poročilo o porabi zdravil, predpisanih na recept;
- Poročilo o porabi bolnišnično predpisanih zdravil;
- Poročilo o porabi protimikrobnih zdravil;
- Statistični letopis: poglavji Poraba predpisanih zdravil na recept ter Poraba bolnišnično predpisanih zdravil.

3. Spremljanje neenakosti v dostopu do zdravstvenih storitev

Spremljanje in analiza neenakosti v dostopu do zdravstvenih storitev v Republiki Slovenij, glede na statistično regijo prebivališča ter starost čakajočih na zdravstveno obravnavo in geografsko dostopnost do zdravstvenih storitev glede na regijo izvajalca zdravstvenih storitev stanje na dan 1. 1. 2025 v primerjavi s 1. 1. 2024 za izbrano skupino zdravstvenih storitev, kot smo začeli spremljati v letu 2024 v okviru priprave VI. publikacije neenakosti.

Ključni izdelki bodo:

- Analiza podatkov o dostopnosti z vidika neenakosti;
- Izdaja publikacije v sklopu področja izvajanja politik zagotavljanja dostopa do zdravstvenih storitev in analize.

4. Analize ekonomskih posledic bolezni

Namen naloge je povečati učinkovitost zdravstvenega sistema s kontinuiranim spremljanjem stroškov in ozaveščanju javnosti o pomembnosti preventivnih dejavnosti z vidika kakovosti življenja ter prikaz različnih ukrepov za obvladovanje stroškov v zdravstvenem sistemu.

V okviru te naloge bodo potekale naslednje aktivnosti:

- Analiza ekonomskih posledic bolezni mišično-skeletnega sistema in vezivnega tkiva (MSSVT) v Sloveniji.
- Analiza ekonomskih posledice demence v Sloveniji. Naloga prikazuje velik javnozdravstveni problem in se osredotoča na ekonomske in socialne posledice bolezni. Zdravstvene težave, ki nastanejo zaradi teh bolezni, vodijo v slabšo kakovost življenja ter lahko pripeljejo do prezgodnje upokojitve. Vsaka predčasna upokojitev, ki bi jo lahko preprečili oz. zamaknili za določeno obdobje, predstavlja izgubo človeškega kapitala, kar pomeni za družbo veliko socialno in ekonomsko škodo.
- Trendi ekonomskega bremena mišično-skeletnega sistema in vezivnega tkiva v Sloveniji na osnovi izbranih rutinsko zdravstveno-podatkovnih zbirk NIJZ.
- Namen je prikazati gibanje stroškov zaradi bolezni skozi daljše časovno obdobje, s poudarkom na podatkovnih zbirkah NIJZ ter oceniti stanje v slovenskem prostoru. Vsebuje razlago dogodkov, ki so vplivali na ekonomsko breme bolezni.

Ključni izdelki bodo:

- Priprava publikacije Analiza ekonomskih posledic bolezni mišično-skeletnega sistema in vezivnega tkiva (MSSVT) v Sloveniji;
- Priprava publikacije Analiza ekonomskih posledice demence v Sloveniji.

5. Analize o izvajanju zdravstvenih storitev

Namen naloge je podpirati Ministrstvo za zdravje pri spremljanju učinkovitosti in uspešnosti izvajanja zdravstvenega varstva v Sloveniji. V letu 2025 bomo sodelovali in podpirali MZ pri pripravi podatkov, potrebnih za izvajanje 6. člena novele ZZDej.

Poleg tega bomo tudi v letu 2025 nadaljevali z delom na področju kazalnikov kakovosti. Večino kazalnikov spremlja MZ. Vloga NIJZ je v tem kontekstu ožja, saj NIJZ izvede izračune kazalnikov na podlagi podatkovnih baz, s katerimi upravlja, in zagotovi tehnično interpretacijo teh kazalnikov. Poleg tega bomo zastopali Slovenijo v delovni skupini za kazalnike kakovosti in izida pri OECD. Vključili se bomo v razvoj področja kazalnikov kakovosti v skladu z zahtevami in usmeritvami pristojnih organov. Sodelovali bomo z Onkološkim inštitutom pri razvoju kazalnikov kakovosti paliativne oskrbe.

Ključni izdelki bodo:

- Priprava publikacije Analiza ekonomskih posledic bolezni mišično-skeletnega sistema in vezivnega tkiva (MSSVT) v Sloveniji;
- Priprava publikacije Analiza ekonomskih posledice demence v Sloveniji.

6.1.5 Upravljanje programov preventive in krepitve zdravja

Oddelek za integrirano preventivo kroničnih bolezni pri odraslih

- **Zagotavljanje zgodnjega odkrivanja in zmanjšanja bremena kroničnih nenalezljivih bolezni ter zmanjševanja neenakosti v zdravju pri odraslih z implementacijo preventivnih obravnav in aktivnosti promocije zdravja na primarni ravni zdravstvenega varstva, v ambulantah družinske medicine, centrih za krepitev zdravja, patronažni službi in lokalnih skupnostih+**

V okviru te naloge bodo potekale naslednje aktivnosti:

Raziskovanje z zdravjem povezanih življenjskih navad odraslih prebivalcev Slovenije kot izhodišče za nadaljnji razvoj, implementacijo in evalvacijo Programa integrirane preventive kroničnih bolezni pri odraslih (*Skupaj za zdravje*). Razvoj strokovnih smernic, preventivnih obravnav in kazalnikov za izvajanje, spremljanje in evalvacijo integrirane preventive kroničnih bolezni pri odraslih v Sloveniji ter razvoj strategije upravljanja programa *Skupaj za zdravje*. Razvoj strokovnih gradiv za izvajalce integrirane preventive kroničnih bolezni pri odraslih ter zdravstvenovzgojnih, didaktičnih in ostalih gradiv za uporabnike/udeležence preventivnih obravnav v ambulantah družinske medicine, centrih za krepitev zdravja in patronažnem varstvu.

Ključni izdelki bodo:

- Poročilo o raziskavi Z zdravjem povezan vedenjski slog 2024 (CINDI raziskava);
 - Strokovne smernice programa Skupaj za zdravje;
 - Analiza učinkovitosti vzpostavljenih centrov za krepitev zdravja z vidika preventive kroničnih bolezni ter zdravstvenega opismenjevanja in izboljševanja zdravja populacije;
 - Izvedba raziskave "Analiza stanja in potreb strokovnjakov zaposlenih v CKZ/ZVC na področju izvajanja aktivnosti promocije zdravja v lokalni skupnosti";
 - Priročnik za izvajanje programa integrirane preventive kroničnih bolezni v ambulantah družinske medicine (ADM);
 - Priročnik "Interdisciplinarna obravnava odraslih oseb s prekomerno telesno maso in debelostjo" (osnutek);
 - Algoritem za ukrepanje in izvajanje preventivnega presejanja na KB pri DMS v ADM;
 - Nadgradnja modula klinično komuniciranje za izvajalce v ZVC/CKZ in ADM;
 - Priprava ozaveščevalnih vsebin na strokovnem področju otroci iz družin s SOA (za izvedbo izobraževalnega modula);
 - Razvoj modula Izvajanje aktivnosti promocije zdravja v lokalnem okolju za izvajalce VUZOM;
 - Priročnik za izvajalce preventivnih obravnav na področju telesne dejavnosti v centrih za krepitev zdravja/zdravstvenovzgojnih centrih – Telesna dejavnost, sedentarno vedenje in spanje (osnutek);
 - Priročnik za izvajalce preventivne obravnave starejše osebe na domu (osnutek);
 - Idejna zasnova novega priročnika "Kulturne kompetence v zdravstvu";
 - Socialnomarketinška strategija upravljanja programa Skupaj za zdravje.
- **Zagotavljanje zgodnjega odkrivanja in zmanjšanja bremena kroničnih nenalezljivih bolezni pri odraslih z implementacijo sodobnih presejalnih orodij in preventivnih obravnav v ambulantah družinske medicine in centrih za krepitev zdravja/zdravstvenovzgojnih centrih**

V okviru te naloge bodo potekale naslednje aktivnosti:

Implementacija novega načina ocenjevanja srčno-žilne ogroženosti pri izvajanju preventivnih pregledov v ambulantah družinske medicine, skladno z novimi smernicami »2021 ESC Guidelines on cardiovascular disease prevention in clinical practice« (po SCORE2/OP). Implementacija posodobljene preventivne obravnave za osebe s kronično ledvično boleznijo v ambulantah družinske medicine in centrih za krepitev zdravja/zdravstvenovzgojnih centrih.

Ključni izdelki bodo:

- Implementiran nov način ocenjevanja srčno-žilne ogroženosti (po SCORE2/OP) v ADM;
- Izdelava protokola obravnave za osebe s kronično ledvično boleznijo.
- **Krepitev kompetenc zdravstvenih delavcev in sodelavcev na primarni ravni zdravstvenega varstva (v ambulantah družinske medicine, centrih za krepitev zdravja in zdravstvenovzgojnih centrih ter v patronažnem varstvu) za izvajanje integrirane preventive kroničnih bolezni pri odraslih**

V okviru te naloge bodo potekale naslednje aktivnosti:

Razvoj, organizacija, izvedba in evalvacija usposabljanj za izvajalce preventive za odrasle v ambulantah družinske medicine (ADM), centrih za krepitev zdravja (CKZ)/zdravstvenovzgojnih centrih (ZVC) in patronažnem varstvu.

Izvedbe različnih izobraževalnih modulov (Organizacija dela in komunikacija, Preventiva v ADM, Astma/KOPB, Arterijska hipertenzija, Osteoporoza, Sladkorna bolezen tipa 2,...)

Ključni izdelki bodo:

- Priprava publikacije "Temeljno usposabljanje Skupaj za zdravje" z opredelitvijo programov in učnih načrtov vseh modulov usposabljanja;
- Izobraževanja za nudenje psihološke podpore ob kriznih dogodkih v centrih za krepitev zdravja (pilotna izvedba in evalvacija);
- 17. letna konferenca preventive odraslih;
- Izobraževalni modul Organizacija dela in komunikacija (za dipl. m. s. iz ADM);
- Izobraževalni modul Preventiva v ADM (za dipl. m. s. iz ADM);
- Izobraževalni modul Astma/KOPB (za dipl. m. s. iz ADM);
- Izobraževalni modul Arterijska hipertenzija (za dipl. m. s. iz ADM);
- Izobraževalni modul Osteoporoza (za dipl. m. s. iz ADM);
- Izobraževalni modul Sladkorna bolezen tipa 2 (za dipl. m. s. iz ADM);
- Teoretični del Temeljnega usposabljanja Skupaj za zdravje za izvajalce iz CKZ in ZVC;
- Praktični del Temeljnega usposabljanja Skupaj za zdravje za izvajalce iz CKZ in ZVC;
- Izobraževalni modul Preventivna obravnava starejše osebe;
- Izobraževalni modul Nadgrajene obravnave otročnice, novorojenčka in dojenčka (v sodelovanju s CPRZ);
- Usposabljanje iz medkulturne mediacije;
- Strokovno srečanje za izvajalce preventivnih obravnav za odrasle iz CKZ in ZVC;
- 8 strokovno-delovnih srečanj s strokovnjaki s posameznih strokovnih področij iz CKZ in ZVC;
- Strokovni posveti za vodje CKZ in ZVC;
- Supervizijska srečanja za izvajalce psihoedukativnih delavnic;
- Dve supervizijski srečanja za izvajalce svetovanja za opuščanje kajenja v CKZ/ZVC.

- **Zagotavljanje nacionalno-regijske koordinacije Programa integrirane preventive kroničnih bolezni pri odraslih (Skupaj za zdravje) in preventive v patronažnem varstvu ter strokovnega usmerjanja izvajalcev preventive za odrasle v ambulantah družinske medicine, centrih za krepitev zdravja/ zdravstvenovzgojnih centrih in patronažnem varstvu.**

V okviru te naloge bodo potekale naslednje aktivnosti:

Koordiniranje nacionalne mreže regijskih odgovornih zdravnikov, zbiranje in analiza kvartalnih poročil regijskih odgovornih zdravnikov.

Urejanje in redno ažuriranje spletne učilnice za dipl. m. s. iz ADM, 12 spletnih učilnic za strokovnjake iz CKZ in ZVC ter spletne učilnice za dipl. m. s. iz patronažnega varstva.

Zagotavljanje strokovne podpore in usmerjanja dipl. m. s. v ADM, strokovnjakov iz CKZ in ZVC, dipl. m. s. iz patronažnega varstva ter izvajalcev medkulturne mediacije v zdravstvu.

Koordiniranje mentorske mreže za usposabljanje in podporo izvajalcem psihoedukativnih delavnic.

Koordiniranje mentorske mreže dipl. m. s. edukatorke za sladkorno bolezen tipa 2 (N3) za usposabljanje in podporo izvajalcem delavnic na področju sladkorne bolezni tipa 2 v centrih za krepitev zdravja/zdravstvenovzgojnih centrih (N1).

Zagotavljanje strokovne podpore izvajalcem integrirane preventive kroničnih bolezni za odrasle (v ambulantah družinske medicine, centrih za krepitev zdravja/zdravstvenovzgojnih centrih in v patronažnem varstvu) na regijski ravni, skladno z opredeljenimi nalogami v dokumentu »Ključne naloge regijskih koordinatorjev za zdravstveno vzgojo odrasle populacije, za vzgojo za ustno zdravje, za področje reproduktivnega zdravstvenega varstva, patronažnega varstva ter za področje preventivnega zdravstvenega varstva otrok, mladostnikov in študentov«.

Ključni izdelki bodo:

- Spletna učilnica za vse ciljne skupine strokovnjakov;
 - Izvedena mentorstva pri izvajalcih psihoedukativnih delavnic in delavnic za osebe s sladkorno boleznijo tipa 2;
 - Navodila za organizacijo in delovanje CKZ oz. ZVC;
 - Kvartalna poročila regijskih odgovornih zdravnikov;
 - Polletna poročila o izvajanju nacionalno regijske koordinacije.
- **Spremljanje in evalvacija preventivnih obravnav v ambulantah družinske medicine, centrih za krepitev zdravja/zdravstvenovzgojnih centrih in patronažnem varstvu, vključno z razvojem metodologije, zbiranjem podatkov (preko podatkovnih zbirk NIJZ in raziskav), analizo ter razvojem informacijske podpore.**

V okviru te naloge bodo potekale naslednje aktivnosti:

Implementacija evidenčnih storitev aktivnosti CKZ za promocijo zdravja v lokalni skupnosti ter individualnih posvetov CKZ (v sodelovanju z ZZZS).

Nadgrajena informacijska podpora preventivnim obravnavam v CKZ (IPPO).

Vsebinska podpora implementaciji eSZBO PZVO, eSZBO ZVCT, eSZBO PATR: metodološka navodila, odgovarjanje na vprašanja izvajalcev s terena.

Evalvacija preventivnih obravnav.

Ključni izdelki bodo:

- Poročilo o kazalnikih kakovosti v ADM za leto 2023 in 2024;
 - Poročilo o opravljenih preventivnih pregledih v ADM za leto 2023 in 2024;
 - Poročilo o izvedenih izobraževanjih za dipl. m. s. iz ADM za leto 2024;
 - Poročilo o opravljenih storitvah dipl. m. s. iz ADM za leto 2024;
 - Poročilo o realizaciji preventivnih obravnav v CKZ/ZVC (4 kvartalna poročila);
 - Poročilo o evalvaciji uspešnosti izvedenih poglobljenih preventivnih obravnav v CKZ/ZVC;
 - Kriteriji za vrednotenje organizacije in delovanja CKZ in ZVC;
 - Letno poročilo o organizaciji in delovanju CKZ in ZVC v letu 2024;
 - Poročilo o izvajanju nalog regijskih koordinatorjev programov preventive in krepitve zdravja (2 polletni poročili);
 - Model spremljanja preventivne obravnave starejše osebe na domu (v patronažnem varstvu);
 - Metodološka navodila za vsebinsko podporo implementaciji eSZBO PZVO, eSZBO ZVCT, eSZBO PATR;
 - Prenovljena aplikacija IPPO in uvedba IPPO v 17 okolij, v katerih so bili timi integriranega CKZ vzpostavljeni v 2023.
- **Promocija in strateško komuniciranje Programa integrirane preventive kroničnih bolezni pri odraslih (Skupaj za zdravje).**

V okviru te naloge bodo potekale naslednje aktivnosti:

Izdelava strategije komuniciranja programa Skupaj za zdravje in Akcijski načrt.

Izvedba promocijske kampanje programa Skupaj za zdravje in kampanje za preprečevanje tvegane in škodljivega pitja alkohola. Obeležitev Dneva brez alkohola in podpora kampanji Slovenske Karitas 40 dni brez alkohola.

Obeležitev Evropskega tedna športa, Dneva slovenskega športa, Evropskega tedna mobilnosti, Dneva brez avtomobila, Mednarodnega tedna gibanja (move week). Obeležitev Svetovnega dneva spanja.

Posodobitev in priprava novih gradiv za izvajalce in uporabnike preventivnih obravnav. Priprava gradiv v jezikih manjšin (vključno z gradivi v albanskem jeziku). Priprava 20 novih strokovnih vsebin za spletno stran Skupaj za zdravje.

Vzpostavitev e-knjižnice gradiv za paciente/udeležence in strokovnjake na spletni strani Skupaj za zdravje.

Upravljanje z gradivi programa Skupaj za zdravje in distribucija zdravstvenovzgojnih gradiv za uporabnike/udeležence programa Skupaj za zdravje v centre za krepitev zdravja in zdravstvenovzgojne centre ter ambulate družinske medicine. Pilotno uvajanje distribucije gradiv s področja cepljenja k izvajalcem na primarni ravni zdravstvenega varstva.

Ključni izdelki bodo:

- Strategija komuniciranja programa Skupaj za zdravje in Akcijski načrt;;
- Promocijska kampanja programa Skupaj za zdravje in pristopa SOPA;
- Splošne in specifične zloženke za usmerjanje uporabnikov v CKZ/ZVC;
- Knjižica obravnav v CKZ/ZVC;
- Nove strokovne vsebine za spletno stran Skupaj za zdravje;
- E-knjižnica z gradivi za paciente/udeležence in strokovnjake na spletni strani Skupaj za zdravje.

- **Zagotavljanje pomoči pri zasvojenosti z nikotinom, anonimne telefonske podpore osebam pri opuščanju kajenja in rabe nikotinskih izdelkov**

V okviru te naloge bodo potekale naslednje aktivnosti:

Delovanje telefona (Quitline) za pomoč in podporo pri opuščanju kajenja in rabe nikotinskih izdelkov dvakrat dnevno po 3 ure vse dni v letu, vključno s koordinacijo in rednim spremljanjem dela svetovalcev ter medijsko promocijo.

Zagotavljanje kontinuiranega delovanja svetovalnega telefona za opuščanje kajenja QuitLine.

Zagotavljanje proaktivnega telefonskega svetovanja.

Kontinuirano spremljanje trendov pri klicih, dinamike in strukture kadiccev.

Zbiranje in analiza podatkov klicev ter priprava poročila Quitline.

Razpošiljanje promocijskih vizitk QL po zdravstvenih ustanovah.

Zagotavljanje redne mesečne supervizije za svetovalce, ki delajo na QuitLine telefonu (12 supervizijskih srečanj v letu).

Ključni izdelki bodo:

- Analiza podatkov klicev;
- Poročilo Quitline;
- Supervizijska srečanja.

- **Zagotavljanje trajnosti izvajanja preventivnih programov**

V okviru te naloge bodo potekale naslednje aktivnosti:

Priprava predloga sprememb Splošnega dogovora oz. Uredbe 2024 in Uredbe 2025.

Priprava sprememb in dopolnitev Pravilnika za izvajanje preventivnega zdravstvenega varstva na primarni ravni.

Zagotavljanje kakovostnega nacionalno-regijskega upravljanja integrirane preventive kroničnih bolezni v Sloveniji: v programu Skupaj za zdravje, v patronažnem varstvu, na področju klinične prehrane, v Delovni skupini NIJZ za prehrano, v Delovni skupini NIJZ za telesno dejavnost, v Delovni skupini NIJZ za promocijo zdravja na delovnem mestu; v Delovni skupini NIJZ za alkohol, v mednarodnih mrežah (HEPA, GOPA, MPOHL).

Ključni izdelki bodo:

- Predlog Splošnega dogovora 2026 (aneksov k SD 2025);
- Prenovljen Pravilnik za izvajanje preventivnega zdravstvenega varstva na primarni ravni.

- **Mreža zdravih mest**

V okviru te naloge bodo potekale naslednje aktivnosti:

V okviru nacionalne koordinacije Slovenske mreže zdravih mest in strokovne skupine NIJZ za zdrava mesta si želimo v skladu z usmeritvami SZO širiti članstvo v nacionalni mreži in izvajati aktivnosti za doseg zastavljenih ciljev krepitve zdravja in kvalitete življenja prebivalstva v lokalnih okoljih in skozi koordinacijo aktivnosti, uresničevati cilje SZO postavljene v VII. fazi programa.

Ključni izdelki bodo:

- Redna srečanja članic zdravih mest;
- Izvedba Nacionalne konference zdravih mest;
- Letno poročilo o aktivnostih članic zdravih mest.

Oddelek za zdravje otrok in mladostnikov

- 1. Zgodnje odkrivanje in zmanjšanje bremena kroničnih nenalezljivih bolezni pri otrocih z ukrepi na primarni ravni zdravstvenega varstva, ki vključujejo zdravstveno varstvo otrok in mladostnikov, vzgojo za zdravje otrok in mladostnikov ter centre za krepitev zdravja in lokalne skupnosti. Krepitev ustnega zdravja otrok in mladostnikov.**

V okviru te naloge bodo potekale naslednje aktivnosti:

Razvoj smernic programa ZDAJ za predšolske otroke, za študente, za otroke z razvojnimi zaostanki, za vzgojo za zdravje otrok in mladostnikov.

Razvoj presejalnih orodij za zgodnje odkrivanje težav v duševnem zdravju pri mladostnikih in drugih pristopov.

Pilotna implementacija delavnice za zdravo držo in za preprečevanje prekomerne rabe zaslonov v CKZ.

Razvoj, organizacija, izvedba in evalvacija usposabljanj za izvajalce preventive ter izvajalcev Družinske obravnave za zdrav življenjski slog.

Zagotavljanje nacionalno-regijske koordinacije Programa ZDAJ v ambulantah zdr. varstva otrok in mladostnikov, centrih za krepitev zdravja.

Spremljanje in evalvacija preventivnih obravnav v programu ZDAJ.

Promocija in strateško komuniciranje programa ZDAJ.

Zagotavljanje strokovne podpore izvajalcem Programa ZDAJ na regijski ravni, skladno z opredeljenimi nalogami v dokumentu »Ključne naloge regijskih koordinatorjev za zdravstveno vzgojo odrasle populacije, za vzgojo za ustno zdravje, za področje reproduktivnega zdravstvenega varstva, patronažnega varstva ter za področje preventivnega zdravstvenega varstva otrok, mladostnikov in študentov«.

Evalvacija uspešnosti preventivnih obravnav v CKZ v letu 2023.

Ključni izdelki bodo:

- Potrjene smernice programa ZDAJ za predšolske otroke, za otroke z razvojnimi zaostanki, za vzgojo za zdravje otrok in mladostnikov;
- Izvedeno usposabljanje izvajalcev Družinske obravnave za zdrav življenjski slog;
- Izvedeno usposabljanje za izvajalce vzgoje za zdravje otrok in mladostnikov po prenovljenem programu;
- V CKZ implementirani delavnici za zdravo držo in za preprečevanje prekomerne rabe zaslonov;
- Poročilo o realizaciji in evalvacija uspešnosti preventivnih obravnav v CKZ v letu 2024;
- Strokovne vsebine za spletno stran Zdaj.net.

Nacionalno-območna koordinacija centrov za duševno zdravje otrok in mladostnikov ter centrov za duševno zdravje odraslih

V okviru te naloge bodo potekale naslednje aktivnosti:

Koordinacija ter podpora vzpostavljanju in delovanju centrom za duševno zdravje otrok in mladostnikov ter odraslih (nacionalna-območna koordinacija vzpostavljanja ter delovanja centrov za duševno zdravje, izvajanje strokovnih obiskov (nadzorov), razvoj in implementacija kliničnih poti, protokolov sodelovanja, novih pristopov v centrih za duševno zdravje, zbiranje podatkov o kadrih in o kazalnikih kakovosti, spremljanje delovanja centrov za duševno zdravje).

Koordinacija ter podpora vzpostavljanju in delovanju razvojnih ambulant s centri za zgodnjo obravnavo.

Razvoj in implementacija psihoedukativnih delavnic psihoza, anksiozna motnja v CDZO. Razvoj in implementacija triažnega postopka v CDZOM in postopka usmerjanja v CDZO.

Razvoj kadrov s področja duševnega zdravja; izvajanje usposabljanj in kontinuirana strokovna podpora izvajalcem v CDZOM, CDZO – nalogo izvajamo v sodelovanju s Centrom za duševno zdravje, NIJZ. Izvedba izobraževalnega modula (12 sklopov) za CDZO. Izvedba izobraževalnega modula (6 sklopov) za CDZOM.

Ključni izdelki bodo:

- Poročilo o analizi kadrov v CDZOM in CDZO;
- Poročilo o kazalnikih kakovosti v CDZOM in CDZO;
- Analiza uspešnosti delovanja centrov za duševno zdravje in centrov za zgodnjo obravnavo;
- Prenovljeni šifranti storitev za CDZOM, CDZO, RA-CZO;
- Predlog za Splošni dogovor 2026;
- Poročilo o delovanju dispanzerjev za mentalno zdravje;
- Poročilo o realizaciji storitev v mreži CDZOM in CDZO.

6.1.6 Informatika v zdravstvu

V zadnjih letih se je zgodil pomemben preboj na področju digitalizacije slovenskega zdravstva in nacionalne implementacije rešitev eZdravja. Aplikacije eZdravja in druge digitalne rešitve se vse bolj uveljavljajo v vsakodnevnem poslovanju slovenskega zdravstvenega sistema, kar potrjujejo tudi podatki o njihovi uporabi.

Ob tem se NIJZ sooča z vse večjimi težavami pri upravljanju eZdravja. Skrajno se zaostrojuje problem nezadostnih kadrovskih virov, razmere za delo pa močno otežuje negotova zakonodajno-politična situacija, ki se od izražene namere o prenosu eZdravja na drugo institucijo (julij 2022) še vedno ni razrešila. Ob tem je potrebno jasno izraziti in upoštevati namen, poslanstvo in vizijo NIJZ v kontekstu načrtovanja, razvijanja in vzdrževanja rešitev eZdravja in drugih informacijskih rešitev v zdravstvu. Še vedno čakamo nov zakon o digitalizaciji zdravstva, od katerega je odvisna nadaljnja usoda eZdravja na NIJZ.

Ne glede na prenos upravljanja je mogoče glede na trenutno stanje identificirati ključne sklope nalog, ki se bodo na eZdravju izvajale v letu 2025:

1. Dvigovanje ravni uporabe rešitev eZdravja s strani končnih uporabnikov.
2. Izboljšanje kakovosti delovanja rešitev ter njihovo celovito vzdrževanje in nadgrajevanje v skladu z zaznanimi potrebami oz. zakonskimi zahtevami.
3. Razvoj in implementacija novih oz. dopolnjenih rešitev eZdravja v skladu z ugotovljenimi potrebami in prioritetami,
4. Promocija eZdravja in priložnosti, ki jih ponujajo rešitve eZdravja,
5. Sodelovanje na ključnih mednarodnih projektih eZdravja.
6. Implementacija metodologije razvoja rešitev eZdravja.
7. Podpora implementaciji projektov iz Načrta za okrevanje in odpornost (NOO) v okviru kadrovskih in kompetenčnih omejitev NIJZ (kjer je NIJZ upravljelec ali upravljelec infrastrukture): Centralni PACS sistem (C-PACS), Elektronski temperaturno terapijski list (eTTL), eKarton in enotni podatkovni model, Avtomatizacija delovnih razporedov v zdravstvu, Brezpapirni podatki, Prepoznavna govora, Informacijski sistem za dispečerje v zdravstvu, Vzpostavitev sistema za upravljanje s strateškimi podatkovnimi viri v zdravstvenem sistemu, Nacionalni register zdravil (prej centralna baza zdravil), ePorod.
8. NIJZ je/bo izvajalec dela ukrepa pri NOO projektih: Zdravje na daljavo in telemedicina, Nadgradnja eNaročanja za strateške podatke in C-PACS.
9. Podpora implementaciji načrtovanih NOO projektov MZ Sektorja za kadre v zdravstvu v okviru kadrovskih in kompetenčnih omejitev NIJZ: avtomatizacija delovnih razporedov, avtomatizacija izračuna delovnih obremenitev in pripadajoči skupni elementi (podatkovni center za poslovne podatke, klasifikacija negovalnih diagnoz NANDA).

Vzporedno z upravljanjem rešitev eZdravja bo tudi v prihodnje potrebno zagotavljati učinkovito informacijsko podporo notranjemu delovanju NIJZ, pri izvajanju vseh z zakonom predpisanih nalog in aktivnosti, pri sodelovanju v mednarodnih projektih, diseminaciji rezultatov raziskav in povezovanju z drugimi inštitucijami. V sklopu slednjih nalog bo potrebno poskrbeti za:

- vzdrževanje obstoječih in razvoj novih informacijskih sistemov za podatkovne zbirke (eSZBO, ePrenosi, eNPD, RIZDDZ, RIDO, SVIT, SURVIVAL, IPPO, eSmrti itd.).

Poleg eZdravja in obstoječih informacijskih rešitev za podporo notranjega delovanja NIJZ bo potrebno v letu 2025 s strani CIZ zagotoviti strokovno podporo novim razvojnim projektom s področja informacijske podpore osnovne dejavnosti NIJZ, ki se v veliki meri navezuje na nacionalni sistem eZdravja (nadaljevanje integracije Svit z eZdravjem, projekt ZDAJ, informatizacija spremljanja nalezljivih bolezni, razvoj

infrastrukture za sekundarno rabo podatkov, informatizacija varnosti in zdravja pri delu (projekt NSS-SI – eEPI), podpora novim smernicam ocenjevanja srčno-žilne ogroženosti, informacijska podpora obvladovanju krhkosti). Obseg omenjenih aktivnosti se močno povečuje.

V primeru, da se upravljanje eZdravja prenese na drugo institucijo, se kadrovske viri CIZ lahko preusmerijo na omenjene rešitve s področja informacijske podpore osnovne dejavnosti NIJZ in druge informacijske sisteme, povezane z zdravstvom. Pri prenosu nalog na drugo institucijo bo NIJZ tvorno sodeloval.

Oddelek za eZdravje

Oddelek za eZdravje izvaja upravljanje in razvoj rešitev eZdravja ter zagotavljanje podpore nacionalnim informacijskim rešitvam za potrebe javnega zdravja. V okviru te naloge bodo potekale naslednje aktivnosti:

Upravljanje in koordinacija aktivnosti za vzdrževanje in operativno podporo delovanja eZdravja.

Spremljanje in vrednotenje uspešnosti in kakovosti storitev eZdravja.

Nadgradnje obstoječih ter razvoj novih storitev eZdravja v skladu s potrebami in prioritetami.

Dvigovanje ravni uporabe rešitev eZdravja s strani končnih uporabnikov, promocija ter spremljanje in vrednotenje uspešnosti in kakovosti.

Mednarodno sodelovanje na področju čezmejne uporabe storitev eZdravja.

Sodelovanje z deležniki v strokovnih telesih na področju digitalizacije slovenskega zdravstva (Ministrstvo za zdravje, ZZZS, ZdrZZ idr.).

Sodelovanje v nacionalnih in mednarodnih projektih na področju digitalizacije zdravstva.

CRPP

Nadaljevanje razvojnih aktivnosti na novih aplikacijskih vmesnikih in gradnikih, ki so potrebne za usklajevanje z zakonskimi podlagami in razvoj novih rešitev eZdravja:

- Dopolnitve in prilagoditve RDSP za zdravstvene time: jedrni gradniki za zVEM (plus), NOO projekt Zdravje na daljavo;
- Zaključek implementacije novega pravilnika o pooblastilih za obdelavo podatkov v CRPP povezavi z zdravstvenimi timi;
- Dopolnitve v zvezi z implementacijo drugih elektronskih delovnih nalogov;
- Dopolnitve v zvezi z nadgradnjo IPPO.

Strokovna podpora razvoju SI-NCP in izvedba nadgradenj, v kolikor bodo potrebne (dodatne sekcije PPOp, izmenjava originalnih pdf dokumentov).

Izvedba študije uporabniške izkušnje za enotni pregledovalnik CRPP in (v kolikor bo to potrebno) izvedba nadgradenj glede na povratne informacije uporabnikov.

Izvedejo se pripravljalne aktivnosti za spremljanje kazalnikov, zato da se v letu 2026 kazalniki izidov zdravljenja, ki so bili pripravljani s strani partnerjev in stroke v letih 2024 in 2025, digitalno podprejo v okviru projektov eKarton in Zdravje na daljavo, in pričnejo spremljati v sklopu sistema zVem, v skladu z Usmeritvami zdravstvene politike za leti 2025 in 2026.

NIJZ v letu 2025 zagotovi informacijsko podporo, da bodo zahtevane informacije o ne-rutinsko pripravljenih zdravilih za napredno zdravljenje (NPZN) vodene v zdravstveni dokumentaciji pacienta v skladu z Usmeritvami zdravstvene politike za leti 2025 in 2026.

Opomba: Razvojne aktivnosti CRPP se ne odražajo nujno v otipljivih končnih izdelkih, ampak se razvijajo podatkovni gradniki, ki so nujni za končne izdelke v okviru drugih rešitev.

eNaročanje

- Digitalizacija drugih elektronskih delovnih nalogov;
- Implementacija novega pravilnika o naročanju, povezano z Zdravjem na daljavo;
- Implementacija napredne OpenEHR strukture ter RDSP tudi za eNapotnice;
- Priprava novega poročila o čakalnih dobah in čakajočih v skladu z Usmeritvami zdravstvene politike za leti 2025 in 2026 ter priprava akcijskega načrta za predvidene aktivnosti.
- V rešitev eNaročanje se vgradi ustrezna nadgradnja za optimizacijo napotovanja in sistema triažiranja v skladu z Usmeritvami zdravstvene politike za leti 2025 in 2026.

Varnost rešitev eZdravja

- Revizija DPIA eZdravje;
- Revizija osnovnih varnostnih zahtev za IZD, ki se vključijo v zNET;
- Revizija SUVI smernic za IZD;
- Revizija internih politik in pravilnikov v skladu z novo NIS2 direktivo in novim ZinfV-1 v obsegu, ki zadeva bistvene storitve (CRPP, zNET).

zVEM in zVEMplus

- Uvedba centralnega komunikacijskega vozlišča v skladu s projektom Zdravje na daljavo, ki se financira prek NOO, ki vključuje podporo za zdravstvene time in integracijo z zalednimi sistemi;
- Uvedba pooblastil za uporabo portala zVEM v imenu druge osebe;
- Vključitev podatkov ZZS na portal zVEM;
- Nadgradnja osebne kartice zdravil na zVEMplus, integracija s CRPP;
- Nadgradnja registra redkih bolezni na zVEMplus, integracija s CRPP;
- Vključitev rešitev za Zdravje na daljavo in Obvladovanje krhkosti;
- Priprave za vključitev eKartona na zVEMplus;
- Implementacija prikaza novih podatkov iz eTTL v Portalu zVEM.

IKT infrastruktura eZdravja

- Vzdrževanje infrastrukture (podatkovna centra v LJ in MB, omrežje zNET, nadzorni sistemi);
- Izvedba javnega naročila za redno letno menjavo IKT opreme, ki ji je potekla življenjska doba, in nove zaradi rasti že uvedenih rešitev eZdravja;
- Vzpostavitev novega okolja za vsebnike;
- Dokončanje prenove sistema za elektronsko pošto za eZdrav.si in zNet.si;
- Selitev podatkovnih centrov na nove lokacije;
- Namestitev in konfiguracija opreme za projekt C-PACS.

Evidenca uporabnikov eZdravja (varnostna shema)

- Utrjevanje infrastrukture / povečanje odpornosti pri izpadih odvisnih sistemov;
- Priprava in implementacija pravil za določitev vlog za nove aplikacije;
- Pomoč in podpora pri integraciji novih rešitev / aplikacij z EueZ;
- Integracija z RDSP;
- Zagotavljanje neprekinjenega in stabilnega delovanja Evidence uporabnikov eZdravja v načinu visoke razpoložljivosti.

eTriaža:

- Integracija še zadnjega ponudnika, ki še ni integriran v eTriažo;
- Posodobitev MTS in vključitev dodatnih funkcij za statistiko.

eRecept:

- Centralna komponenta za opis prepovedanih snovi pri športnikih – vmesnik do SLOADO baze;
- Nadgradnja zaradi novega pravilnika o razvrščanju, predpisovanju in izdajanju zdravil za uporabo v humani medicini;
- Dopolnitve v skladu z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravilih (ZZdr-2);
- Dopolnitve v skladu s spremembami in dopolnitvami Pravil obveznega zdravstvenega zavarovanja;
- Dopolnitve v povezavi z množičnim predpisovanjem kalijevega jodida.

eRCO

- Modul za izboljšanje kakovosti podatkov o cepljenju
- Konsolidacija podatkov in prenos starih podatkov o cepljenju izvedenih na IVZ in območnih ZZVjih in vpis teh cepljenj v centralno bazo eRCO
- Priprava potrdila o cepljenju v slovenskem in angleškem jeziku glede Pravilnika o potrdilih, vodenju evidenc in zagotavljanju podatkov o cepljenju, neželenih učinkih po cepljenju in zdravstvenih napakah pri cepljenju
- nadgradnja klasifikacije podatkov o cepljenju pri obdelavi neželenih učinkov na NIJZ
- implementacija novega demografskega strežnika za pridobivanje podatkov o osebah
- prehod na nov notifikacijskih strežnik za prevzem cepljenj/neželenih učinkov iz CRPP

TeleKap

- Prenova diagnostičnih vozičkov

Referenčne ambulate

- Nadgradnja dodajanja in polnjenja polja RIZDDZ v bazo, kar bo omogočilo večjo interoperabilnost

Sodelovanje v mednarodnih projektih

- Xt-EHR: prispevki k projektnim izdelkom;
- EU-HIP: prispevki k projektnim izdelkom, podpora produkcijskemu delovanju prijavnice nalezljive bolezni;
- SI-SUD: prispevki k projektnim izdelkom;
- SiNCP: razvoj in vzdrževanje integracijske komponente za dostop do virov eZdravja, usklajevanje terminologij in preslikav, vzdrževanje sistema, izvedba predpisanih testiranj, izdelava dokumentacije, zagotavljanje izmenjave eReceptov in PPoP z državami EU (po predhodnih potrditvenih testiranjih s posameznimi državami), analiza zahtev in pričetek razvojnih aktivnosti za izmenjavo originalnih kliničnih dokumentov;
- WHO GDHCN (priprava digitalnih dokumentov po vzoru EU DCP (cepilne knjižice, povzetek podatkov o pacientu, zdravstvena potrdila).

Ključni izdelki bodo:

- Tekoče vzdrževanje obstoječih rešitev eZdravja;
- Sodelovanje z deležniki v strokovnih telesih na področju digitalizacije slovenskega zdravstva in v mednarodnih delovnih skupinah;
- Strokovna podpora nacionalnim razvojnim projektom NOO;
- Implementacija informacijske rešitve za zdravstvene time;
- Izvajanje projekta Zdravje na daljavo;
- Implementacija strukturirane osebne kartice zdravil (OKZ);
- eEPI rešitev za poročanje nalezljivih bolezni, postavitve centralne informacijske rešitve v sodelovanju s Centrom za nalezljive bolezni;
- Obvladovanje krhkosti - sistemska obravnava krhkosti s poudarkom na predkrhkosti za zdravo in kakovostno staranje, v sodelovanju s Centrom Šola javnega zdravja;
- Podpora projektu Varnost in zdravje pri delu.

Oddelek za razvoj informacijskih sistemov

Oddelek za razvoj informacijskih sistemov izvaja razvoj informacijskih sistemov za obstoječe in nove podatkovne zbirke. V okviru te naloge bodo potekale naslednje aktivnosti:

Zagotavljanje informacijske podpore podatkovnim zbirkam NIJZ na učinkovit in varen način.

Upravljanje, vzdrževanje in razvoj informacijskih sistemov za podatkovne zbirke NIJZ.

Zagotavljanje informacijskih rešitev in storitev za druge nacionalne informacijske sisteme.

Priprava strokovnih podlag in tehnične dokumentacije za razvoj informacijskih sistemov.

Sodelovanje z deležniki pri razvoju in vpeljavi informacijskih sistemov za digitalizirano spremljanje javnozdravstvenih podatkov.

IPPO

- Širitev aplikacije IPPO na preostale ZD;
- IPPO vzdrževanje in nadgradnje, integracija z RDSP in CRPP;
- Prilagajanje IPPO na integracije, ki zahtevajo Open EHR standard.

eSmrti

- Prehod eSmrti v produkcijsko rabo na nacionalni ravni, integracija z RDSP in CRPP.

SURVIVAL

- Nadgradnje SURVIVAL (elektronsko poročanje nalezljivih bolezni);

eSZBO

- Vzdrževanje in nadgradnje eSZBO zaradi tehnoloških sprememb in sprememb na določenih vsebinskih področjih, zamenjava uporabniškega vmesnika.

RIZDDZ

- Vzdrževanje in nadgradnje
- Podpora izmenjavi podatkov z IZD/zbornicami/EUEZ, podpora posredovanju podatkov iz IZD/zbornic, podpora prevzemu podatkov s strani IZD/zbornic, podpora posredovanju podatkov v EUEZ; prva polovica leta 2025 z ZZBNS in EUEZ, druga polovica leta 2025 z LZS;
- Implementacija in vzdrževanje informacijske rešitve Registra izvajalcev dolgotrajne oskrbe (RIDO)
- Vzdrževanje informacijske rešitve Evidence MZ.

SVIT

- Vzdrževanje in nadgradnje sistema v skladu s strokovnimi smernicami in sprotnimi potrebami;
- Podpora uporabnikom na aplikativnem in baznem nivoju ter priprava podatkov za analitične namene.

SOPA

- Vzdrževanje in nadgradnje, vključitev v IPPO;
- Dodatne spremembe in dopolnitve zaradi zakonskih in vsebinskih sprememb posameznih področij (posodobitev IPPO, ukinitve ZUBSTAT itd.).

CEPIVA

- Vzdrževanje informacijskega sistema za naročanje cepiv, razširitev naročanja cepiv, poleg cepiv za Covid-19, še za ostala cepiva;
- Integracija elektronskega naročanja cepiv s programi izvajalcev cepljenja (naročnikov).

Ključni izdelki bodo:

- Upravljanje, vzdrževanje in razvoj informacijskih sistemov za podatkovne zbirke NIJZ;
- Razvoj in vzdrževanje informacijskih rešitev za nacionalne informacijske sisteme (RIZDDZ, SVIT, SURVIVAL, IPPO, eSmrti itd.);
- Posodobitev sistema ePrenosi;
- Posodobitev sistema eNPD;
- Razvoj in postavitev nove storitve kot alternative sistemu Novell NetStorage, namenjenem za varno izmenjavo vsebine z zunanjimi deležniki (MZ, SURS, ZZS, OI...);
- Implementacija in vzdrževanje informacijske rešitve Registra izvajalcev dolgotrajne oskrbe (RIDO).

6.1.7 Sektor za IKT podpora

Oddelek za IKT podpora izvaja temeljne aktivnosti za zagotavljanje IKT podpore vsem poslovnim funkcijam in zaposlenim na NIJZ (na vseh lokacijah). V okviru te naloge bodo potekale naslednje aktivnosti:

IKT podpora uporabnikom in notranjemu delovanju NIJZ, vključno z območnimi enotami.

Aktivno upravljanje IKT infrastrukture, orodij in sistemov, ki se uporabljajo na NIJZ.

Pomoč pri digitalizaciji poslovnih procesov ter uvedba naprednih poslovnih digitalnih orodij v poslovno informacijsko okolje NIJZ.

Upravljanje tehničnih rešitev za zagotavljanje ustrezne ravni informacijske varnosti.

Uvedba SIEM in PAM orodij v primeru zagotovitve finančnih sredstev, z nadgradnjo SOC.

Nakup računalnikov, prenosnikov, monitorjev glede na potrebe zaposlenih na NIJZ.

Prehod na Microsoft platformo za celotno poslovanje NIJZ, v kolikor bodo zagotovljena finančna sredstva.

Vzpostavitev podatkovnih centrov za namen poslovne informatike in produktov NIJZ.

Priprava razpisne in projektne dokumentacije za uvedbo novega poslovnega informacijskega sistema (ERP).

Priprava dokumentacije in izvedba JN za dobavo, vzpostavitev, podpora in vzdrževanje mrežnih pregrad (menjava obstoječih na lokacijah TRU, TP).

Vzpostavitev, podpora in vzdrževanje elektronskega dokumentnega sistema (EDS), skupaj z optimizacijo poslovnih procesov in nadgradnjo EDS, ki izvirajo iz poslovnih potreb in uporabe programske rešitve.

Menjava mrežnih stikal na OE, ki so izven življenjske dobe.

Ključni izdelki bodo:

- Nabava računalniške opreme glede na potrebe zaposlenih na NIJZ;
- Nabava IKT sistemskih komponent glede na potrebe IKT infrastrukture na NIJZ;
- Vzpostavitev in vzdrževanje elektronskega dokumentnega sistema (EDS);
- Vzpostavitev ERP;
- Vzpostavitev SIEM/PAM/SOC;
- Menjava robnih/požarnih mrežnih pregrad;
- Vzpostavitev novega podatkovnega centra.

6.1.8 Zagotavljanje podatkov in informacij o zdravju in zdravstvenem varstvu

Oddelek za zagotavljanje podatkov

Naloga Zagotavljanje podatkov je redna letna naloga, ki je bila vzpostavljena zaradi izvajanja dela obveznosti po Zakonu o zbirkah podatkov s področja zdravstvenega varstva.

V okviru te naloge bodo potekale naslednje aktivnosti:

Pravočasni zajem pravih in popolnih podatkov ter priprava le-teh za nadaljnje analize. Obdelava podatkov mora potekati v skladu z ZVOP-2 in GDPR, saj gre večinoma za obdelavo osebnih podatkov posebne vrste.

Redna obdelava podatkov vključuje zbiranje in kontrolo podatkov, komunikacijo in usklajevanje zajetih podatkov s poročevalci, informiranje poročevalcev z razlago metodoloških in drugih navodil, usklajevanje podatkov med NIJZ zbirkami in zbirkami drugih institucij, vnos podatkov v e-obliko ali prenos e-verzij podatkov, kreiranje vseh tipov baz glede na navodila o življenjskem ciklu podatkov, priprava informacij o podatkih (metapodatki) in poročil o kakovosti zbirk, priprava metodoloških gradiv k posameznim zbirkam za zajem podatkov v naslednjem letu.

Oblikovanje vseh tipov letnih, polletnih in mesečnih podatkovnih baz za leto 2024 in 2025, odvisno od posamezne baze oz. ustrezne zakonske podlage.

Priprava spremljajočih informacij k zbirkam (metapodatki).

Priprava novega poročila o čakalnih dobah in čakajočih v skladu z Usmeritvami zdravstvene politike za leti 2025 in 2026.

Nadgradnja urejanja Registra izvajalcev zdravstvene dejavnosti in delavcev v zdravstvu:

- Sodelovanje z zbornicami za pridobitev vseh relevantnih podatkov
- Sodelovanje z Ministrstvom za zdravje pri pripravi celovitega sistema spremljanja kadra v zdravstvu.
- Sodelovanje z ZZS glede uporabe obrazcev M2 pri ažuriranju RIZDDZ.

Prilagoditev metodoloških gradiv za zajem podatkov v letu 2026.

Vodenje dokumentacije glede na zahteve ZVOP-2 in GDPR.

Razvoj nove aplikacije za spremljanje in analize bolniškega staleža (zbirka NIJZ3)

Sodelovanje z MZ pri implementaciji Zakona o digitalizaciji v zdravstvu (v primeru, če bo ZDigZ sprejet tekom leta 2025).

Ključni izdelki bodo:

- Letne podatkovne baze za leto 2024;
- Metapodatki k posameznim zbirkam;
- Prilagojena metodološka gradiva za zajem podatkov v letu 2026;
- Novo poročilo o čakalnih dobah in čakajočih.

Oddelek za metodologijo in državno statistiko

V oddelku se izvaja naloga »Zagotavljanje podatkov v skladu z Letnim programom statističnih raziskovanj ter razvoj statistične metodologije«, katere namen je izvedba vseh nalog, ki jih ima NIJZ kot pooblaščen

izvajalec statističnih raziskovanj za področje javnega zdravja ter zdravja in varnosti pri delu ob doslednem upoštevanju Kodeksa ravnanja državne statistike in metodološko delo pri izvedbi in razvoju anketnih raziskav, kot tudi razvoj statistične metodologije in racionalizacija zbiranja podatkov.

V okviru te naloge bodo potekale naslednje aktivnosti:

Priprava vseh ključnih dokumentov za sodelovanje v sistemu državne statistike (letni program statističnih raziskovanj, letna poročila, stališča države za sestanke na različnih ravneh na Eurostat-u).

Izvedba nalog v skladu z veljavnim Letnim programom statističnih raziskovanj ter aktivnosti, povezane z implementacijo priporočil poglobljenega strokovnega pregleda glede ocene skladnosti s Kodeksom ravnanja evropske statistike.

Nadaljevanje aktivnosti, povezanih z nacionalno uvedbo eSmrti.

Priprava in analiza podatkov in kazalnikov iz nacionalne raziskave Ustno zdravje prebivalcev Slovenije 2024; prva objava iz raziskave.

Nadaljevanje priprave na izvedbo in izvedba nacionalne raziskave o zdravju in zdravstvenem varstvu (EHIS 2025).

Priprave na izvedbo nacionalne raziskave Z zdravjem povezano vedenje v šolskem obdobju (HBSC 2026).

Nadaljevanje dela na prevodu enajste verzije Mednarodne klasifikacije bolezni in sorodnih zdravstvenih problemov za statistične namene – MKB-11 (strokovni pregled itd.).

Priprava nove 12. verzije avstralske modifikacije Mednarodna klasifikacija bolezni in sorodnih zdravstvenih problemov za statistične namene ter povezanih klasifikacij in dokumentov (Klasifikacija terapevtskih in diagnostičnih postopkov, Standardi kodiranja, eKnjiga, indeksa bolezni in postopkov,...) v skladu z dogovori z MZ in ZZS ob predpostavki, da bodo pravočasno sprejete vse potrebne odločitve in zakonodaja za uvedbo na terenu s 1. 1. 2026.

Dopolnitve šifrantov vrste zdravstvenih storitev (VZS) in šifranta vrst zdravstvene dejavnosti (VZD) ter ostalih šifrantov.

Objave posodobljenih verzij šifrantov na spletni strani NIJZ (sprotno, do konca leta 2025).

Sodelovanje pri izgradnji nove moderne infrastrukture v obliki eKnjige za dvanajsto verzijo avstralske modifikacije Mednarodne klasifikacije bolezni in sorodnih zdravstvenih problemov za statistične namene (MKB-10-AM-v12) ter povezane klasifikacije in dokumente (Klasifikacija terapevtskih in diagnostičnih postopkov in posegov (KTDP-v12), Standardi kodiranja, indeksa bolezni in postopkov).

Sodelovanje pri nacionalni implementaciji klasifikacije negovalnih diagnoz NANDA (analiza obstoječih podatkov, priprave na študijo izvedljivosti uporabe NANDA v bolnišnicah)

Ključni izdelki bodo:

- Opravljene naloge v skladu z veljavnim LPSR in z roki, ki so določeni v LPSR za leto 2025, pripravljen LPSR 2026 za področje zdravstvene statistike;
- Letni program statističnih raziskovanj 2026 za področje zdravstvene statistike;
- Stališča države za sestanke na različnih ravneh na Eurostat-u in OECD;
- Poročilo o izvajanju LPSR 2025 za področje zdravstvene statistike;
- Prva objava iz nacionalne raziskave Z zdravjem povezan vedenjski slog 2024 (CINDI 2024);
- Prva objava iz Nacionalne raziskave o ustnem zdravju 2024;
- Izvedena Nacionalna raziskava o zdravju in zdravstvenem varstvu (EHIS 2025);
- Pripravljena eKnjiga za dvanajsto verzijo avstralske modifikacije Mednarodne klasifikacije bolezni in sorodnih zdravstvenih problemov za statistične namene (MKB-10-AM-v12) ob predpostavki,

da bodo pravočasno sprejete vse potrebne odločitve in zakonodaja za uvedbo na terenu s 1. 1. 2026;

- Dopolnjen šifrant vrst zdravstvenih storitev (VZS) in šifrant vrst zdravstvene dejavnosti (VZD) ter osnutek križnega šifranta VZD-VZS-obračunski šifrant ZZS.

1. Diseminacija

V okviru te naloge bodo potekale naslednje aktivnosti:

Organizirano, usklajeno, kakovostno in pravočasno objavljane vseh podatkov, ki jih NIJZ zbira na podlagi različnih zakonskih podlag, in na podlagi tega objavlja ključne informacije o zdravju prebivalstva in delovanju zdravstvenih služb v Republiki Sloveniji na jasn, razumljiv in zanimiv način, ki bo primeren za širok krog različnih vrst uporabnikov.

Širitev tematskih področij NIJZ podatkovnega portala ter ažuriranje že objavljenih podatkov ter ustreznih metodoloških pojasnil - v skladu z LPSR in ostalimi zakonskimi podlagami in uredbami.

Objava publikacije Zdravstveni statistični letopis Slovenije ter plakata Zdravje v Sloveniji in regijskih plakatov.

Sodelovanje z mednarodnimi institucijami z namenom zagotavljanja podatkov in metapodatkov, na področju priprave metodoloških in pravnih osnov za zbiranje podatkov ter sodelovanje v delovnih skupinah mednarodnih organizacij. Posredovanje podatkov mednarodnim organizacijam, sodelovanje pri pregledu osnutkov predlaganih Mednarodnih publikacij in podajanju mnenj.

Komunikacija in priprava podatkov na zahtevo zunanjih uporabnikov (preko enotne dostopne točke Statistična pisarna) glede zahtevkov za podatke in vsebine.

Dostop raziskovalcev do mikropodatkov in priprava zahtevkov, v skladu z internimi pravili.

Objava prenovljenih vsebin zavijka podatki na spletni strani NIJZ do konca leta 2025.

Ključni izdelki bodo:

- Objave podatkov na spletu – prve objave ter tabele in metodološka pojasnila, opozorila in opombe, na NIJZ Podatkovnem portalu, skladno s koledarjem objav, ter širitev že objavljenih tem in objave novih sklopov podatkov in kazalnikov;
- Objava publikacije Zdravstveni statistični letopis Slovenije na spletnih straneh NIJZ;
- Objave slovenskih zdravstveno statističnih podatkov ter metapodatkov na mednarodnih podatkovnih portalih - Oddane končne verzije podatkov in metapodatkov za mednarodne vprašalnike ter oddani odzivi na pripravljene osnutke publikacij, skladno z roki postavljenimi s strani mednarodnih organizacij;
- Izpolnjeni zahtevki za pripravo podatkov, kazalnikov in vsebinskih obrazložitvev.

2. Izkušnje pacientov - PREMs

Redno spremljanje izkušenj odraslih in pediatričnih pacientov (PREMs – Patient reported experience measures) z zdravstvenim varstvom na primarni, sekundarni in terciarni ravni, poročanje zainteresirani javnosti ter drugim deležnikom s ciljem dviga kakovosti zdravstvenih storitev.

Sodobni zdravstveni sistemi se osredotočajo na paciente in jih postavljajo v središče zdravstvene oskrbe, kar poudarjajo tudi Usmeritve zdravstvene politike za leti 2025 in 2026. NIJZ zato od leta 2019 izvaja nacionalne raziskave o izkušnjah pacientov v specialističnih ambulantah in akutnih bolnišnicah. Namen

teh raziskav je posredno izboljšati kakovost in varnost zdravstvene oskrbe ter omogočiti zdravstvenim delavcem vpogled v svoje delo skozi oči pacientov.

Za hitrejšo obdelavo podatkov je ZPC razvil programsko kodo, ki omogoča individualizirana poročila za izvajalce, oblikovali pa smo tudi spletno mesto Moja izkušnja, naše zdravstvo.

V okviru te naloge bodo potekale naslednje aktivnosti:

Redno izvajanje raziskave v bolnišnicah in v specialističnih ambulantah.

Zasnova in izdelava portala »Kakovost zdravstvenega varstva (skozi oči pacienta)« v skladu z Zakonom o kakovosti in varnosti v zdravstvu.

Širitev področja PREMs na primarno zobozdravstvo.

Objava poročil z rezultati PREMs raziskav na spletni strani NIJZ (<https://nijz.si/podatki/podatkovne-zbirke-in-raziskave/prems/>)

Ključni izdelki bodo:

- Priprava 5-letnega plana PREMs raziskav (2025 – 2029);
- Izvedena Nacionalna raziskava o izkušnjah pacientov v akutnih bolnišnicah;
- Izvedena Nacionalna raziskava o izkušnjah pacientov v specialističnih ambulantah;
- Poročila z rezultati PREMs raziskav;
- Pripravljen osnutek portala »Kakovost zdravstvenega varstva skozi oči pacienta«;
- Izdelava portala »Kakovost zdravstvenega varstva skozi oči pacienta«;
- Priprava vprašalnika za zobozdravstvo;
- Izvedba fokusnih skupin, PREMs zobozdravstvo.

6.1.9 Center za duševno zdravje

Oddelek za duševno zdravje

- **Sistematično in redno spremljanje duševnega zdravja in samomora v Sloveniji**

Vzpostavitev kazalnikov javnega duševnega zdravja na podatkovnem portalu NIJZ. Pripravil se bo seznam kazalnikov in posodobil podatkovni portal. S tem bodo podatki širše dostopni in predstavljeni na uporabniku prijazen način

Ključni izdelki bodo:

- Publikacija z metodološkimi listi za kazalnike (marec);
- Objavljeni kazalniki na podatki.nijz.si (september).

- **Pridobiti podrobnejše informacije o samomorilnem vedenju v Sloveniji za učinkovitejše načrtovanje preventivnih ukrepov**

Analiza policijskih zapisnikov o samomorih in poskusih samomora, identifikacija trendov in dejavnikov tveganja ter sodelovanje z deležniki pri omejevanju dostopa do sredstev za samomor.

Ključni izdelki bodo:

- Publikacija/poročilo o ugotovitvah o značilnostih samomora na podlagi analize policijskih zapisnikov (november).

- **Sistematično in redno spremljanje vseh pojavnih oblik nekemičnih zasvojenosti v Sloveniji**

Vzpostavitev kazalnikov nekemičnih zasvojenosti, validacija instrumentov za prepoznavo ter izvedba raziskave o dejavnikih tveganja in zaščitnih dejavnikih.

Ključni izdelki bodo:

- Vzpostavitev kazalnikov nekemičnih zasvojenosti na podatkovnem portalu NIJZ (podatki ATADD) (junij);
- Validacija slovenskih instrumentov za prepoznavo nekemičnih zasvojenosti (ATADD raziskava) (december);
- Izvedba raziskave za identifikacijo dejavnikov tveganja in zaščitnih dejavnikov nekemičnih zasvojenosti ter validacija razvitega presejalnega vprašalnika za ocenjevanje problematike uporabe zaslonov pri otrocih (september).

- **Izboljšati razumevanje in obravnavo duševnega zdravja v forenzičnem kontekstu**

Določitev prioritetenih področij in oblikovanje raziskave za oceno stanja v Sloveniji.

Ključni izdelki bodo:

- Oblikovanje raziskave za oceno stanja v Sloveniji (december).

- **Okrepiti kompetence strokovnih delavcev v CDZO, CDZOM in drugih ustanovah za učinkovito prepoznavanje in obravnavo nekemičnih zasvojenosti**

Priprava programov usposabljanja s področja nekemičnih zasvojenosti za strokovni kader v CDZ.
Dodatno priprava programa usposabljanja in gradiva za izvajalce zdravstveno vzgojnih aktivnosti ter za izvajalce delavnic v centrih za krepitev zdravja (CKZ).

Ključni izdelki bodo:

- Pripravljen program usposabljanja za CDZ (september);
- Pripravljen program usposabljanja, pripravljena gradiva za izvajalce zdravstveno-vzgojnih aktivnosti (junij);
- Pripravljen program usposabljanja, pripravljena gradiva, izvedba usposabljanj za CKZ (december).

- **Zmanjšati stigmatizacijo duševnih motenj in spodbujati odgovorno poročanje o samomoru v medijih**

Izdaja priporočil za odgovorno poročanje, seznanitev novinarjev z vsebino in priprava izhodišč za nagrado 'Papageno'.

Ključni izdelki bodo:

- Izdana publikacija 'Priporočila za odgovorno medijsko poročanje o samomoru' (marec);
- Pripravljeno izhodišče za izbor nagrajenca za nagrado 'Papageno' (december).

- **Izboljšati in razširiti program Psihološke prve pomoči ter ovrednotiti njegov učinek**

Program Psihološka prva pomoč bomo nadgradili in evalvirali z adaptacijo modulov "Depresija in samomor" ter "Alkohol". Izvedli bomo statistično analizo zbranih podatkov ter pripravili in validirali vprašalnike za merjenje učinka. Organizirali bomo izobraževanja in zbirali podatke za evalvacijo programa. Razvili bomo nove module s pripravo raziskovalnega in metodološkega načrta za merjenje učinka. Module bomo nadgradili s scenariji in igro vlog. Za modul "Alkohol" bomo pregledali literaturo in pripravili vprašalnik.

Ključni izdelki bodo:

- Adaptacija modulov "Depresija in samomor" ter "Alkohol" (februar);
- Priprava in validacija vprašalnika za merjenje učinka PPP Depresija in samomor (september);
- Nadgradnja modulov s scenariji in igro vlog (oktober);
- Pregled literature in priprava vprašalnika za modul "Alkohol" (december).

- **Uvesti sistem "Quality Rights" v Sloveniji ter ga predstaviti ključnim deležnikom**

Pripravili bomo komunikacijski načrt, ki bo vključeval načrt sodelovanja in korake diseminacije. Identificirali in vzpostavili bomo stik s ključnimi deležniki, ki jim bomo sistem predstavili. Vzpostavili bomo spletno učilnico in poskrbeli za njeno diseminacijo.

Ključni izdelki bodo:

- Diseminacija spletne učilnice (december).

- **Zmanjšati stigo in diskriminacijo duševnih motenj med starejšimi odraslimi ter spodbujati skrb za duševno zdravje v tej populaciji**

Razvili in izvedli bomo Nacionalno antistigma kampanjo namenjeno starejšim odraslim. Kampanja bo vključevala razvoj in vzdrževanje spletne strani, pripravo in distribucijo promocijskih materialov, obveščanje javnosti preko različnih kanalov ter vzpostavitev mreže ključnih deležnikov. Izvedli bomo procesno evalvacijo za spremljanje učinkovitosti kampanje.

Ključni izdelki bodo:

- Komunikacijski načrt (marec);
- Posodobljena spletna stran (marec);
- Organizacija srečanj in delavnice za krepitev sodelovanja (december).

Oddelek za upravljanje nacionalnega programa duševnega zdravja

- **Učinkovito koordinirati izvajanje programa MIRA in spremljati napredek pri doseganju zastavljenih ciljev**

Za zagotavljanje uspešne implementacije programa bomo izvajali redno koordinacijo upravljavskih teles programa MIRA. Skozi sprotno procesno evalvacijo bomo spremljali doseganje ciljev in učinkovitost programa ter identificirali morebitne izzive in priložnosti za izboljšave.

Ključni izdelki bodo:

- Obdobna poročila o implementaciji akcijskega načrta programa MIRA (kontinuirano).

- **Zagotoviti učinkovito spremljanje in evalvacijo izvajanja programa MIRA**

Za spremljanje napredka in učinkovitosti izvajanja programa MIRA bomo redno spremljali sestanke in usklajevali kazalnike s področnimi vodji. Opravili bomo pregled nastavljenih kazalnikov ter vsebinsko spremljali njihovo doseganje. Na podlagi analize kazalnikov bomo lahko ocenili učinkovitost programa in predlagali morebitne izboljšave.

Ključni izdelki bodo:

- Vsebinsko spremljanje kazalnikov (kontinuirano do konca AN).

- **Zagotoviti učinkovito izvajanje programa MIRA na regionalni ravni in okrepiti mrežo podpornih storitev za duševno zdravje v lokalnih skupnostih**

Za doseg ciljev bomo mobilizirali deležnike za povezano delovanje na področju duševnega zdravja na regijski in lokalni ravni. Redno bomo ažurirali vire pomoči za strokovnjake, ki delujejo v regiji, ter jim nudili strokovno podporo. Zbirali bomo podatke o delovanju centrov za duševno zdravje in organizirali regijske dogodke ob svetovnih dnevih duševnega zdravja. Pripravili bomo tudi načrt za širitev mrež za duševno zdravje.

Ključni izdelki bodo:

- Posodobljeni sezname regijskih virov pomoči;
- Regijski dogodki ob svetovnem dnevu duševnega zdravja;
- Načrt za nacionalno implementacijo Mrež za duševno zdravje.

- **Sistematično zbrati in predstaviti raziskovalno delo na področju duševnega zdravja v Sloveniji za lažji dostop do informacij in spodbujanje nadaljnjih raziskav**

Priprava metodologije za popis raziskav, izvedba popisa in priprava osnutka monografije.

Ključni izdelki bodo:

- Priprava prvega osnutka monografije.

- **Dvigniti ozaveščenost o pomenu duševnega zdravja in zmanjšati stigmo z organizacijo in izvedbo Festivala duševnega zdravja ter 4. Nacionalne konference o obvladovanju nekemičnih zasvojenosti**

Za Festival duševnega zdravja (FDZ) bomo pripravili komunikacijsko strategijo, program delavnic, predavanj, okroglih miz in interaktivnih kotičkov. Za 4. Nacionalno konferenco o obvladovanju nekemičnih zasvojenosti (NKONZ) bomo pripravili program konference. Po zaključku obeh dogodkov bomo izvedli evalvacijo za ugotavljanje učinkovitosti in morebitnih izboljšav v prihodnje.

Ključni izdelki bodo:

- Izveden in evalviran Festival duševnega zdravja 2025.

- **Omogočiti delodajalcem in zaposlenim učinkovito oceno stanja na področju duševnega zdravja pri delu ter dostop do kakovostnih in evalviranih storitev za njegovo varovanje in krepitev**

Prevedli in pilotno testirali bomo 3 mednarodno uveljavljene vprašalnike za oceno psihosocialnih tveganj in duševnega zdravja v povezavi z delom ter vzpostavili spletno okolje za njihovo objavo. Vzdrževali in posodabljali bomo seznam ponudnikov storitev za varovanje in krepitev duševnega zdravja pri delu ter spremljali povpraševanje delovnih organizacij po teh storitvah.

Ključni izdelki bodo:

- Strokovna priprava slovenskih različic vprašalnikov (marec);
- Priprava letnega poročila o povpraševanju po storitvah za krepitev DZ pri delu za obdobje 2023/24 (junij);
- Posodobitev in izvedba letne ankete med ponudniki s seznama o povpraševanju delovnih organizacij po storitvah za krepitev DZ pri delu (september).

- **Okrepiti kompetence vodstvenih in strokovnih delavcev za učinkovito varovanje in krepitev duševnega zdravja na delovnem mestu**

Pripravili in izvedli bomo serijo izobraževanj za vodstvene delavce v sodelovanju z Upravno akademijo ter za izvajalce v centrih za krepitev zdravja. Pripravili bomo nove vsebine o duševnem zdravju vodstvenih delavcev.

Ključni izdelki bodo:

- Izvedba izobraževalnih modulov o duševnem zdravju pri delu prek Upravne akademije (maj);
- Izvedba izobraževanj za izvajalce ZVC/CKZ (november).

- **Izboljšati znanje in veščine strokovnjakov v Centrih za duševno zdravje odraslih (CDZO) in Centrih za duševno zdravje otrok in mladostnikov (CDZOM) za zagotavljanje kakovostne obravnave**

Za strokovnjake v CDZO in CDZOM bomo organizirali in izvedli vrsto usposabljanj na različnih področjih duševnega zdravja. Usposabljanja bodo vključevala tako redna usposabljanja kot nove teme, kot so nadzorovana obravnava, spektroavtistične motnje in uporaba orodja CANSAS. Poleg tega bomo pripravili in izvedli redna spletna usposabljanja (webinarje) za strokovnjake v CDZO.

Ključni izdelki bodo:

- Izvedena redna usposabljanja za CDZO (kontinuirana naloga);
 - Izvedena usposabljanja za CDZOM (medkulturne kompetence, zasvojenosti) (kontinuirana naloga);
 - Upravljanje spletne učilnice (kontinuirana naloga);
 - Sopriprava programa, administrativne naloge, organizacija in izvedba usposabljanja za usposabljanja na teme nadzorovane obravnave v CDZO, spektroavtistične motnje ter uporabe orodja CANSAS kontinuirana naloga(december).
- **Širiti dobre prakse in znanje s področja duševnega zdravja iz centrov za duševno zdravje (CDZ) v druga okolja ter krepiti kompetence strokovnjakov na področju spoštovanja pravic in interdisciplinarnega dela**

Pripravili in izvedli bomo usposabljanja za sistem mikrodokazil, s področja duševnega zdravja, ki bodo namenjena ljudem, ki ne delajo v Centrih za duševno zdravje.

Ključni izdelki bodo:

- Sopriprava programa, administrativne naloge, organizacija in izvedba usposabljanja.
- **Pripraviti monografijo za ocenjevanje stanja in potreb na področju javnega duševnega zdravja v Sloveniji**

Priprava osnutka monografije za ocenjevanje potreb na področju javnega duševnega zdravja.

Ključni izdelki bodo:

- Opis nekaterih orodij za ocenjevanje stanja in potreb (kontinuirano v 2026);
 - Povzetek rezultatov ocenjevanja potreb (kontinuirano v 2026).
- **Priprava načrta raziskovalnega dela na področju spremljanja izkušenj pacientov z obravnavami na področju duševnega zdravja izven centrov za duševno zdravje odraslih**

Priprava načrta za izvedbo in izvajanje kontinuiranega spremljanja izkušenj pacientov z obravnavami na področju duševnega zdravja izven centrov za duševno zdravje odraslih.

Ključni izdelki bodo:

- Priprava vsebinskega načrta za spremljanje izkušenj na področju duševnega zdravja izven CDZO (december).

6.1.10 Državni program presejanja in zgodnjega odkrivanja predrakavih sprememb in raka na debelem črevesu in danki – Program Svit

Državni program presejanja in zgodnjega odkrivanja predrakavih sprememb in raka na debelem črevesu in danki - Program Svit se izvaja od leta 2009. Namenjen je zgodnjemu in pravočasnemu odkrivanju bolezni pri prebivalcih Slovenije. Cilji programa so zmanjšati umrljivost in obolevnost zaradi raka na debelem črevesu in danki (RDČD), zmanjšati stroške zdravljenja, izboljšati kakovost življenja obolelih in izboljšati kakovost obravnave bolnikov.

Pravico do brezplačnega sodelovanja imajo osebe v ciljni starostni skupini ob urejenem obveznem zdravstvenem zavarovanju. V letu 2015 se je starost ciljne populacije razširila od 50 do vključno 74 let. Posamezen cikel programa traja dve leti. Vsaki dve leti ciljna populacija po pošti prejme vabilo za sodelovanje v programu in teste za ugotavljanje prikrite krvavitve v blatu. Udeleženci s pozitivnim testom so napoteni na presejalno kolonoskopijo, ki omogoča zgodnje odkrivanje RDČD ter hkratno odstranjevanje polipov, ki so v 70 do 90 % primerov vzrok za nastanek bolezni. Program Svit obsega pošiljanje vabil za sodelovanje v programu, pošiljanje kompleta za odvzem vzorcev blata, laboratorijski pregled vzorcev, obvestila o rezultatih preiskav in ustrezno nadaljnjo diagnostiko (presejalna kolonoskopija s histologijo, prva konziliarna obravnava oseb z odkritim RDČD).

Upravljelec Programa Svit je NIJZ.

Oddelek za program Svit

V okviru te službe bodo potekale naslednje aktivnosti:

Izvajanje (vključevanje ciljne populacije v program, presejanje vključenih in organiziranje kolonoskopij za osebe s pozitivnim testom na prikrito krvavitev v blatu) in upravljanje presejalnega programa na nacionalni in lokalni ravni s ciljem zagotavljanja najvišje kakovosti in učinkovitosti izvajanja programa ter optimalne vključenosti ciljne populacije v program.

Ključne aktivnosti upravljanja zajemajo načrtovanje izvajanja programa, koordinacijo, spremljanje in evalvacijo programa.

Nadzor in zagotavljanje kakovosti programa.

Komuniciranje z javnostmi s ciljem informiranja in motiviranja za vključevanje v program.

Zagotavljanje razvoja programa in potrebnih strokovnih izobraževanj izvajalcev za kakovostno izvajanje storitev.

Vabljenje v program, testiranje ciljne populacije na prikrito krvavitev v blatu ter organiziranje kolonoskopij za osebe s pozitivnim testom na prikrito krvavitev v blatu.

Aktivnosti za pridobivanje podatkov iz drugih virov.

Spremljanje odzivnosti v program do občinske ravni.

Analiza rezultatov, evalvacija programa.

Priprava predlogov za dvig odzivnosti v program.

Akcijski načrt območnih enot NIJZ za dosego 65 % odzivnosti ali višjo ter min. 50% odzivnosti v vsaki občini.

Organizacija in izvedba dogodkov.

Izdelava dokumentov s strokovnimi smernicami.

Publiciranje rezultatov.

Ključni izdelki bodo:

- Prenovljeni obrazci uporabljeni v postopkih programa.
- Predlogi za dvig odzivnosti v program;
- Akcijski načrti območnih enot NIJZ;
- Dokumenti s strokovnimi smernicami
- Prilagojeno komuniciranje osebam z oviranostmi za boljšo dostopnost programa .

Oddelek za laboratorijsko diagnostiko

V okviru te službe bodo potekale naslednje aktivnosti:

Presejanje ciljne populacije na prikrito krvavitev v blatu.

Dnevna analiza prispelih vzorcev blata v centralni laboratorij Svit.

Izdaja izvidov izvedene preiskave.

Spremljanje predanalitičnih napak in priprava dopisov za nov odvzem vzorcev blata.

Skrb za kakovost dela v laboratoriju.

Izvajanje postopkov zunanje in notranje kontrole kakovosti.

Ključni izdelki bodo:

- Izvidi za izvedene preiskave;
- Dopisi za nov odvzem vzorcev blata.

Dodana vrednost ključnih projektnih aktivnosti na NIJZ v letu 2025 na področju Programa Svit:

Projekt EU-TOPIA-EAST: Utrjevanje ugleda v mednarodni strokovni javnosti in delitev izkušenj s področja presejanja za raka debelega črevesa in danke. Vzpostavitev mednarodnih strokovnih povezav, ki omogočajo neposredno sodelovanje pri oblikovanju smernic, ki jih nato uveljavljamo tudi pri izboljšanju presejanja v Sloveniji.

Projekt EUCanScreen: Z udeležbo v mednarodnem projektu, ki ga sofinancira Evropska unija v okviru programa EU4Health, se bodo izvajale aktivnosti za zagotovitev trajnostnega izvajanja visokokakovostnega presejanja raka dojk, materničnega vratu in debelega črevesa ter izvajanje nedavno priporočenih novih programov presejanja za raka pljuč, prostate in želodca.

6.1.11 Komuniciranje

Oddelek za zunanje komuniciranje

- **Informiranje, obveščanje, ozaveščanje in opolnomočenje različnih ciljnih javnosti s strokovnimi javnozdravstvenimi priporočili**

V okviru te naloge bodo potekale naslednje aktivnosti:

Informiranje, obveščanje, ozaveščanje in opolnomočenje različnih ciljnih skupin z uporabo strokovnih javnozdravstvenih priporočil za spodbujanje odločitev in vedenja, ki prispevajo k ohranjanju in krepitvi zdravja.

Vzpostavljanje in ohranjanje pozitivnih odnosov z različnimi partnerji in deležniki (kot so mediji in strokovna javnost) za krepitev ugleda ter stopnje zaupanja v NIJZ in naše strokovnjake.

Usklajevanje komuniciranja z mediji z namenom vplivanja na medijsko agendo in ponujanja celovitih odgovorov, ki krepijo odnose z novinarji.

Oblikovanje različnih grafičnih elementov za vizualno komuniciranje, ki so primerni za različne namene in platforme, ter ustvarjanje in upravljanje videoposnetkov ter drugih multimedijskih vsebin.

Načrtovanje in upravljanje digitalnega komuniciranja (spletne strani, družbena omrežja in druge digitalne platforme) s ciljem povečati pozitivno angažiranost na digitalnih platformah ter graditi digitalno skupnost.

Priprava in izvajanje kriznih komunikacijskih strategij za učinkovito obvladovanje kriznih dogodkov, vključno s povezovanjem in usklajevanjem z deležniki.

Razvoj zdravstvenega komuniciranja z raziskovanjem in proučevanjem pristopov za učinkovito doseg komunikacijskih ciljev.

Priprava različnih medijskih gradiv (sporočila za medije, opomniki za medije, vabila medijem) na način, ki povečuje njihovo objavljenost zaradi privlačne vsebine in uporabnimi komunikacijskimi gradivi.

Organizacija medijskih dogodkov (novinarske konference, izjave za medije, medijski brifingi, intervjuji itd.) za učinkovito komunikacijo.

Priprava komunikacijskih in multimedijskih gradiv za namene komuniciranja s širšo in strokovno javnostjo

Načrtovanje in izvajanje digitalnih komunikacijskih kampanj na družbenih kanalih NIJZ ter priprava analitičnih poročil.

Priprava raziskovalnih prispevkov s področja zdravstvenega komuniciranja in predstavitev najnovejših spoznanj na proučevanem področju.

Ključni izdelki bodo:

- Komunikacijski protokol in načrt za obvladovanje kriznih dogodkov;
- Sporočila za medije;
- Gradiva za medije
- Opomniki za medije;
- Vabila medijem;
- Prilagojena gradiva (videi, infografike, fotografije, animacije, gifi) za objave na vseh družbenih omrežjih NIJZ;
- Gradiva za spletno stran NIJZ in za druge spletne strani;
- Analitsko poročilo v roku 1 meseca po koncu izvajanja komunikacijskih in digitalnih kampanj.

- **Priprava in izvedba različnih dogodkov in srečanj**

V okviru te naloge bodo potekale naslednje aktivnosti:

Priprava in izvedba različnih dogodkov in srečanj je povezano s strokovnimi (vsebinskimi) in komunikacijskimi cilji na posamezni strokovni javnozdravstveni vsebini.

Kvalitetna podpora strokovnim sodelavcem pri organizaciji in izvedbi dogodkov NIJZ.

Priprava načrta posameznega dogodka.

Priprava stroškovnika, prostora in pogostitve.

Priprava programa – pomoč pri oblikovanju časovnice.

Ureditev licenčnih točk (Zdravniška zbornica Slovenije, Zbornica-zveza, Socialna zbornica, Lekarniška zbornica).

Priprava in pošiljanje vabil udeležencem.

Spremljanje prijav, priprava obdobjih in končnega seznama.

Končni dogovori o izvedbi dogodka – s strokovnim sodelavcem in dobaviteljem.

Priprava evalvacijskega vprašalnika, analiza organizacije in izvedbe.

Izvedba dogodka - registracija udeležencev, koordinacija dela izvajalca, priprava in pošiljanje potrdil.

Izvedba posameznega dogodka in priprava evalvacijskega poročila za posamezni dogodek.

Ključni izdelki bodo:

- Načrt in stroškovnik posameznega dogodka;
- Program dogodka;
- Vabila za udeležence;
- Obdobji in končni seznama udeležencev;
- Evalvacijski vprašalnik;
- Potrdila o udeležbi;
- Evalvacijsko poročilo za vsak posamezni dogodek.

Oddelek za notranje komuniciranje

V okviru te naloge bodo potekale naslednje aktivnosti:

Načrtovanje in izvedba dogodkov in izobraževanj, ki jih organizira NIJZ. Priprava evalvacijskih poročil posameznih dogodkov.

Vzpostavitev in razvoj učinkovitega notranjega (internega) komuniciranja. Razvoj in implementacija orodij internega komuniciranja.

Priprava letnega načrta vsebin posameznih številk internega e-glasila Hišne novice ter priprava in oblikovanje 11 številk internega e-glasila Hišne novice. Osrednji komunikacijski kanal za notranje komuniciranje predstavlja interni časopis Hišne novice, za katere bomo pripravljali različne vsebine, pri

tem pa se osredotočili na vlogo posameznika v organizaciji, kot tudi na organizacijsko kulturo, vrednote, vizijo, poslanstvo in cilje. Za vsako številko bomo pripravili zanimive vsebine s področja delovanja inštituta, predstavljali novosti, zanimive posameznike in nasploh spodbujali dvosmerno komuniciranje in vključevanja zaposlenih. Vsebino in formo bomo tudi posodabljali z namenom izboljšanja uporabniške izkušnje.

Načrtovanje in izvedba internih dogodkov za zaposlene. Spodbujanje k sodelovanju in krepitvi notranje organizacijske kulture z namenom skupnega ustvarjanja motivacijskega in spodbudnega delovnega okolja. Vse to prinaša pogoje, ko zaposleni v največji možni meri prispevajo ob lastnem zadovoljstvu prispevajo k poslanstvu inštituta.

Za krepitev znanja, kompetenc in tudi povezovanja bomo organizirali srečanja in izobraževanja za zaposlene. Načrtovanje in izvedba delavnic krepitve komunikacijskih kompetenc za zaposlene: Delavnice javnega nastopanja in Delavnice govorjene besede. Ponovna vzpostavitev t. i. Sredinih strokovnih srečanj.

Načrtovanje in izvedba izobraževanj s področja komuniciranja za specializante javnega zdravja.

Prevajanje, lektoriranje in jezikovni pregledi vsebin za publikacije in gradiva NIJZ.

Priprava vsebin s področja delovanja oddelka za polletno in letno poročilo.

Ključni izdelki bodo:

- Osnutek letnega načrta vsebin posameznih številk internega časopisa;
- Vsak mesec številka internega e-novičnika Hišne novice;
- Izhodišča za vzpostavitev interne spletne strani (intraneta).

Oddelek za programsko in projektno komuniciranje

- **Strateško in celovito komuniciranje javnozdravstvenih programov v upravljanju NIJZ**

V okviru te naloge bodo potekale naslednje aktivnosti:

Priprava strateških in izvedbenih načrtov za celostno komuniciranje javnozdravstvenih programov v upravljanju NIJZ, kar vključuje načrtovanje, izvedbo in spremljanje komunikacijskih aktivnosti za povečanje ozaveščenosti, spreminjanje vedenja ter zagotavljanje široke dostopnosti informacij o programih, kot so Program Svit, Program Mira, Program Zdaj, Skupaj za zdravje in Državni program obvladovanja sladkorne bolezni.

Izvajanje in vrednotenje komunikacijskih aktivnosti v okviru nacionalnih in mednarodnih projektov za zagotovitev učinkovitega doseganja njihovih ciljev.

Spremljanje in analiziranje učinkovitosti komunikacijskih pristopov.

Vključevanje inovativnih komunikacijskih pristopov (digitalno komuniciranje, družbena omrežja) za boljše doseganje ciljnih skupin.

Krepitev sodelovanja z deležniki in partnerji za izboljšanje dostopnosti in prepoznavnosti programov v širši javnosti.

Ključni izdelki bodo:

- Letni komunikacijski načrti javnozdravstvenih programov;
- Komunikacijske kampanje;

- Gradiva, prilagojena posameznim ciljnim skupinam;
 - Evalvacijska poročila o komunikacijskih aktivnostih.
- **Izvajanje in vrednotenje komunikacijskih aktivnosti v okviru nacionalnih in mednarodnih projektov**

V okviru te naloge bodo potekale naslednje aktivnosti:

Priprava in izvedba komunikacijskih aktivnosti za nacionalne in mednarodne projekte na področju javnega zdravja, upoštevajoč cilje in aktivnosti znotraj projekta.

Spremljanje in vrednotenje komunikacijskih aktivnosti projektov.

Sodelovanje z nacionalnimi in mednarodnimi partnerji ter deležniki za zagotavljanje širšega dosega in prepoznavnosti projektov.

Ključni izdelki bodo:

- Evalvacijska poročila o izvedenih komunikacijskih aktivnostih;
- Prilagojena promocijska gradiva za ciljne skupine projektov (letaki, brošure, infografike);
- Prispevki za spletne strani in družbena omrežja projektov in/ali NIJZ;
- Zapisniki in poročila s srečanj v okviru projektov.

6.1.12 Šola javnega zdravja

Center Šola javnega zdravja (CŠJZ) deluje na področju razvoja znanja in usposobljenosti ter krepitve znanstveno raziskovalne dejavnosti na področju javnega zdravja. V okviru CŠJZ bo potekalo izvajanje nalog, ki so ključne za razvoj zmogljivosti na področju javnega zdravja, in sicer tako na področju izobraževanja kot tudi na področju raziskovanja. Obe področji sta opredeljeni kot temeljni funkciji, ki ju mora družba zagotoviti na področju javnega zdravja. Brez ustreznih zmogljivosti, tako na področju izobraževanja kot na področju raziskovanja, to ni mogoče. NIJZ preko Šole javnega zdravja vzpostavlja temeljne pogoje za ustrezen napredek izobraževanja in raziskovanja v javnem zdravju.

Na področju krepitve znanja in usposobljenosti bomo izvedli aktivnosti s področja javnega zdravja. Izobraževanja bodo potekala za posamezne skupine udeležencev. Program bo prilagojen potrebam in interesom skupin. Na ta način bomo v okviru vseživljenjskega izobraževanja krepili znanje in kompetence strokovnjakov različnih strokovnih področij. Izobraževanja in usposabljanja bodo potekala v sodelovanju z zaposlenimi na NIJZ ter s strokovnjaki, ki so sicer zaposleni drugod. Pomemben poudarek bo na krepitvi že sicer goste mreže sodelavcev. Vpetost v mednarodno okolje omogoča tudi vključevanje mednarodnih strokovnjakov. CŠJZ nudi koordinacijo in podporo izvedbi izobraževanja in usposabljanja neakreditiranih programov, medtem ko bodo akreditirane izobraževalne programe ob sodelovanju naših učiteljev in sodelavcev še naprej izvajale visokošolske organizacije.

Poleg tega je v okviru CŠJZ velika pozornost namenjena razvoju in krepitvi raziskovalne dejavnosti, predvsem preko omogočanja raziskovanja na tistih strokovnih področjih, ki so pomembna za javno zdravje, pa sredstev za raziskave iz drugih virov zanje še ni bilo mogoče pridobiti. Posebna pozornost bo namenjena znanstvenemu publiciranju, kjer že dosegamo res zavidljive dosežke. Cilj za leto 2025 je, da znanstvena revija Zdravstveno varstvo pridobi faktor vpliva vsaj 1,7 in da delujemo tako, da bo nadaljnja rast omogočena tudi v letu 2026.

Na področju raziskovanja bomo v letu 2025 nadaljevali z aktivnostmi za oblikovanje enotne raziskovalne platforme z namenom večje preglednosti in bolj učinkovite organiziranosti delovanja na področju raziskovanja v javnem zdravju. Osnovni cilj je povezovanje vseh, ki raziskujejo na področju javnega zdravja in se med seboj tudi povezujejo pri izvajanju določenih raziskovanih projektov in programov. Na ta način nameravamo zmanjšati razpršenost raziskovanja na področju javnega zdravja.

Ključni izdelki bodo:

- Prenovljena vsebina in izvedba podiplomskega tečaja javnega zdravja v sodelovanju z MF UL;
- Priprava modulov za izobraževanje posameznih skupin strokovnjakov glede na njihove potrebe;
- Spletna učilnica;
- Izdaja 4 števil znanstvene revije Zdravstveno varstvo.

6.1.13 Preskrba s cepivi

V okviru te službe bodo potekale naslednje aktivnosti:

Priprava predloga letnega količinskega in finančnega načrta zdravil za izvajanje programa cepljenja in zaščite z zdravili.

Zagotavljanje nemotene oskrbe s cepivi in specifičnimi imunoglobulini v Republiki Sloveniji.

Vodenje in upravljanje centralnega logističnega sistema za cepiva proti covid-19.

Preskrba in distribucija zdravil za zdravljenje covid-19 v skladu s pooblastili Ministrstva za zdravje.

Vzdrževanje skladišča in blaga (cepiva in specifični imunoglobulini) državnih blagovnih rezerv.

Strokovna pomoč izvajalcem cepljenja pri vzpostavitvi dobre distribucijske prakse cepiv na cepilnih mestih (distribucija zdravil za izvajanje programa cepljenja v skladu s 104. členom Zakona o zdravilih).

Sklenitev pogodb za dobavo zdravil – dogovorjene cene posredovati ZZS.

Vodenje dokumentacije za sprejem, shranjevanje, izdajo in transport zdravil ter dokumentacije, ki omogoča sledljivost zdravil.

6.1.14 Služba za nevladne organizacije

Namen Službe za nevladne organizacije je prispevati k večji kakovosti dela nevladnih organizacij na področju javnega zdravja, izboljšati sodelovanje z NVO s ciljem krepite zdravstvene pismenosti, nuditi podporo implementaciji resolucije o socialni participaciji ter prispevati k razumevanju vloge in potenciala NVO na področju javnega zdravja med zaposlenimi na NIJZ in širše.

V okviru te službe so predvidene naslednje aktivnosti:

Razširitev, nadgradnja in analiza baze NVO na področju javnega zdravja.

Priprava priporočil za sodelovanje z NVO na področju javnega zdravja.

Izvajanje izobraževalnih programov in dogodkov za NVO.

Sodelovanje pri pripravi in izvedbi posvetov z NVO v procesih oblikovanja strateških dokumentov, politik, večjih dogodkov in drugih relevantnih aktivnosti.

Oblikovanje multidisciplinarne akcijske skupine mladinskih NVO na nacionalni ravni in organizacija posvetov z odločevalci in raziskovalci na področju zdravja.

Ključni izdelki bodo:

- Izvedba spletene akademije za NVO;
- Analiza baze NVO na področju javnega zdravja;
- Priporočila za sodelovanje z NVO na področju javnega zdravja.

6.1.15 Program preventive na področju ustnega zdravja

V okviru tega programa bodo potekale naslednje aktivnosti:

Spremljanje skrbi in odnosa do ustnega zdravja prebivalcev in prebivalk Slovenije, kontinuirano spremljanje kadrovske preskrbljenosti na področju zobozdravstvenega varstva.

Obeležitev svetovnega dneva ustnega zdravja in ozaveščanje o pomenu ustnega zdravja in lastne skrbi zanj.

Razvoj programa aktivnosti (izobraževalnih) o ustnem zdravju v VIZ; izdaja gradiv o izbranih tematikah ustnega zdravja in za izbrane populacijske skupine ter nadgradnja zakonskih podlag za učinkovito delovanje preventive na področju ustnega zdravja.

Vzpostavitev sistema za izmenjavo podatkov o otrocih, obveznikih za preventivne preglede med zobozdravstvom in šolstvom (pridobivanje seznamov, priprava tehničnih tabel, soglasja...). Izdelava seznama imenovanih zobozdravnikov preventivnega zobozdravstvenega varstva. Vzpostavitev aktivnega sodelovanja s predstavniki šol in zavodov s posebnimi potrebami, ocena stanja potreb po aktivnostih VUZOM. Priprava modula usposabljanja. Izvajanje aktivnosti promocije zdravja v lokalnem okolju za izvajalce VUZOM. Priprava strokovnih vsebin promocije in preventive za delo izvajalcev VUZOM.

Ključni izdelki bodo:

- Obeležitev Svetovnega dneva ustnega zdravja;
- Analiza kadrovske preskrbljenosti na področju zobozdravstvene dejavnosti;
- Gradiva za splošno populacijo in izbrane populacijske skupine;
- Poročilo o nacionalni raziskavi Ustno zdravje 2024 - analiza podatkov in priprava publikacij;
- Predlog programa izobraževalnih delavnic v VIZ za krepitev ozaveščanja o ustnem zdravju;
- Poročilo o sodelovanju pri nadgradnji regijske koordinacije Vzgoje za ustno zdravje (zobozdravstvene vzgoje) s sodelovanjem regijskih odgovornih pedontologov;
- Predlog posodobitve Pravilnika za izvajanje preventivnega zdravstvenega varstva – poglavje zobozdravstvo;
- Izvedba strokovnih srečanj z izvajalci VUZOM;
- Poročilo o realizaciji storitev v VUZOM.

6.2 NAČRT TERCIARNE DEJAVNOSTI

6.2.1 Program učenja

Program učenja je namenjen prenosu znanja in usposobljenosti s področja javnega zdravja na zdravstvene delavce in sodelavce. V programu učenja bo sodelovalo več kot 50 glavnih in neposrednih mentorjev.

Posebej izpostavljam naslednje naloge:

1. Organizacija treh eno-tedenskih tečajev za zdravnike in doktorje dentalne medicine, ki opravljajo pripravništvo. Seznanili se bodo s področjem javnega zdravja in sodobnim reševanjem izzivov na tem področju.
2. Organizacija najmanj 20 strokovnih srečanj, namenjenih prenosu znanja s področja javnega zdravja na sodelavce, ki so vključeni v posamezne programe na področju javnega zdravja.

6.2.2 Program usposabljanja za posebna znanja

V program usposabljanja za posebna znanja sodijo tista izobraževanja, ki so organizirana znotraj NIJZ za zunanje zdravstvene delavce in sodelavce. Namenjena so prenosu znanja in najnovejših dognanj iz prakse in literature v prakso na konkretnih zdravstvenih področjih.

Posebej so izpostavljene naslednje naloge:

1. Varno cepljenje, dobra skladiščno-distribucijska praksa cepiv (za odgovorne osebe za sprejem, shranjevanje in sledljivost zdravil in za zdravstvene delavce, ki rokujejo s cepivom).
2. Izvedba regijskih delavnic o cepljenju (za zdravstvene delavce, ki izvajajo cepljenje in rokujejo s cepivom).
3. Izvedba enomesečnega seminarja katastrofne medicine za specializante javnega zdravja.

6.2.3 Program razvoja in raziskovanja

Priloga - Obrazec 6: Načrt terciarne dejavnosti

(podrobnejša obrazložitev načrta terciarne dejavnosti, ki bo izvajana v letu 2025 in višina sredstev, ki jih NIJZ prejme iz tega naslova)

Program razvoja in raziskovanja obsega aplikativne raziskovalne in razvojne projekte, ki zagotavljajo napredek v izvajanju najvišje izvedenske (ekspertne) ravni ter oblikovanje usmeritev na posameznem področju dela.

Poleg izvajanja raziskovalnih projektov, ki so bili odobreni v letu 2024 in se nadaljujejo tudi v letu 2025, bomo izvedli dodatne samostojne interne projekte. Izvedli bomo razpis in iz terciarnih sredstev tudi v letu 2025 financirali določeno število raziskovalnih projektov na področju javnega zdravja. Spodbujali bomo izvedbo projektov z največjo dodano vrednostjo za Slovenijo in NIJZ in pokrili potencialne vrzeli na

vsebinskih področjih, ki jih trenutno vključujemo preko obstoječih aktivnih projektov. Izbor bo opravljen med vlogami, ki bodo prispele na razpis.

Raziskovalno delo bomo spodbudili tudi z razpisom mest za mlade raziskovalce.

Poleg tega bomo zagotovili sodelovanje pri nekaterih slovenskih projektih, financiranih s strani Ministrstva za zdravje in ARIS in sicer tako, da bomo sodelovali pri delnem pokrivanju lastne udeležbe. Izjemoma in v majhnem obsegu bomo, če ne bo možno izvedbe projekta zagotoviti drugače, z lastno udeležbo sodelovali tudi pri mednarodnih projektih.

Sredstva za izvedbo teh nalog pridobiva NIJZ s strani ZZS (terciarna dejavnost) ter ARIS.

Spodaj so povzetki planov za leto 2025 za vse projekte, za katere potrebujemo sredstva ZZS za pokrivanje lastne udeležbe.

Slovenski projekti	
POVZETEK:	
Iz terciarnih sredstev bomo financirali udeležbo pri dveh MZ projektih, kjer je NIJZ koordinator, oba projekta se ukvarjata s prehrano mladih. Pri projektu » Dober tek, študent « bomo preučili potrebe in ugotovili, s katerimi dejavniki bi ponudnike hrane usmerjali k bolj zdravi ponudbi. Projekt » PISKR « bo uvajal inovativne prakse in pristope usposabljanj, ki bodo omogočale večjo dostopnost in vključenost ciljnim skupinam organizatorjev prehrane ter zlasti zaposlenih v šolskih kuhinjah, ki na osnovi različnih raziskav predstavlja, glede udeležbe na strokovnih usposabljanjih, zapostavljeno skupino. Tretji projekt, ki ga bomo financirali, je CRP projekt , ki se ukvarja s celostnim preventivnim modelom za otroke in mladostnike v šolskem okolju na področju psihoaktivnih snovi.	
1) Dober tek, študent!	
PLAN 2025	
V okviru programa »Dober tek, študent!« načrtujemo v leto 2025 naslednje aktivnosti/izdelke:	
- vodenje in koordinacija programa, sestanek s projektnimi partnerji glede skupnih nalog, - promocija simbola Prava izbira v gostinskem/turističnem/zdraviliškem sektorju ter njegove prepoznavnost med potrošniki, sporočilo za javnost /tiskovna konferenca, - objava vsebin na družbenih omrežjih ter njihova delitev s partnerji projekta in drugimi podporniki (npr. ŠOS), - objava poročila strukturiranih intervjujev s ključnimi informatorji glede spodbud, priložnosti in ovir pri vzpostavljanju zdravju koristne ponudbe pri gostincih, - izvedba vizualne ocene študentskih obrokov z izdelavo poročila ter nastavek za validacijo omenjene metode, - objava raziskovalnega poročila z rezultati ankete o študentski prehrani, - dogovor in izvedba praktične delavnice za gostince na VŠGT Maribor ter evalvacija priporočnika za gostince Zakuhamo pravo izbiro.	
2) Program Implementacije Smernic zdravega prehranjevanja v vzgojno-izobraževalnih zavodih za Krepitev ponudbe zdravih šolskih obrokov (PISKR)	

PLAN 2025	
Predvidene aktivnosti in izdelki: - nadgradnja računalniškega programa PISKR, - moderiranje spletnega portala Šolski lonec in spletne učilnice Šolski lonec, - usposabljanje organizatorjev prehrane v zvezi z uporabo računalniškega programa PISKR, - sodelovanje s projektnim partnerjem Institut Jožef Stefan pri razvoju in nadgradnji podatkovnih zbirk o živilih.	
3) V3-2238 Predlog celostnega preventivnega modela za otroke in mladostnike na področju psihoaktivnih snovi (PAS)	
PLAN 2025	
V letu 2025 bomo nadaljevali z delom. Pripraviti moramo sintezo dosedanjih ugotovitev in jo strniti v predlog celostnega modela preventive, ga uskladiti z deležniki na srečanju in pripraviti objave in končno poročilo.	

Evropski projekti	
POVZETEK:	
V letu 2025 bomo iz ZZS sredstev financirali lastno udeležbo pri dveh evropskih projektih, ki se ukvarjata s tematiko mladostnikov, in sicer: Pri projektu »Schools4Health« bomo neposredno delovali za izboljšanje podpornega okolja v šolah v državah EU na področjih prehrane, telesne dejavnosti in duševnega zdravja preko osveščanja deležnikov za pridobitev podpore kampanji Schools4HealthyLifestyles4All. Podpirali bomo razvoj mreže zdravih šol v državah EU skozi 'Schools for Health and Well-being Hub'. Pri projektu »SHE4AHA« oziroma »Schools for Health in Europe for Healthy and Active Aging« bodo osrednje aktivnosti in cilji temeljili na dokazano učinkovitem pristopu promocije zdravja in spodbujanja zdravega življenjskega sloga (Health Promoting School Approach - HPSA).	
4) Schools4Health	
PLAN 2025	
Projekt Schools4Health se v letu 2025 nadaljuje z implementacijskimi aktivnostmi in prenosom dobre prakse Prigrizni & uživaj (Snack&Chill) na treh srednjih šolah v z uporabo participativnega pristopa. V mesecu marcu bomo gostili projektne partnerje EuroHealthNet in Gesond Leven. Nadaljevali bomo s pripravo smernic za izvajanje celostnih pristopov in dobrih praks, še posebej na področju medresornega sodelovanja. Posebno pozornost bomo posvetili promociji rezultatov projekta na nacionalni ravni in bomo s predstavitvami v sodelovanju s srednjimi šolami sodelovali na več strokovnih srečanjih. S projektnimi partnerji bomo sodelovali na konzorcijskih sestankih in srečanjih. Rezultati bodo pomembni za ozaveščenost med oblikovalci politik ter za krepitev kompetenc strokovnjakov in zaposlenih v šolah po Evropi, ki so neposredno vključeni v projekt in širše v mednarodni mreži Zdravih šol. Na tem področju so še	

posebej dragocene izkušnje iz slovenske mreže zdravih šol. Zdrave šole in drugi celostni pristopi k zdravju v šolah ne le usmerjajo otroke in mladostnike k bolj zdravemu življenjskemu slogu, temveč tudi izboljšujejo rezultate na področju izobraževanja in krepijo zdravstveno pismenost ter prispevajo k reševanju medsebojno povezanih družbenih izzivov, kot so zmanjševanje neenakosti, podnebne spremembe in degradacija okolja.

V okviru projekta bodo potekale komunikacijske aktivnosti in priprava gradiv za srednješolce, ki bodo na voljo na spletni strani.

5) SHE4AHA

PLAN 2025

Predvidene aktivnosti in izdelki:

- zaključevanje projekta (projekt se zaključi s 28. 2. 2025),
- zaključni sestanek in zaključna konferenca (14.-17. 2. 2025; Bruselj),
- zaključno poročilo glede na potrebe financerja,
- sodelovanje pri pripravi spletne strani projekta (prispevki iz Slovenije),
- sodelovanje pri izdelkih (zaključna evalvacija, priporočila, publikacija o primerih dobrih praks),
- promocija projekta (predstavitve projekta zdravim šolam).

6.2.4 Raziskovalni in razvojni projekti

V Službi za upravljanje projektov in raziskovalno dejavnost bodo potekale naslednje aktivnosti:

Podpora raziskovalcem ob prijavah na projektne razpise (spremljanje razpisov, preučitev razpisne dokumentacije, sestava projektnih proračunov za NIJZ in druge projektne partnerje, sodelovanje pri pisanju projektnih prijav, oddaja prijav preko različnih portalov),

Finančno spremljanje in upravljanje aktivnih projektov (vodenje vseh projektnih stroškov, potrjevanje stroškov in poti, usklajevanje z vsemi podpornimi službami),

Oddaja zahtevkov za izplačilo in finančnih poročil vsem financerjem (EU agencije, koordinatorjem projektov, Ministrstvo za zdravje, ZZS, itd.)

Vsebinsko spremljanje in upravljanje aktivnih projektov, kjer ima NIJZ vodilno vlogo (projektne sekretariat za vse projekte, kjer je NIJZ vodilni partner, iz EKP/NOO in EU sredstev, priprava vsebinskih projektne poročil, izvedba dogodkov, upravljanje projektov na različnih portalih),

Razvoj osrednjega programa za delovanje SUPRD in spremljanje projektov, 4pm, in nadaljnje nadgradnje za optimalno spremljanje stroškov in integracijo z drugimi procesi na NIJZ,

Priprava in vodenje morebitnih revizij na že oddana projektna poročila,

Urejanje celovite podatkovne baze projektov na spletni strani NIJZ (projektne izkaznice).

Ključni izdelki bodo:

- Vsebinska in finančna vmesna in končna poročila projektov različnim financerjem (poleg posameznih poročil tudi krovno letno poročilo Joint Actions in Direct Grants za Ministrstvo za zdravje);
- Letno poročilo in letni plan o projektih (finančni in podroben vsebinski);
- 4pm – redno nadgrajevanje in razvoj aplikacije za optimalno delovanje na NIJZ;
- Dopolnitev baze projektnih izkaznic za notranje in zunanje informiranje deležnikov o projektih;
- So-organizacija ključnih projektnih dogodkov.

Vsi projekti, ki jih izvajamo, so zasnovani na način, da nadgrajujejo našo osnovno dejavnost in pomembno prispevajo k dopolnitvi rednega dela raziskovalcev NIJZ. Aktivnosti, ki jih izvajamo v okviru projektov, pripomorejo k bolj kakovostnim rezultatom izvedenih nalog s področja vseh dejavnosti NIJZ. Večina projektov, ki jih izvajamo na NIJZ, je evropskih, tako se strokovnjaki vključujejo v mednarodne mreže in vzpostavljajo potrebne nove stike in pridobivajo nova znanja na ključnih področjih. Projekti omogočajo razvoj in krepitev kompetenc na novih področjih, zaposlitev novih sodelavcev in pogosto ponudijo možnost zaposlitve mladim na začetku svoje karijerne poti, kar pomembno pripomore tudi k ciljem kadrovske politike NIJZ.

Večje evropske projekte bomo izkoristili tako, da pridobimo čim več dodane vrednosti za Slovenijo in za slovenske strategije na različnih področjih javnega zdravja. Ključni poudarek pri projektih financiranih iz sredstev programa EU4Health in Ministrstva za zdravje bodo predvsem implementacija že ugotovljenih dobrih praks in izvedba pilotnih projektov na različnih področjih. Tako bomo skušali zagotoviti čim več trajnostnih rešitev za slovensko javno zdravje, ki jih lahko pridobimo s pomočjo nepovratnih evropskih sredstev.

Projekti, ki jih bomo izvajali, so financirani s pomočjo različnih finančnih mehanizmov:

- nacionalna sredstva Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije (ARIS),
- sredstva ZZS - terciar 1 - za delno sofinanciranje mednarodnih projektov,
- nacionalna sredstva Ministrstva za zdravje Republike Slovenije v okviru Javnega razpisa na področju varovanja in krepitve zdravja 2022-2025,
- sredstva kohezijske politike, kot so Operativni program Evropske kohezijske politike 2021-2027 (Evropski socialni sklad in Evropski sklad za regionalni razvoj) in Sklad za okrevanje in odpornost (Recovery and Resilience Facility),
- evropska sredstva EU4Health programa 2021-2027, ki je osrednji program EU za dolgoročne investicije na področju javnega zdravja državam članicam. Sredstva upravlja European Health and Digital Executive Agency (HaDEA). Večina projektov na NIJZ je v obliki t.i. Joint Actions in Direct Grants, skupni ukrepi med EU in državami članicami na ključnih področjih javnega zdravja,
- sredstva drugih evropskih mehanizmov, kot so program Horizon Europe, ERASMUS+ ter sredstva različnih evropskih agencij (kot je EUDA).

Ključni podatki o projektih na NIJZ v letu 2025:	
Potrjeno nadaljevanje že aktivnih projektov	97
Projekti, ki se potrjeno začnejo v letu 2025	8
Joint Action projekti iz razpisa 2024, ki se bodo predvidoma začeli v letu 2025	2
SKUPAJ	107
Že oddane prijave s potencialnim začetkom v letu 2025, če bodo projekti sprejeti	10
Razpisani projekti iz internega razpisa 2025	5
SKUPAJ	122

V nadaljevanju je preglednica petih finančno največjih projektov, ki jih bomo izvajali na NIJZ v letu 2025.

5 NAJVEČJIH PROJEKTOV NA NIJZ V LETU 2025 (PO KRITJU STROŠKOV KADRA)		
Ime projekta	Vir financiranja	Višina načrtovanega proračuna za kadre NIJZ v letu 2025
1. Obvladovanje krhkosti	EKP 2021 - 2027	854.705,00 EUR
2. JA PreventNCD	EU4Health (HaDEA)	651.881,00 EUR
3. JACARDI	EU4Health (HaDEA)	429.359,00 EUR
4. Integracija geriatrične oskrbe starejših	Sklad za okrevanje in odpornost	313.397,00 EUR
5. Si-SUD	EU4Health (HaDEA)	282.436,00 EUR

Pri načrtovanju dela na projektih ima izjemen pomen presoja ključnih vsebinskih področij, ki jih bomo naslavljali. Strateški cilj NIJZ na področju načrtovanja projektov je vključitev v tiste projekte, ki imajo visoko dodano vrednost in so najbolj komplementarni področju dela. Prednostna vsebinska področja za projektne prijave v letu 2025 so:

- Zdravo staranje, obvladovanje (pred)krhkosti;
- Varnost in zdravje pri delu;
- Zdravstvena pismenost;
- Duševno zdravje.

Ključni poudarki pri izvajanju projektnega delu v letu 2025:

- Nadaljevanje dela na projektih financiranih iz **EU4Health oz. 3. zdravstvenega programa, razpisi 2020, 2021 in 2022** (skupno 17 projektov).
- Nadaljevanje oz. začetek dela na projektih v okviru **EU4Health programa, razpisi 2023**. NIJZ bo delal na kar osmih projektih Joint Action in dveh Direct Grant iz različnih področji, ki so bili razpisani leto 2023. Nekateri projekti so se začeli že konec leta 2023, medtem ko se je večina začela jeseni 2024 ali se bo začela začetek leta 2025, torej so to najnovejši evropski projekti, ki jih želimo izpostaviti v načrtu dela za leto 2025.

Nadaljevali bomo z delom na projektih: s področja celostnega nadzora odpadnih voda **EU-WISH**, izvajanja globalne zdravstvene strategije EU **JA GHI**, s področja duševnega zdravja in uvedba dobrih praks v **JA MENTOR**, presejalnih programov za raka **EUCanScreen**, delo na European Health Data Space **TEHDAS 2**, delo na različnih mrežah na področju raka **JANE 2** ter implementacija celovitih centrov za raka **EUnetCCC JA**. V letu 2025 bomo začeli z delom na projektu **JADE HEALTH** na področju demence. Nadaljevali bomo na strateško pomembnih projektih tipa Direct Grant namenjena samo Sloveniji. To sta **NSS-SI**, namenjen digitalizaciji poročanja podatkov o nalezljivih boleznih in **EUVAC**, digitalna cepilna knjižica.

- Priprava prijav in začetek dela na projektih v okviru **EU4Health programa, razpisa 2024**. Trenutno načrtujemo sodelovanje pri dveh Joint Action projektih in sicer na temo duševnega zdravja ranljivih skupin in tobaka.

- Pripravili bomo nove projektne prijave v okviru še neobjavljenega **EU4Health programa, razpisa 2025**. Omembe vredno je dejstvo, da NIJZ še nikdar ni sodeloval pri programu EU4Health v tako velikem obsegu – skupno je za leto 2025 predvidena udeležba NIJZ v kar 27 projektih iz različnih letnih razpisov EU4Health. To pomembno krepi naš ugled na evropski ravni in krepi sodelovanje posameznih ekspertnih skupin v regijskih in evropskih krogih.
- Zaključili bomo z delom na enim izmed projektov na področju **pilotnega presajanja za bakterijo *Helicobacter pylori*** - EUROHELICAN. Kot koordinator projekta **EUROHELICAN** smo izvedli pilotni projekt skupaj z Zdravstvenim domom Maribor, kjer smo na preiskovancih preverili okužbo s *H. pylori* in jih ustrezno zdravili. Na podlagi končnega projektne poročila in zadnjih analiz bomo lahko predložili pilotno raziskavo odločevalcem v Sloveniji za morebitno presojo novega presejalnega programa v Sloveniji. Pri projektu **TOGAS** bomo nadaljevali pilotni projekt na področju Ljubljane in nadzorovali delo na pilotih v drugih EU državah.
- V okviru **Sklada za okrevalje in odpornost** pričakujemo uspešno nadaljevanje projekta Integracija geriatrične oskrbe starejših. Ob tem načrtujemo začetek dela v letu 2025 na več različnih projektih financiranih iz omenjenega sklada na področju digitalizacije zdravstva.). Strokovnjaki na področju eZdravja bodo primarno sodelovali preko krovnega projekta, ki podpira kadrovske podpore projektom C-PACS, eTTL, eKarton in Informacijski sistem za dispečerje v zdravstvu. NIZ bo kot izvajalec sodeloval pri projektih Zdravje na daljavo, Nadgradnji eNaročanja za strateške podatke in C-PACS.
- V začetku leta se bosta začela dva večja projekta iz **Evropske kohezijske politike**. Prvi od teh je »**Obvladovanje krhkosti**«, katerega cilje je izboljšati znanje in spretnosti strokovnjakov, ki delajo s starostniki, za prepoznavanje in obravnavo duševne in socialne krhkosti, povečati ozaveščenost o pomenu dobrega duševnega zdravja pri starostnikih, razvoj Modela skupnostnega pristopa obravnave predkrhkih oseb pri vzpostavitvi zdravega okolja. Drugi je »**CP VZD**«, ki se bo ukvarjal z vzpostavitvijo celostnega pristopa k varnosti in zdravju pri delu oziroma krepitvijo vseh deležnikov za dvig kulture varnosti in zdravja pri delu.
- V letu 2025 bomo nadaljevali z izvajanjem dela na ARIS projektih preko mehanizma **stabilnega financiranja znanstveno-raziskovalnih ustanov** v Sloveniji. Stabilno financiranje bo omogočilo NIJZ, da samostojno razporeja sredstva po programih in nameni sredstva institucionalni podpori raziskovanju. Delo bo potekalo v skladu s Pravilnikom o stabilnem financiranju znanstvenoraziskovalne dejavnosti na NIJZ.
- Izvedli bomo že tretji interni razpis za **samostojne raziskovalne projekte**, ki jih bomo financirali iz terciarnih sredstev ZZS in sredstev ARIS (RSF steber).

Cilji projektne dela na NIJZ v letu 2025 s kazalniki:

1. Prijava NIJZ na projekte z ugodnim finančnim mehanizmom	- Vsaj 2 prijavi na razpisu EU4Health - Vsaj 2 Horizon Europe prijavi - Sodelovanje NIJZ pri MZ razpisih za NVO z vsaj enim koordinatorskim projektom (Program varovanje in krepitve zdravja do 2028)
2. Več pridobljenih projektov na kompetitivnih razpisih	- 50 % sprejetih projektne prijavi iz kompetitivnih razpisov
3. Razvoj in krepitev kompetenc na kohezijskih projektih (možnost dolgoročnega razvoja kadra)	- Vsaj 2 novi prijavi iz sredstev Evropske kohezijske politike in Načrta za okrevalje in odpornost

Podroben vsebinski plan dela za vse projekte v letu 2025 je v Prilogi.

6.3 NAČRT PROGRAMA DELA ZA PLAČNIKA -ZZZS ZA LETO 2025

6.3.1 Izvajanje zdravstvenih storitev za ugotavljanje, obvladovanje nalezljivih bolezni in zaščite s cepljenjem in drugimi zdravili (OE)

V okviru te službe bodo potekale naslednje aktivnosti:

Zagotavljanje in izvajanje aktivnosti (v skladu z doktrino in predpisi za zmanjševanje tveganja za zdravje ljudi) v primeru pojava nalezljive bolezni, kopičenja, izbruha/epidemije, na vseh OE, v in izven delovnega časa.

Naglo in neprekinjeno odzivanje na ocenjene nevarnosti na vseh OE NIJZ.

Izvajanje zdravstvenih storitev, tudi terenskih, za ugotavljanje in obvladovanje nalezljivih bolezni.

Epidemiološko poizvedovanje, anketiranje, vzorčenje, ocena razmer, predlogi ukrepov za preprečitev širjenja in obvladovanje nalezljivih bolezni.

Zaščita tesnih kontaktov bolnikov z določeno nalezljivo boleznijo.

Zaščita z zdravili v skladu z epidemiološkimi indikacijami, priporočili in zakonodajo.

Cepljenje oseb v skladu s priporočili za obravnavo zdravstvenih indikacij v skladu s Programom cepljenja in posredovanje nasvetov in navodil v zvezi s cepljenjem.

Delo v potniških ambulantah, svetovanje in samoplačniško cepljenje.

Evalvacija delovanja in posodobitev postopkov ocenjevanja tveganja in odzivanja ter ukrepanja.

Zagotovitev enotnih komunikacijskih kanalov in poenoteno delovanje ter izobraževanje.

24/7 zagotavljanje pripravljenosti epidemiološke službe.

Izvedene obravnave prijavljenih sporadičnih primerov, skupkov in izbruhov nalezljivih bolezni z vnosom v ustrezne elektronske podatkovne zbirke.

Cepljenja v skladu s strokovno doktrino ob zdravstvenih in epidemioloških indikacijah (vključno s steklino) ter cepljenja v skladu s potrebami posameznikov zaradi zaščite pred potovanjem oz. zaščite pred določeno nalezljivo boleznijo.

Zagotovljena strokovna podpora in sodelovanje z izvajalci obveznih in neobveznih cepljenj.

Komuniciranje z različnimi javnostmi v skladu s komunikacijskim planom.

Vključenost regijskih epidemiologov v izdelave strokovnih vsebin, algoritmov in v usposabljanja ter simulacijske vaje, ki so del pripravljenosti na večja tveganja za JZ.

Analiza posameznih dogodkov, vključno s pojavom visokorezistentnih mikrobov – obravnavana kopičenja in izbruhi.

Pregled realiziranih nalog za operativni nivo OE glede na plan sodelovanja NIJZ z NLZOH.

Izvajanje enotne doktrine dela.

Obravnava izbruhov, klastrov, epidemiološko pomembnih NB (epidemiološko poizvedovanje).

Diseminacija strokovnih informacij v regijah.

Sodelovanje z mediji, ozaveščanje laične javnosti o preventivnih vsebinah s področja NB

Analiza posameznih dogodkov, vključno s pojavom visokorezistentnih mikrobov – obravnavana kopičenja in izbruhi.

Analiza posameznih dogodkov – obravnavana kopičenja in izbruhi v posamezni OE.

Evalvacija procesa sodelovanja OE NIJZ z NLZOH.

Ključni izdelki bodo:

- Poročila o izbruhih, prijava, odjava;
- Letna regijska poročila v skladu z zakonodajo in roki o izvedenih cepljenjih (samoplačniki, predšolski, šolski otroci in mladina, ostali prebivalci);
- Poročila o regijskih letnih srečanjih s cepitelji;
- Obvestila za strokovno in splošno javnost v skladu z zaznanimi potrebami;
- Poročilo o komunikacijskih aktivnostih;
- Letno posodobljene smernice za cepljenje in kemoprofilakso potnikov;
- Poročila o aktivnostih v času pripravljenosti;
- Obvestila za strokovno in splošno javnost;
- Poročila o opravljenih storitvah v skladu z zahtevami naročnika;
- Poročila o samoplačniških cepljenjih in obravnavah.

6.3.2 Registri in evidence – nalezljive bolezni

NIJZ izvaja naloge s področja registrov in evidenc nalezljivih bolezni. Evidence na področju varstva prebivalstva pred nalezljivimi boleznimi in register obveznikov za cepljenje in izvajanje cepljenja ter register stranskih pojavov po cepljenju določa Zakon o zbirkah podatkov s področja zdravstvenega varstva. Podatke za zbirke posredujejo zdravstveni zavodi in zasebni zdravniki v časovnih rokih, določenih s predpisi, v pisni oziroma elektronski obliki. Varstvo prebivalstva pred nalezljivimi boleznimi temelji na analizi kakovostnih podatkov, ki se zbirajo v evidencah in registrih. Zbirke z oznako IVZ 48–53 se vzdržujejo v NIJZ na centralnem nivoju.

IVZ 48. Evidenca nalezljivih bolezni

Vsebina: zdravstvena organizacija, ki prijavlja nalezljivo bolezen, EMŠO bolnika ali klicenosca, ime in priimek, spol, bivališče, naslov zaposlitve oziroma kolektiva, področje dela, diagnoza (MKB), odvzeti vzorci, povzročitelj, datum in kraj dogodka, način ugotovitve bolezni, podatki o cepljenju, hospitalizacija, izolacija, izvedeni ukrepi, datum smrti, zdravnik, ki prijavlja nalezljivo bolezen.

IVZ 49. Register obveznikov za cepljenje in izvajanja cepljenja (eRCO)

Vsebina: podatki o številu obveznikov za cepljenje in število cepljenih proti določeni nalezljivi bolezni po posameznih odmerkih, podatki o izvajalcih cepljenja.

IVZ 50. Evidenca varstva prebivalstva pred steklino

Vsebina: datum sprejema poškodovanca, leto obravnave, priimek, ime, datum rojstva, starost, spol, naslov bivališča, občina, regija, delo, ki ga oseba opravlja, ime kraja/naselja, kjer se je poškodba zgodila, datum poškodbe, kje se je poškodba zgodila, lokalizacija poškodb, število poškodb, zaščita proti tetanusu, status lastnika živali, ime in naslov lastnika živali, kategorija izpostavljenosti, vrsta živali/stik z vabo, status živali, mikroskopski izvid, datum izvida, serija cepiva, proizvajalec cepiva, zaščita z IG, mesto aplikacije IG, serija IG, IG proizvajalec, vzrok prekinitev cepljenja.

IVZ 51. Register stranskih pojavov po cepljenju (eRCO)

Vsebina: ime in priimek, spol, datum rojstva, podatki o bivališču, datum cepljenja, podatki o uporabljenem cepivu (vrsta, serija, proizvajalec), opis neželenega učinka (vrsta, datum začetka in konca), ukrepi, izid bolezni, prijavitelj dogodka (zdravnik in organizacija), datum prijave, vzročna povezava, preiskave, izvidi, ukrepi, ocena.

IVZ 52. Evidenca pojavnosti infekcije s HIV, aidsa in smrti zaradi aidsa

Vsebina: spol, datum rojstva, SOUNDEX šifra, država rojstva, državljanstvo, narodnostna pripadnost, etnična pripadnost, občina prebivališča, poklic, zaposlitev, zakonski stan/življenjska skupnost, diagnoze, datumi postavitve diagnoz, rezultati in datumi laboratorijskih preiskav, datum smrti, vzrok smrti, izpostavljenosti/dejavniki tveganja, spolna usmerjenost, države in čas bivanja v tujini, vrsta in trajanje zdravljenja/profilakse, podatki o svetovanjih in napotitvah, prijavitelj ter datum prijave.

IVZ 53. Evidenca pojavnosti spolno prenesenih okužb (SP0)

Vsebina: spol, datum rojstva, SOUNDEX šifra, država rojstva, državljanstvo, narodnostna pripadnost, etnična pripadnost, občina prebivališča, poklic, zaposlitev, zakonski stan/življenjska skupnost, diagnoze, datumi postavitve diagnoz, rezultati in datumi laboratorijskih preiskav, datum smrti, vzrok smrti, izpostavljenosti/dejavniki tveganja, spolna usmerjenost, države in čas bivanja v tujini, vrsta in trajanje zdravljenja/profilakse, podatki o svetovanjih in napotitvah, prijavitelj ter datum prijave.

6.4 DRUGE STORITVE JAVNE SLUŽBE

6.4.1 Preskrba z zdravili za izvajanje cepljenja – financiranje iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja

V okviru te naloge bodo bo NIJZ zagotavljal preskrbo s cepivi in specifičnimi imunoglobulini, ki se financirajo iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja. Plan je pripravljen na podlagi predloga letnega programa cepljenja in zaščite z zdravili, ki ga NIJZ predlaga MZ. V kolikor bo potreba po cepivih za izvedbo priporočljivih cepljenj nižja od načrtovane, bo realizacija nabave nižja.

Ključni izdelki bodo:

- Letni količinski in finančni načrt zdravil (cepiv in specifičnih imunoglobulinov) za izvedbo programa cepljenja in zaščite z zdravili;
- Pogodbe za dobavo zdravil;
- Dokumentacija za sprejem, shranjevanje, izdajo in transport zdravil;
- Dokumentacija, ki omogoča sledljivost zdravil.

Predvidene spremembe programa cepljenja v letu 2025 so:

- uvedba neobveznega cepljenja proti noricam (priporočljivo cepljenje proti noricam se bo začelo izvajati v letu 2025 za otroke, rojene od februarja 2024 – ti otroci bodo cepljenje opravili v letu 2025 od dopolnjenih 11 mesecev starosti),
- financiranje cepiva proti mpox (opičjim kozam) za rizične skupine iz obveznega zdravstvenega zavarovanja,
- širitev cepljenja odraslih prti klopnemu meningoencefalitisu (dodatni dve generaciji).

Tabela 3a: Plan preskrbe z zdravili, ki se financirajo iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja, za izvajanje Programa cepljenja in zaščite z zdravili za leto 2025

VRSTA ZDRAVILA	Šifra ZZZS	LETO 2025 - št. odmerkov	Cena za odmerek v EUR brez DDV	Vrednost v EUR brez DDV	Cena za odmerek v EUR z DDV	Vrednost v EUR z DDV
Humani imunoglobulin proti tetanusu	E0378	3.000	19,95	59.850,00	19,95	59.850,00
Humani imunoglobulin proti steklini	E0573	300	607,81	182.343,00	607,81	182.343,00
Monoklonska protitelesa proti RSV – palivizumab 50 mg	E0382	450	403,44	181.548,00	441,77	198.795,06
Monoklonska protitelesa proti RSV – palivizumab 100 mg	E0383	950	669,93	636.433,50	733,57	696.894,68
Cepivo proti hemofilusu influence tipa B	E0574	300	10,00	3.000,00	10,95	3.285,00
Cepivo proti meningokokom skupne ACWY	E0520	580	26,17	15.178,60	28,66	16.620,57
Cepivo proti meningokokom skupne B	E0628	600	72,56	43.536,00	79,45	47.671,92

VRSTA ZDRAVILA	Šifra ZZSZ	LETO 2025 - št. odmerkov	Cena za odmerek v EUR brez DDV	Vrednost v EUR brez DDV	Cena za odmerek v EUR z DDV	Vrednost v EUR z DDV
Cepivo proti davici, tetanusu in oslovskemu kašlju	E0385	49.000	11,11	544.390,00	12,17	596.107,05
Pnevmokokno cepivo za otroke	E0863	60.000	22,04	1.322.400,00	24,13	1.448.028,00
Pnevmokokno cepivo za odrasle	E0863	20.000	22,04	440.800,00	24,13	482.676,00
Cepivo proti davici in tetanusu	E0745	40.000	6,15	246.000,00	6,73	269.370,00
Cepivo proti tuberkulozi	E0340	12.000	1,28	15.360,00	1,40	16.819,20
Cepivo proti tifusu	E0431	10	18,23	182,30	19,96	199,62
Cepivo proti klopnemu meningoencefalitisu za otroke	E0359	37.500	13,46	504.750,00	14,74	552.701,25
Cepivo proti klopnemu meningoencefalitisu za odrasle	E0357	50.000	13,46	673.000,00	14,74	736.935,00
Cepivo proti gripi	E0747	160.000	5,62	899.200,00	6,15	984.624,00
Cepivo proti hepatitis tipa B za otroke	E0575	35.000	7,29	255.150,00	7,98	279.389,25
Cepivo proti hepatitis tipa B za odrasle	E0576	3.000	12,97	38.910,00	14,20	42.606,45
Cepivo proti hepatitis tipa B za dializne bolnike	E0521	1.500	50,00	75.000,00	54,75	82.125,00
Cepivo proti hepatitis tipa A za otroke	E0362	55	15,40	847,00	16,86	927,47
Cepivo proti hepatitis tipa A za odrasle	E0363	400	18,35	7.340,00	20,09	8.037,30
Cepivo proti hepatitis tipa A in B	E0368	300	45,57	13.671,00	49,90	14.969,75
Cepivo proti ošpicam, mumpsu in rdečkam	E0350	30.000	10,00	300.000,00	10,95	328.500,00
Cepivo proti ošpicam, mumpsu, rdečkam in noricam	E0871	6.000	50,00	300.000,00	54,75	328.500,00
Cepivo proti otroški paralizi (IPV)	E0578	400	8,89	3.556,00	9,73	3.893,82
Cepivo proti steklini	E0361	600	40,23	24.138,00	44,05	26.431,11
Cepivo proti noricam	E0579	180	31,00	5.580,00	33,95	6.110,10
Cepivo proti herpes zostru	E0359	1.400	154,02	215.628,00	168,65	236.112,66
Cepivo proti humanim papiloma virusom (HPV)	E0626	49.300	52,43	2.584.799,00	57,41	2.830.354,91
Cepivo proti RSV	E0877	5.000	160,03	800.150,00	175,23	876.164,25
Cepivo proti DTap-HBV-IPV+Hib – šestvalentno cepivo	E0737	50.000	20,59	1.029.500,00	22,55	1.127.302,50
SKUPAJ				11.422.240		12.484.345

Tabela 3b: Plan preskrbe z zdravili, ki se financirajo iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja, za izvajanje Programa cepljenja in zaščite z zdravili za leto 2025 – širitev programa

VRSTA ZDRAVILA	Šifra ZZS	LETO 2025 - št. odmerkov	Cena za odmerek v EUR brez DDV	Vrednost v EUR brez DDV	Cena za odmerek v EUR z DDV	Vrednost v EUR z DDV
Cepivo proti ošpicam, mumpsu, rdečkam in noricam	E0871	14.000	50,00	700.000,00	54,75	766.500,00
Cepivo proti mpox (opičjim kozam)		1.000	110,00	110.000,00	120,45	120.450,00
Cepivo proti klopnemu meningoencefalitisu za odrasle	E0357	37.000	13,46	498.020,00	14,74	545.331,90
SKUPAJ				1.308.020		1.432.282

6.4.2 Distribucija cepiv proti covidu-19

Nabava cepiv proti covidu-19 poteka preko skupnega mehanizma nabave EU. Cepiva se financirajo iz proračuna Republike Slovenije, cepiva naroča Ministrstvo za zdravje. Iz proračuna Republike Slovenije se zagotavljajo tudi medicinski pripomočki za izvedbo cepljenja (brizge, igle) in topilo za pripravo cepiva.

Celotna logistika in distribucija cepiv proti covidu-19 poteka preko centralnega logističnega sistema, ki ga je vzpostavil in ga upravlja NIJZ. Distribucija se vrši v skladu z navodili proizvajalcev, pod posebnimi temperaturnimi pogoji, treh različnih platform:

- temperaturno območje od -60°C do -90°C (globoko zamrznjeno),
- od -15°C do -25°C (zamrznjeno),
- od 2°C do 8°C (na hladnem).

Uvoz oziroma vnos cepiv in sproščanje cepiv proti covidu-19 poteka v skladu z veljavno zakonodajo v Republiki Sloveniji. Distribucija cepiv proti covidu-19 poteka v skladu s Smernicami o dobri distribucijski praksi zdravil za humano uporabo.

Distribucija cepiv proti covid-19 obsega:

- prevzem in shranjevanje cepiv, topil in materiala (brizge, igle, kartice, nalepke, navodila),
- preverjanje dokumentacije o cepivih, kontrola kakovosti in sproščanje cepiv na trg,
- vzpostavitev in upravljanje elektronskega sistema naročanja cepiv in priprava razdelilnika v skladu z določenimi prioritetami ter izraženimi potrebami cepilnih centrov,
- priprava in izdaja cepiv, topila in materiala (brizge, igle, kartice, nalepke, navodila),
- preverjanje avtentičnosti cepiv, deaktivacija edinstvene oznake posamezne škatle cepiv v sistemu NMVS,
- dostava cepiv, topila in materiala na cepilna mesta,
- prevzem odpadnih cepiv od izvajalcev cepljenja in predaja odpadnih cepiv v uničenje,
- izvajanje odpoklica cepiv,
- zbiranje reklamacij veznih na distribucijo in kakovost cepiv,
- priprava poročil v skladu z navodili Ministrstva za zdravje.

6.4.3 Naloge povezane s sodelovanjem v postopkih skupnih EU javnih naročil

Naloge povezane s sodelovanjem v postopkih skupnih javnih naročil držav članic Evropske unije ali v skladu z zakonom, ki ureja javno naročanje, za nabavo zdravil za profilakso in zdravljenje za potrebe pacientov na celotnem območju Republike Slovenije potekajo v skladu s pooblastili in navodili Ministrstva za zdravje.

Naloge NIJZ v teh postopkih obsegajo proaktivno sodelovanje pri samih postopkih in nacionalno koordinacijo različnih deležnikov. Med naloge NIJZ sodijo tudi zbiranje potreb izvajalcev zdravstvene dejavnosti (npr. bolnišnic), nabava zdravil za profilakso in zdravljenje (naročilo in vnos zdravil), njihovo skladiščenje, razdeljevanje in dobava izvajalcem zdravstvene dejavnosti, vključno izvajalcem lekarniške dejavnosti, vodenje evidenc razdeljevanja, spremljanje porabe ter odprodajo ali donacijo viškov zdravil.

6.4.4 Obrambno načrtovanje z vidika zagotavljanja civilnih obrambnih zmogljivosti v državi v izrednih razmerah, izrednem stanju in vojni

NIJZ je kot gospodarska družba posebnega pomena za obrambo države (Sklep VRS št. 80101-1/2014/5 z dne 17. 4. 2014) zavezan k zagotavljanju civilnih obrambnih zmogljivosti države v primerih naravnih ali drugih nesreč, izrednih razmerah, izrednem stanju in vojni. Da te zmogljivosti lahko zagotavljamo, je potrebno kontinuirano posodabljanje in preverjanje ustreznosti podlag in postopkov ravnanja NIJZ v mirnodobnem času z namenom zagotavljanja organizacijskih in drugih pogojev za opravljanje dejavnosti in sprejemanje ustreznih odločitev v pristojnosti NIJZ. Prav tako je za učinkovito pripravljenost in odzivanje potreben celovit pristop, ki obsega strategije, usmeritve, načrte, programe, ukrepe, opremljenost in dejavnosti.

V okviru te službe bodo potekale naslednje aktivnosti:

Ukrepi kriznega odzivanja NIJZ (v miru).

Priprave za zagotovitev obrambnih zmogljivosti (v miru):

- priprave za zagotovitev povečanih vojaških zmogljivosti,
- priprave za zagotovitev civilnih zmogljivosti.

Vzdrževanje in nadgradnja pripravljenosti in odzivanja NIJZ skozi krepitev prednostnih nalog NIJZ za delovanje v kriznih razmerah.

Testiranje pripravljenosti in odzivanja NIJZ v izrednih razmerah na področju obvladovanja tveganj za zdravje prebivalstva, okoljskih tveganj, čezmejnih groženj zdravju, hibridnih groženj, informacijske in kibernetske varnosti in drugih tveganj, ki neposredno vplivajo na poslabšanje ali ogrozijo zdravje prebivalstva (december 2025).

Zagotavljanje kontinuirane komunikacije in sodelovanja z notranjimi in zunanjimi deležniki (vodstvo NIJZ, vodstvo centrov NIJZ, Ministrstvo za zdravje in drugi resorji).

Krepitev interdisciplinarnega in medresorskega sodelovanja pri načrtovanju pripravljenosti in odzivanja v kriznih razmerah, s poudarkom na krepitvi sodelovanja med deležniki s področja zdravstva (resorno ministrstvo in deležniki na področju kritične infrastrukture zdravstva).

Načrtovanje in testiranje strukture delovanja, koordinacije, vodenja ter komuniciranja ob nenadnih dogodkih večjih razsežnosti, optimalne uporabe človeških, finančno-materialnih in tehničnih virov.

Ključni izdelki bodo:

- Posodobljen Obrambni načrt NIJZ in ostale podlage za izvajanje odzivanja NIJZ v izrednih razmerah ali vojni (marec 2025);
- Načrt kontinuiranega poteka dela v času kriznih razmer skupaj z drugimi NOE NIJZ.

6.5 ZAGOTAVLJANJE PODPORE DELOVANJU ZASTOPNIKOV PACIENTOVIH PRAVIC

NIJZ bo tudi v letu 2025 zagotavljal podporo delovanju zastopnikov pacientovih pravic, in sicer tako v smislu zagotavljanja delovnega prostora, opreme in materialnih pogojev, kot tudi v smislu administrativne podpore pri njihovem delu, skladno s pogodbo o financiranju dejavnosti Nacionalnega inštituta za javno zdravje za leto 2025, saj prepoznavamo institut Zastopnika pacientovih pravic kot pomemben element delovanja zdravstvenega sistema na način, ki je za uporabnika prijazen.

6.6 NAČRT STORITEV NA TRGU

6.6.1 Varovanje zdravja prebivalstva s cepljenjem

NIJZ bo še naprej izvajal določen del programa za varovanje zdravja prebivalcev s cepljenjem in zaščito z drugimi zdravili. Gre za tisti del, ki ni vključen v javno financiranje. V prvi vrsti so to cepljenja proti gripi, pnevmokoknim okužbam in klopnemu meningoencefalitisu. Poleg tega pa bo NIJZ izvajal tudi svetovanje, cepljenje in zaščito z drugimi zdravili za potnike v mednarodnem prometu.

6.6.2 Ambulantna tržna dejavnost s področja obvladovanja nalezljivih bolezni na OE NIJZ

V okviru te službe bodo potekale naslednje aktivnosti:

Izvajanje dela v ambulantah območnih enot NIJZ po enotnih standardih (kadri/prostori, oprema/dokumentacija, doktrina) ter spremljanje izvajanja storitev s področja zaščite pred nalezljivimi boleznimi.

Izvajanje cepljenj, pomembnih za zaščito v domačem okolju.

Obravnava potnikov zajema individualno oceno tveganja za zdravje potnika na potovanju ter osveščanje o tveganju in ukrepih za zmanjšanje tveganja na potovanju. Zajema specifično svetovanje, podajanje navodil in pisnih informacij, izvedbo cepljenj in uvedbo preventivne zaščite z zdravili.

Zagotavljanje enotnih standardov za delo pri izvajanju storitev cepljenja in obravnave potnikov (na vseh OE NIJZ vzpostavljene in vzdrževane enotne dobre prakse cepljenja in obravnave potnikov).

Izvajanje postopkov nabave, rokovanja in shranjevanja cepiv in zdravil na posamezni OE.

Evidentiranje vseh postopkov dela.

Obračunavanje storitev.

Pojasnilna dolžnost, določanje indikacij in izključevanje kontraindikacij.

Izdaja potrdil.

Priprava poročil in poročanje o opravljenih cepljenjih in izdanih receptih za zdravila.

Nenehno dopolnjevanje in nadgradnja znanja s kontinuiranim internim in eksternim izobraževanjem izvajalcev dejavnosti.

Revidiranje navodil in dokumenti za delo, ki spremljajo posamezne faze dela.

Letna posodobitev standardov na področju ambulantne dejavnosti NIJZ v skladu z veljavno zakonodajo, smernicami in priporočili.

Ključni izdelki bodo:

- Revidirana navodila in dokumenti za delo, ki spremljajo posamezne faze dela;
- Posodobljeni standardi na področju ambulantne dejavnosti NIJZ;
- Odgovori na vprašanja uporabnikov po e-pošti in telefonu;
- Letno poročilo o delovanju ambulant;
- Letno poročilo o opravljenih samoplačniških ambulantnih storitvah.

6.6.3 Preskrba z zdravili za izvajanje cepljenja

NIJZ bo v letu 2025 zagotavljal preskrbo s cepivi tudi na trgu v skladu s Programom cepljenja in zaščite z zdravili. Preskrba se vrši na podlagi povpraševanja in naročil izvajalcev cepljenja.

Tabela 4: Plan preskrbe z zdravili za izvajanje Programa cepljenja in zaščite z zdravili za leto 2025 na trgu

VRSTA ZDRAVILA	LETO 2025 - št. odmerkov	Cena za odmerek v EUR brez DDV	Vrednost v EUR brez DDV	Cena za odmerek v EUR z DDV	Vrednost v EUR z DDV
Cepivo proti hemofilusu influence tipa B	10	10,00	100,00	10,95	109,50
Cepivo proti meningokokom skupne ACWY	920	26,17	24.076,40	28,66	26.363,66
Cepivo proti meningokokom skupne B	3.500	72,56	253.960,00	79,45	278.086,20
Cepivo proti davici, tetanusu in oslovskemu kašlju	1.000	11,11	11.110,00	12,17	12.165,45
Pnevmokokno cepivo za otroke	50	22,04	1.102,00	24,13	1.206,69
Pnevmokokno cepivo za odrasle	500	22,04	11.020,00	24,13	12.066,90
Cepivo proti davici in tetanusu	300	6,15	1.845,00	6,73	2.020,28
Cepivo proti tuberkulozi	50	1,28	64,00	1,40	70,08
Cepivo proti tifusu	3.000	18,23	54.690,00	19,96	59.885,55
Cepivo proti klopnemu meningoencefalitisu za otroke	12.500	13,46	168.250,00	14,74	184.233,75
Cepivo proti klopnemu meningoencefalitisu za odrasle	65.000	13,46	874.900,00	14,74	958.015,50
Cepivo proti gripi	1.000	5,62	5.620,00	6,15	6.153,90
Cepivo proti hepatitis tipa B za odrasle	3.000	12,97	38.910,00	14,20	42.606,45
Cepivo proti hepatitis tipa A za otroke	650	15,40	10.010,00	16,86	10.960,95
Cepivo proti hepatitis tipa A za odrasle	5.000	18,35	91.750,00	20,09	100.466,25
Cepivo proti hepatitis tipa A in B	2.000	45,57	91.140,00	49,90	99.798,30
Cepivo proti ošpicam, mumpsu in rdečkam	300	10,00	3.000,00	10,95	3.285,00
Cepivo proti otroški paralizi (IPV)	100	8,89	889,00	9,73	973,46
Cepivo proti steklini	1.100	40,23	44.253,00	44,05	48.457,04
Cepivo proti rotavirusom	13.000	54,00	702.000,00	59,13	768.690,00
Cepivo proti rotavirusom, petavalentno	900	41,00	36.900,00	44,90	40.405,50
Cepivo proti noricam	320	31,00	9.920,00	33,95	10.862,40
Cepivo proti herpes zosteru	50	154,02	7.701,00	168,65	8.432,60
Cepivo proti rumeni mrzlici	1.700	34,48	58.616,00	37,76	64.184,52
Cepivo proti humanim papiloma virusom	500	52,43	26.215,00	57,41	28.705,43
Cepivo proti RSV	10	160,03	1.600,30	175,23	1.752,33

VRSTA ZDRAVILA	LETO 2025 - št. odmerkov	Cena za odmerek v EUR brez DDV	Vrednost v EUR brez DDV	Cena za odmerek v EUR z DDV	Vrednost v EUR z DDV
SKUPAJ TRG			2.529.642		2.769.958

6.6.4 Založniška dejavnost

V letu 2025 bomo objavili redne številke dveh znanstvenih in strokovnih revij:

1. Zdravstveno varstvo (Slovenian journal of public health), ISSN 0351-0026, 2005, 4 številke, do 35 znanstvenih člankov v angleškem jeziku. Revija izhaja v tiskani in e-izdaji. Revija ima IF že 14 let in IF nad 1 že sedmo leto. IF (2023) = 1,6, IF (2024), ki bo izšel do začetka julija 2025, bo po napovedih iz WoS **nad 1,6**.
2. Javno zdravje, ISSN 2591-0906, 2025 približno 10 znanstvenih in strokovnih člankov in morda en zbornik.

Glede na leto 2024 načrtujemo objavo približno 100 strokovnih in znanstvenih monografij, priročnikov, učnih gradiv, analiz zdravja in zdravstvenega varstva, zbornikov, raziskovalnih in letnih poročil, približno 500 sestavnih delov (člankov, prispevkov na konferencah in poglavij v monografijah) ter približno 450 izvedenih del.

7 FINANČNI NAČRT PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV

7.1 NAČRT PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV

Priloga - Obrazec 2: Načrt prihodkov in odhodkov 2025

Priloga – AJPES obrazec Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov

Finančni načrt je pripravljen glede na podana izhodišča s strani Ministrstva za zdravje, podana izhodišča za pripravo pogodb o financiranju programov in na izhodišča, podana s strani vodstva. V finančni načrt smo vključili informacije o prihodkih krovne pogodbe, ki smo jih prejeli s strani Ministrstva za zdravje. Upoštevali smo tudi Uredbo o programih storitev obveznega zdravstvenega zavarovanja, zmogljivostih, potrebnih za njegovo izvajanje, in obsegu sredstev za leto 2025.

Pri pripravi finančnega načrta NIJZ za leto 2025 smo upoštevali veljavno zakonodajo, vse znane in predvidljive finančno ovrednotene poslovne dogodke, ki jih je prejel FRS v informacijo in ki jih je mogoče oceniti v trenutku nastajanja dokumenta. Upoštevali in ocenili smo podatke o predvidenih prihodkih in ocenili odhodke, ki bodo nastali ob izvajanju:

- sklopov, ki jih financira Ministrstvo za zdravje,
- vsebin opredeljenih v Uredbi o programih storitev obveznega zdravstvenega zavarovanja, zmogljivostih, potrebnih za njegovo izvajanje, in obsegu sredstev,
- izvajanja projektov (projektna pisarna),
- izvajanja cepljenj, distribucije in prodaje cepiv,
- ostalih vsebin javne službe (URSK, UVHVVR, okoljske sanacije ...),
- izvajanja izobraževalnih programov, posredovanja podatkov in podobno.

Načrtujemo tudi odhodke iz naslova podpornih procesov, skupne stroške obratovanja in opreme, stavb, IT tehnologije in podobno.

7.1.1 Načrtovani prihodki

Po sedaj znanih podatkih, za leto 2025, načrtujemo realizacijo prihodkov v višini 72.763.594 EUR. Ocenjeni prihodki (v nadaljevanju prihodki) so višji za 11,21 % oziroma za 7.334.117 EUR v primerjavi z realiziranimi prihodki v letu 2024.

V finančni načrt smo vključili podatke, ki smo jih pridobili preko izhodišč Ministrstva za zdravje in informacij plačnikov programov (MZ, ostali financerji). Sklope programa, ki ga financira MZ, načrtujemo glede na dogovor z Ministrstvom za zdravje. Načrtujemo za 16.895.479 EUR prihodkov za izvajanje tega sklopa, kar je za 295.501 EUR manj, kot smo jih prejeli s pogodbo v preteklem letu. V prihodku je zajeto izvajanje Programa javnega zdravja, dvig stroškov plačne prevedbe, EHIS, sporazum MOPE, vzpostavitev protokolov za preventivo na področju psihoaktivnih snovi, CK, WHO Zdrava mesta in izvajanje programa duševnega zdravja.

Program eZdravje smo načrtovali v višini 10.105.794 EUR. Od tega gre za 3.758.085 EUR za investicijske transferje oziroma za nabave osnovnih sredstev. V prihodku tako načrtujemo 6.347.708 EUR sredstev iz tega naslova. Načrtovani prihodki na programu eZdravje so za leto 2025 višji od realiziranih v letu 2024. Načrtujemo celotno vrednost programa, kateri se izteka in ga bomo v letošnjem letu novelirali. Tako bomo zagotovili nemoteno izvajanje storitev.

V finančnem načrtu za leto 2025 smo upoštevali tudi 160.000 EUR za sodelovanje in koordinacijo v postopkih skupnih EU javnih naročil za zdravila. Pri tej postavki ne načrtujemo več prihodkov in stroškov za zdravila kot v preteklih letih. Posledično so zaradi tega prihodki na tej postavki nižji za 5.251.181 EUR v primerjavi z realizacijo lanskega leta.

V finančni načrt za leto 2025 smo vključili tudi prihodke zagotavljanje pogojev za delovanje zastopnikov pacientovih pravic v višini 180.000 EUR.

V finančnem načrtu za leto 2025 smo plan sredstev za program ZZS skladno z Uredbo o programih storitev obveznega zdravstvenega zavarovanja, zmogljivostih, potrebnih za njegovo izvajanje, in obsegu sredstev za leto 2025. Med prihodki za leto 2025 smo na postavki ZZS cepiva upoštevali 13.916.537 EUR prihodkov iz prodaje ZZS cepiv oziroma ločeno zaračunljivega materiala. V enaki vrednosti smo upoštevali tudi odhodek iz tega naslova. Zaradi slednjega so, v primerjavi z lansko realizacijo, prihodki višji za 3.837.033 EUR. V načrt so vključeni vsi programi, ki jih izvaja NIJZ in so bili realizirani v lanskem letu. Upoštevali tudi nižjo vrednost testerjev Svit (1.561.329 EUR) tako na prihodkovni kot odhodkovni strani. V kolikor bomo realizirali nižjo porabo na LZM, bodo tako odhodki kot prihodki nižji v enaki višini. Upoštevali smo tudi predloge ZZS za dodelitev sredstev za leto 2025.

V letu 2025 načrtujemo, glede na podatke projektne pisarne, za 13.331.405 EUR sredstev iz naslova sofinanciranja EU projektov. Od tega je za investicije predvidenih 4.323.279 EUR sredstev. Tako si obetamo realizacijo prihodkov v višini 9.008.126 EUR. Sofinanciranja so v finančnem načrtu za 3.455.246 EUR višja kot realizirana v letu 2024. Razlogi so v številnih dodatnih projektih, ki jih NIJZ prevzema. Največ sofinanciranj v letu 2025 načrtujemo iz projektov (Zdravje na daljavo, Obvladovanje krhkosti, Integracija geriatrične oskrbe starejših, JAPreventNCD, Kronična bolečina MiskBol, Jacardi, SI-SUD, Sincp II, Togac, Circe ...).

Drugi prihodki so po vsebini prihodki od domačih projektov, prodaje cepiv in prihodki od opravljenih cepljenj v epidemioloških ambulantah območnih enot, prihodki od refundacij plač specializantov in pripravnikov, prihodki od posredovanja podatkov, povračila stroškov za uporabo prostorov, okoljskih vplivov na zdravje (škodljive snovi, težke kovine...) itd.

V spodnjih tabelah prikazujemo nekaj največjih virov financiranja s strani ustanovitelja kot pregled ostalih večjih virov financiranja NIJZ.

Tabela: Pregled določenih virov financiranja s strani ustanovitelja (financiranje dejavnosti NIJZ):

PLAČNIK MZ	VIŠINA SREDSTEV (EUR)
FINANCIRANJE DEJAVNOSTI IZVAJANJA JAVNE SLUŽBE NIJZ	16.895.479
eZdravje	6.347.708 (3.758.085 € gre na transfer za investicije)
FINANCIRANJE PACIENTOVIH PRAVIC	180.000
DISTRIBUCIJA	160.000
Sofinanciranje EU projektov	1.300.000
IKT vzdrževanje	1.635.000
IPPO	470.000
SKUPAJ	26.988.187

Tabela: Pregled ostalih virov NIJZ:

VIR	VIŠINA SREDSTEV (EUR)
ZZS DEJAVNOST	15.696.582
ZZS LZM (cepiva)	13.916.537
EU PROJEKTI (SOFINANCIRANJA)	9.008.126
TRG OSTALO (ANALIZE, REVIJE, PREGLEDI LADIJ, KOTIZACIJE, NLZOH ...)	268.307
TRG (SAMOPLAČNIŠKA CEPIVA)	2.279.004
TRG (SAMOPLAČNIŠKE AMBULANTE)	1.134.094
REFUNDACIJA PRIPRAVNIKI, SPECIALIZANTI	995.914
OSTALA JAVNA SLUŽBA	2.476.843

Pod ostala javna služba smo vključili sredstva refundacij bolniških staležev (okrog 750.000 EUR letno), Urada Republike Slovenije za kemikalije (URSK), UVHVVR, ARIS projekte, sredstva za okoljsko sanacijo (Celje, Mežiška dolina), prihodke Ministrstva za solidarno prihodnost in ostale domače projekte.

7.1.2 Načrtovani odhodki

Celotni načrtovani odhodki za leto 2025 znašajo 72.703.917 EUR in bodo za 12,68 % višji od doseženih v letu 2024.

Načrtovani stroški blaga, materiala in storitev

Načrtovani stroški blaga, materiala in storitev v celotnem zavodu za leto 2025 znašajo 36.720.402 EUR in bodo za 11,96 % višji od doseženih v letu 2024. Delež glede na celotne načrtovane odhodke zavoda znaša 50,5 %.

Stroški storitev in materiala so višji v primerjavi z lansko realizacijo predvsem zaradi načrtovanih zdravil LZM, ki so vključena v finančni načrt in so bila načrtovana glede na pogodbo z ZZS. V kolikor ne bodo

realizirana skladno s pogodbo, bomo realizirani nižje stroške (tudi prihodke) s strani LZM. Glede na višjo realizacijo iz projektnega dela so temu primerno nekoliko višji tudi stroški storitvenega dela in materiala.

Med stroški materiala so vključeni stroški cepiva za samoplačniške ambulate. Stroške cepiv, prodanih iz naslova ZZS in samoplačniške prodaje cepiva, načrtujemo med stroški prodanih zalog na kontu 466 v višini 16.154.851 EUR. Samo stroški nabave cepiv (ZZS) so načrtovani na prihodkovni in odhodkovni strani v enakem deležu (13.916.537 EUR).

Med stroški so vključeni še predvideni pogodbeni stroški za vzdrževanje programske opreme na področju eZdravja ter izvedbeni stroški na projektih. Strošek testerjev SVIT načrtujemo v višini 1.561.329 EUR, kar je enako z lansko realizacijo in so v enaki višini, načrtovani med prihodki (ločeno zaračunljiv material). Ocenjujemo, da bomo v letu 2025 realizirali 6.780.000 EUR stroškov vzdrževanja programske opreme na področju eZdravja in ostalega vzdrževanja (NIJZ oprema IKT, vzdrževanje prostorov NIJZ...). Med stroški storitev so vključeni tudi stroški zunanega izvajalca notranje revizije kot stroški za izvedbo zunanje revizije. Ostale stroške načrtujemo glede na lansko realizacijo.

Načrtovani stroški dela

Načrtovani stroški dela (464) v celotnem zavodu za leto 2025 znašajo 34.237.920 EUR in bodo za 22,56 % višji od doseženih v letu 2024. Razlog je v tem, da se za leto 2025 načrtuje višje število zaposlenih, kar je razvidno iz plana kadrov. Vključili smo spremembe, na podlagi Zakona o skupnih temeljih sistema plač v javnem sektorju (dvig plač s 1. 1. 2025 in 1. 10. 2025). Z decembrom preteklega leta je redno napredovalo okrog 200 zaposlenih, višji je regres za leto 2025, višja nadomestila (prehrana) in dodatne zaposlitve v letu 2025, potrebne zaradi izvajanja nalog. V finančni načrt so vključene tudi spremembe delovnih mest s 1. 4. 2025 in prerazporeditve zaposlenih. Delež glede na celotne načrtovane odhodke zavoda znaša 47,09 %.

Skladno z zakonodajo izplačujemo redno delovno uspešnost.

Načrtovani stroški amortizacije

Glede na trenutne informacije načrtujemo, da bo obračunana amortizacija po Pravilniku o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev znašala 6.039.726 EUR.

Amortizacijo, ki ne bo pokrita v ceni proizvoda ali storitve, bomo zmanjšali v breme ustreznih obveznosti do virov, kar je v skladu z 10. členom Pravilnika o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev.

Ocenjujemo, da bomo v letu 2025 dobili financirano amortizacijo na programu ZZS, trgu in programih MZ. Ocenjena višina financiranja je v višini 1.264.090 EUR, tako da bo to strošek amortizacije v breme poslovnega izida za leto 2025.

Načrtovana amortizacija po predpisanih stopnjah znaša 6.039.726 EUR.

- del amortizacije, ki bo vračunan v ceno, znaša 1.264.090 EUR;
- del amortizacije, ki bo knjižen v breme obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje, 4.775.636 EUR.

Obračunana amortizacija je odvisna tudi od izvedenih nabav osnovnih sredstev. V finančnem načrtu je za leto 2025 opredeljenih veliko novih nabav osnovnih sredstev, predvsem na IT področju oz. eZdravju. V kolikor bodo nabave osnovnih sredstev izvedene kasneje kot načrtovano, bo celotna obračunana amortizacija posledično nižja.

7.1.3 Načrtovan poslovni izid

Razlika med načrtovanimi prihodki in načrtovanimi odhodki v celotnem zavodu za leto 2025 izkazuje pozitiven rezultat, 59.677 EUR presežka prihodkov nad odhodki po odbitem davku od dohodka pravnih oseb. Davek od dohodka pravnih oseb načrtujemo iz naslova pridobitne dejavnosti. Za leto 2025 davka iz naslova pridobitne dejavnosti ne načrtujemo.

7.2 NAČRT PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV PO VRSTAH DEJAVNOSTI

Pri razmejitvi prihodkov na dejavnost javne službe in tržno dejavnost smo upoštevali Navodila Ministrstva za zdravje kot dopolnitev navodil o razmejitvi dejavnosti.

v EUR, brez centov

	LETO 2024				FINANČNI NAČRT LETO 2025			
	Prihodki	Odhodki	Davek od dohodka	Poslovni izid	Prihodki	Odhodki	Davek od dohodka	Poslovni izid
Javna služba	61.743.192	60.553.940	0	1.189.253	69.082.189	69.060.358	0	21.831
Tržna dejavnost	3.686.285	3.970.672	6.081	-290.468	3.681.405	3.643.559	0	37.846
Skupaj zavod	65.429.477	64.524.611	6.081	898.785	72.763.594	72.703.917	0	59.677

Delitev stroškov na dejavnost javne službe in tržne dejavnosti je bilo izvedeno na podlagi navodil in dopolnjenih navodil Ministrstva za zdravje. Direktne stroške oz. neposredne stroške smo pripisali na dejavnost za tiste, kjer je to mogoče. Za to imamo na NIJZ oblikovane stroškovne nosilce. Splošne ali posredne stroške smo razdelili na dejavnost na podlagi kriterija oz. sodila, ki ga v svojih navodilih predlaga Ministrstvo za zdravje (S2) – delež neposrednih stroškov doseženih pri opravljanju posamezne dejavnosti. Glede na navodila Ministrstva za zdravje smo sprejeli tudi interni pravilnik za razmejevanje dejavnosti na javno službo in tržno dejavnost. Pri delitvi načrtovanih stroškov smo si pomagali tudi z deleži iz realizacije preteklega leta.

Razmejevanje odhodkov na dejavnost javne službe in na tržno dejavnost iz splošnih nosilcev je bilo izvedeno v skladu z naslednjimi sodili (navedba uporabljenih sodil):

- razmerje med neposrednimi stroški na posameznem programu.

Prihodki in odhodki tržne dejavnosti so nastali z opravljanjem naslednjih tržnih dejavnosti (storitev), ki jih glede na sprejet pravilnik opredeljujemo na SN (300 – 309):

- cepljenje v ambulantah,
- prodaja cepiva samoplačniškim ambulantam,
- naročnina na revijo Zdravstveno varstvo (delno),
- pregledi ladij ...

Planiran poslovni izid pri izvajanju javne službe znaša 21.831 EUR, iz naslova izvajanja tržne dejavnosti pa 37.847 EUR.

Priloga – AJPES obrazec Izkaz prihodkov in odhodkov po vrstah dejavnosti

7.3 NAČRT PRIHODKOV IN ODHODKOV PO NAČELU DENARNEGA TOKA

Priloga – AJPES obrazec Izkaz prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka

Izkaz prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka služi spremljanju gibanja javnofinančnih prihodkov in odhodkov. Za leto 2025 načrtujemo pozitivno poslovanje iz naslova denarnega toka v višini 61.441 EUR. Upamo, da se likvidnostna situacija nadaljuje in tako posledično ne bo potrebno posegati po zadolževanju. Zaradi previdnosti načrtujemo za 1.000.000 EUR zadolževanja pri zakladniškem računu.

8 PLAN KADROV

Priloga: Obrazec-3-Kadri

8.1 ZAPOSLENOST

Načrtovano število zaposlenih v letu 2025 se bo v primerjavi z realiziranim številom zaposlenih na dan 31. 12. 2024 povečalo za 68. Načrtujemo, da bo dne 31. 12. 2025 v rednem delovnem razmerju 727 zaposlenih, od tega 149 zaposlitev za določen čas.

Tabela 1: Pregled števila zaposlenih na dan 31. 12. 2025

	Št. zaposlenih za nedoločen čas	Št. zaposlenih za določen čas	Skupaj
Število zaposlenih na dan 31. 12. 2025	578	149	727

Tabela 2: Zaposlitve na dan 31. 12. 2025 z obrazložitvijo

98 NOVE ZAPOSLOTITVE 2025	NOVE ZAPOSLOTITVE 2025	PLAN ZAPOSLOTITEV - NOVE NALOGE NDČ	12
		PLAN ZAPOSLOTITEV - PROJEKT	29
		PLAN ZAPOSLOTITEV - NOVE NALOGE DČ	0
		PLAN ZAPOSLOTITEV - POVEČAN OBSEG DELA	10
		PLAN ZAPOSLOTITEV - PRIPRAVNIK	5
		PLAN ZAPOSLOTITEV - SPECIALIZANT	6
		PLAN ZAPOSLOTITEV - NADOMEŠČANJE UPOKOJITVE	8
		PLAN ZAPOSLOTITEV - NADOMEŠČANJE ODHODOV NDČ	20
		PLAN ZAPOSLOTITEV - NADOMEŠČANJE ODHODOV DČ	3
		PLAN ZAPOSLOTITEV - NADOMEŠČANJE PORODNIŠKE	5
31 UPOKOJITVE+ODHODI ZAPOSLENIH	OBSTOJEČI KADER	OBSTOJEČI KADER - DČ - ZZS	5
5 NADOMEŠČANJE PORODNIŠKE		OBSTOJEČI KADER - DČ - NP	10
		OBSTOJEČI KADER - DČ - PROJEKTI	20
		OBSTOJEČI KADER-MENJAVA DELOVNEGA MESTA	1
		OBSTOJEČI KADER - NDČ	10
		OBSTOJEČI KADER - NDČ-NADOMEŠČANJE ODHODOV ZAPOSLENIH ALI UPOKOJITEV	2
		OBSTOJEČI KADER - NDČ - MENJAVA DELOVNEGA MESTA IZ ZDR. SPECIALIZANT V ZDRAVNIK SPECIALIST	6
35 OBSTOJEČI KADER - DČ			
19 OBSTOJEČI KADER - OSTALO			

V letu 2025 je planiranih 98 novih zaposlitev (stanje na dan 31.12.2025), od tega 29 na različnih projektih kot npr. JA JACARDI, JA CIRCE, JADE HEALTH, projekt Sistemska obravnava krhkosti s poudarkom na predkrhkosti za zdravo in kakovostno staranje, EUDA, projekt Integrirana preventiva kroničnih bolezni pri odraslih, JA HEROES, HealthIntelAct, SI-SUD, PARC, HBM, kohezijski projekt Celostni pristop k varnosti in zdravju pri delu.

V letu 2025 planiramo 12 novih zaposlitev za nedoločen čas, in sicer 5 novih zaposlitev v Centru za informatiko v zdravstvu zaradi povečanja števila zaposlenih, večjega obsega dela in večjega števila IKT orodij, na področju eZdravja, NOO projektih (CPACS, eTTL, eKarton, dispečerstvo, strateško odločanje, centralna baza zdravil, avtomatizacija urnikov, brezpapirno poslovanje). 2 dodatni zaposlitvi za nedoločen čas se predvidevajo v Centru za upravljanje programov preventive in krepitve zdravja (Program ZDAJ) ter ostalo po 1 zaposlitev za nedoločen čas na različnih področjih (Sektor za investicije, varnost in vzdrževanje, Sektor za splošne zadeve, Zdravstveno podatkovni center, itd.).

Na Zdravniško zbornico Slovenije smo za leto 2025 oddali potrebo po 6 novih specializantih, pri čemer pa trenutno v planu kadrov načrtujemo zaposlitev 6 novih specializantov; 6 specializantov pa naj bi specializacijo v letu 2025 tudi zaključilo in se zaposlilo na NIJZ za nedoločen čas. Predvidoma bo tako na NIJZ v letu 2025 18 zdravnikov specializantov javnega zdravja.

Vsako leto nudimo pripravništvo večjemu številu zdravstvenih kadrov, ki po zaključku študija vstopajo na trg dela. V letu 2025 bo zaposlenih 16 pripravnikov, ki bodo šestmesečno pripravništvo zaključili pred 31. 12. 2025, na dan 31. 12. 2025 pa načrtujemo, da bo zaposlenih 5 pripravnikov.

Za določen čas se predvideva 10 novih zaposlitev, in sicer zaradi zaposlitve 1 mladega raziskovalca (financiranje je krito s strani ARIS-a), Ostale zaposlitve za določen čas so načrtovane na različnih področjih dela (IT podpora, skrbništvo baz, povečan obseg dela na področju distribucije cepiv in zdravil ter sodelovanje NIJZ pri skupnih javnih naročilih EU).

Za nadomeščanje upokojitev in odhodov zaposlenih bomo zaposlili 31 oseb ter 5 oseb za nadomeščanje že napovedanih poročniških odsotnosti.

35 obstoječim zaposlenim se bo podaljšalo delovno razmerje za določen čas, od tega se jih bo 5 financiralo iz ZZZS programov (pretežno za Program Mira), 10 iz nacionalnega programa (nove naloge na področju registra RIZDDZ, v skupnih podpornih službah, itd.) ter 20 iz projektov (MiSK Bol, JA CIRCE, OriON, Togas, EUnetCCC, NSS-SI SI-SUD, Projekt Zgodnja prepoznavna težav in preventivno delo z mladostniki, JAMRAI 2, ARIS, JA SAFE, projekt JACARDI, projekt Sistemska obravnava krhkosti s poudarkom na predkrhkosti za zdravo in kakovostno staranje).

18 obstoječih zaposlenih bomo zaposlili za nedoločen čas, in sicer 2 iz naslova nadomeščanja upokojitev ali odhodov zaposlenih, 10 iz naslova povečanega obsega dela, 6 pa zaradi zaključka specializacije zdravnikov specializantov.

Načrtuje pa se, da bo 1 zdravnik specializant skladno z zakonodajo premeščen iz delovnega mesta Zdravnik specializant III na delovno mesto Zdravnik specializant II.

Financiranje novih zaposlitev

Za vse novo zaposlene je vir sredstev zagotovljen.

NIJZ svoj delovni proces organizira na način, da najprej preveri lastno kadrovsko strukturo. To pomeni, da preden zaposlimo novo osebo, vedno preverimo ali je mogoče delo organizirati na način, da ga opravljajo obstoječi zaposleni oz. ali je možna prerazporeditev zaposlenih. Šele v kolikor to ni mogoče, se odločimo za novo zaposlitev, seveda pod pogojem, da imamo zagotovljena finančna sredstva oz. vir financiranja.

Organiziranost dela

Delo na NIJZ praviloma poteka v okviru 40 urnega polnega tedenskega delovnega časa, uveden je sistem gibljivega delovnega časa, delo pa poteka enoizmensko. Na področjih, kjer je to zaradi narave dela nujno potrebno (obvladovanje nalezljivih bolezni, zagotavljanje distribucije cepiv, okoljska tveganja, ...), je uvedena stalna pripravljenost kot posebni delovni pogoji, skladno z internim aktom in veljavno kolektivno pogodbo za javni sektor. Na NIJZ je v skladu s pravilnikom, ki ureja delovni čas, in po pridobljenem predhodnem soglasju generalnega direktorja, možno tudi občasno delo na domu, kar omogočamo večjemu številu delavcev.

Deficitarnost profilov

Največji primanjkljaj se kaže na področju zaposlovanja zdravnikov specialistov javnega zdravja, zato smo skladno z zgoraj navedenim Zdravniški zbornici Slovenije sporočili nove potrebe po omenjenih specialistih. Starostna struktura zaposlenih zdravnikov specialistov in višjih zdravnikov specialistov na NIJZ je 31 % v starosti nad 61 let in 29 % v starosti od 51 – 60 let (stanje na dan 1. 1. 2025), zato je potrebno pridobiti nove generacije, ki bodo nadomestile odhode zdravnikov zaradi upokožitev, ki se pričakujejo v prihodnjih letih.

Prilivi in odlivi kadrov

V letu 2025 načrtujemo 29 zaposlitev za potrebe projektov, 10 zaposlitev iz naslova povečanega obsega dela, 12 zaposlitev za nedoločen čas zaradi novih nalog, 6 zaposlitev specializantov in 17 zaposlitev pripravnikov.

Večjega odliva kadrov ne načrtujemo, razen pripravnikov, ki sklepajo pogodbo za čas pripravništva 6 mesecev ter nekaterih zaposlenih, ki jim bo potekla pogodba o zaposlitvi za določen čas.

8.2 OSTALE OBLIKE DELA

V letu 2025 pričakujemo, da bodo število in stroški sklenjenih podjemnih in avtorskih pogodb ostali primerljivi oz. največ na lanski ravni.

Večina omenjenih pogodb bo sklenjenih za:

- delo v sklopu aktivnosti svetovalnega telefona za pomoč pri opuščanju kajenja;
- izvajanje strokovnega nadzora nad kakovostjo kolonoskopskih centrov Programa Svit v letu 2025;
- izvedbo modulov v okviru praktičnega dela Temelnjega usposabljanja za izvajalce standardnih timov v zdravstvenovzgojnih centrih in centrih za krepitev zdravja;
- izvedba supervizijskega srečanja za izvajalce svetovanja za opuščanje kajenja v ZVC in CKZ;
- izvedbe predavanj in delavnic na daljavo;
- izvedbo pregledov ladij v Kopru v skladu z mednarodnim zdravstvenim pravilnikom;
- izvedbe supervizij v centrih za duševno zdravje otrok in mladostnikov in v centrih za duševno zdravje odraslih;
- administrativno in strokovno pomoč delovni skupini za vzpostavitev centra za krizno upravljanje projektu EOC (Emergency operations centre);
- administrativno pomoč pri pripravi in sodelovanje na multidisciplinarnem konziliju Programa Svit v letu 2025;
- obravnavo in analizo primerov maternalnih smrti v Sloveniji;

- potrebe izvajanja projektov;
- sodelovanje pri izvedbi usposabljanj za strokovni kader v centrih za duševno zdravje;
- sodelovanje pri pripravi strokovnih smernic in priporočil izvajanja programa SVIT, načrtovanja programa in informacijskega sistema, izobraževanje, zagotavljanje kakovosti in evalvacija;
- spremljanje razvoja dela na področju alkohola in duševnega zdravja, izmenjava informacij in dobrih praks;
- storitve prevajanja, lektoriranje in ostala podobna dela;
- svetovanja pri koordiniranju osnovnih vzrokov smrti in priprava zahtevkov, kodiranje bolj kompleksnih vzrokov smrti;
- vodenje IDS, pripravo letnega plana dela zaposlenih v CDZOM, prenove Protokolov sodelovanja CDZOM s službami na različnih ravneh zdravstvenega varstva.
- sodelovanja pri tekočih nalogah na področju humanega biološkega monitoringa;
- sodelovanja pri izvedbi mentoriranja v okolju diplomiranih medicinskih sester izvajalk delavnic za osebe s SB v CKZ/ZVC (N1);
- vodenje in regijsko koordinacijo Nacionalnega programa primarne preventive KNB za odraslo populacijo.

8.3 DEJAVNOSTI, ODDANE ZUNANJIM IZVAJALCEM

Zunanjim izvajalcem oddajamo dejavnosti iz naslova varovanja objektov ter prevoza gotovine iz območnih enot, čiščenja, prevajanja in lektoriranja, tiskarske in založniške storitve, prevoze zdravil ... Za izvajanje teh dejavnosti nimamo lastnih zaposlenih.

8.4 IZOBRAŽEVANJE, SPECIALIZACIJE IN PRIPRAVNIŠTVA

IZOBRAŽEVANJA

V letu 2025 bodo zaposlenim glede na samo potrebo in vrsto dela, ki ga opravljajo ter glede na razpoložljiva sredstva v posamezni NOE, na voljo strokovna in formalna izobraževanja. Delno pa bo zaposlenim omogočeno tudi online izobraževanje internih vsebin in mehkih veščin, vezano predvsem na komunikacijo ter reševanje konfliktov in računalniške spretnosti.

SPECIALIZACIJE

Na Zdravniško zbornico Slovenije smo oddali potrebo po 6 novih specializantih, pri čemer pa trenutno v planu kadrov za leto 2025 načrtujemo zaposlitev 6 novih specializantov. Predvideva se, da naj bi v letu 2025 6 specializantov specializacijo tudi zaključilo in se zaposlilo na NIJZ za nedoločen čas. Predvidoma bo tako v letu 2025 na NIJZ 18 zdravnikov specializantov javnega zdravja.

PRIPRAVNIŠTVO

NIJZ vsako leto omogoči opravljanje pripravništva za poklic »sanitarni inženir«, poklic »dietetik v zdravstveni dejavnosti« ter za poklic »psiholog v zdravstveni dejavnosti«. Za opravljanje pripravništva načrtujemo, da bo na dan 31. 12. 2025 zaposlenih 5 oseb.

V letu 2025 bo sicer predvidoma zaposlenih 16 pripravnikov, ki bodo šestmesečno opravljanje pripravništva zaključili pred 31. 12. 2025 in tako na zaključni dan leta na NIJZ ne bodo več zaposleni.

9 PLAN INVESTICIJ IN VZDRŽEVALNIH DEL V LETU 2025

9.1 PLAN INVESTICIJ

Priloga - obrazec 4: Načrt investicijskih vlaganj 2025

S ciljem zagotavljanja nemotenega in učinkovitega poslovanja NIJZ bodo v letu 2025 prioriteto potrebne investicije v nabavo ustrezne uporabniške IKT opreme in obnovo zastarele IKT systemske infrastrukture na NIJZ. Za učinkovito in uspešno upravljanje razvoja rešitev eZdravja bodo potrebne investicije tako za nabavo IKT systemske opreme kot tudi za vzdrževanje obstoječih in nabavo novih licenc.

V letu 2025 načrtujemo investicije v višini 12.579.883 EUR, kar je za 31,35 % več v primerjavi z realizacijo v letu 2024. Največ investicij oz. nabav predstavljajo nabave premoženjskih pravic. Kupili bomo programsko opremo v višini 6.101.182 EUR. Večina izhaja iz izvajanja projektnega dela (Zdravje na daljavo 3.629.624 Eur). Za potrebe eZdravja je namenjenih 1.638.585 EUR (financiranje rešitev eRecept, CRPP, eNaročanje, VS (EUEZ), SiNCP, Telekap, Teleradiologija). Namenska sredstva za nabave eZdravja bomo dobili od Ministrstva za zdravje v okviru obstoječega programa oziroma novelacije tega programa v letu 2025. V okviru projekta Zdravje na daljavo bomo za nabave programske opreme porabili 3.629.624 EUR (nadgradnja Zvem, zalednih sistemov in CRPP).

V letu 2025 načrtujemo tudi naložbo v logistični center v višini 3.234.429 EUR. Sredstva za to investicijo bo zagotovilo Ministrstvo za zdravje in so skladna z izhodišči Ministrstva za zdravje.

V letu 2025 načrtujemo tudi nabavo različne vrstne opredmetene opreme v višini 3.244.272 EUR. Nekaj bomo kupili iz amortizacijskih sredstev (711.117 EUR) oziroma iz naslova prihodkov, ostalo so projektne nabave (413.655 EUR) in sredstva eZdravja (2.119.500 EUR). Za potrebe eZdravja bomo kupili IKT systemsko infrastrukturo in osebno računalniško opremo. Pri ostalih projektih bomo nabavili zlasti računalniško opremo, ki jo zaposleni uporabljajo pri svojem delu (prenosnike, diskovna polja, licence, delovne postaje, ipd.). Iz t.i. amortizacijskih sredstev bomo nabavili ostalo opremo, ki je potrebna za delovanje podpornih sistemov in splošnega delovanja NIJZ.

Zaradi iztrošenosti opreme (kuhinjsko pohištvo je ponekod staro več kot 20 let), zaradi selitev v novo najete prostore in zaradi novih zaposlitev za delo na projektih in za potrebe delovanja NIJZ v letu 2025 načrtujemo sredstva v višini 321.117 EUR, ki jih bomo namenili za nabavo dodatne pisarniške opreme. Kupili bomo ergonomске pisarniške stole, pisarniške mize, predalnice, omare za shranjevanje dokumentov, mini- blok čajne kuhinje, kuhinjske elemente in opremo, železne (protipožarne) omare, kovinske arhivske police, zmogljivejše uničevalce dokumentov, zabojčke za cepiva, hladilnike za cepiva, cepilni stol za ambulanto v Ravnah na Koroškem, klimatske naprave, konferenčne stole, električna drsna vrata, ipd.).

Načrtujemo tudi posodobitev voznega parka NIJZ z dvema novima voziloma ter nabavo osnovne opreme, ki omogoča kontinuirano delovanje OCKU/EOC.

Tabela 7 Seznam načrtovanih nabav v letu 2025 (v EUR)

Opis	Vrednost
EZDRAVJE	
ERECEPT	77.000
CRPP	520.000
ENAROČANJE	199.836
TELERADIOLOGIJA	58.560
VS (EUEZ)	167.750
ERCO	25.000
PNP ELEKTRONSKO NAROČANJE	300.039
SPLETNA STRAN EZDRAV, PODPORA IN ZNET	2.400
ETRIAŽA	50.000
TELEKAP	108.000
REFRENČNE AMBULANTE	20.000
IKT SISTEMSKA INFRASTRUKTURA	2.067.000
WHO GDHCN	50.000
SINCP	60.000
STROŠKI OSEBNE RAČUNALNIŠKE OPREME	52.500
OSTALO	
PROGRAMSKA OPREMA PROJEKT ZDRAVJE NA DALJAVO	3.629.624
RAČUNALNIKI Z OSTALO OPREMO	390.000
OSTALA IT OPREMA ZA DELOVANJE IN OBNOVO ODPISANE OPREME	204.076
POHIŠTVO (OMARE, PREDALNIKI, PISALNE MIZE, POLICE...)	30.000
KONFERENČNI IN ERGONOMSKI STOLI	21.000
ČAJNE KUHINJE S PRIPADAJOČO OPREMO	7.000
ZAMENJAVA ELEKTRIČNIH DRSNIH VRAT	25.000
HLADILNIKI	8.000
KLIMATSKE NAPRAVE	33.000
ČITALCI IN TISKALNIKI	5.000
SLUŽBENA VOZILA	40.000
NAPRAVE ZA UNIČEVANJE DOKUMENTOV	6.000
CEPILNI STOL	5.000
OGNJEVARNE ŽELEZNE OMARE	6.000
HRANILNIK ELEKTRIČNE ENERGIJE ALI GENERATOR	100.000
ZPP	14.825
OSTALO	20.292
LOGISTIČNI CENTER	3.234.429
NABAVA PROJEKTNE OPREME (OPREMA ZA PROJEKT NSS-SI, OBVLADOVANJE KRHKOSTI, SISUD, TOGAS, CP VZD, EUNETCCC...)	1.042.552
SKUPAJ	12.579.883

V tabeli 8 prikazujemo plan nabav po virih sredstev.

Tabela 8 Načrtovane nabave po virih 2025 (v EUR)

NAČRTOVANO 2025	VIR TRANSFER oz. MZ	LASTNI DEL	AMORTIZACIJA IN PROJEKTA SREDSTVA	SKUPAJ
Programska oprema	1.638.585	-	4.462.597	6.101.182
Nepremičnine	3.234.429	-	-	3.234.429
Ostala oprema	2.119.500	-	1.124.772	3.244.272
SKUPAJ	6.992.514	-	5.587.369	12.579.883

9.2 PLAN VZDRŽEVALNIH DEL

Priloga - obrazec 5: Načrt vzdrževalnih del 2025

Načrtujemo za 6.780.000 EUR stroškov vzdrževanja. Od tega je za potrebe eZdravja 5.147.708 EUR. Za ostalo IT vzdrževanja je namenjenih 1.300.357 EUR. Vzdrževanja objektov, vozil in ostale opreme načrtujemo v višini 331.935 EUR. Prioriteta bo izvedba nujnih vzdrževalnih del na objektih NIJZ zaradi preprečitve nastajanja škode in zagotavljanja ustreznih delovnih pogojev za izvajanje naše dejavnosti. Zagotovili bomo ustrezne pogoje za prostore distribucije cepiv, ter sanirali škodo, nastalo v poplavih. Ostala vzdrževalna dela so na področju vzdrževanja računalniške opreme, komunikacij, programov, vozil in ostalih vrst vzdrževanja. Največji strošek predstavlja strošek vzdrževanja programske opreme za področje eZdravja, ki smo ga prevzeli s 1. 12. 2015.

Stroški vzdrževanja zajemajo redna vzdrževanja poslovnih objektov in opreme v njih. Sem spadajo redni letni in mesečni servisni in letni inšpekcijski pregledi dvigal po zakonsko predpisani periodiki z nujnimi popravili, redno letno servisiranje agregata z mesečnimi preizkusnimi zagoni, redni letni preventivni pregledi dimnikov in naprav za detekcijo CO, redno letno dezinfekcijsko čiščenje in servisiranje klimatskih naprav z zakonsko predpisanimi preizkusi plinotesnosti naprav in instalacij zaradi ozonu škodljivih plinov ..., redni periodični pregledi in servisi aktivne požarne zaščite, kot so protipožarni senzorji, sistem zasilne razsvetljave in strelovodov, redno letno periodično pregledovanje hidrantov in ročnih gasilnih aparatov z rednim posodabljanjem zastarele in neuporabne opreme, redno letno servisiranje službenih vozil z dvakratnim letnim menjavanjem pnevmatik ter rednimi letnimi tehničnimi pregledi za podaljšanje veljavnosti prometnega dovoljenja, redno pred- in posezonsko ter interventno servisiranje sistemov centralnega ogrevanja in prezračevanja, ter intervencijsko vzdrževanje vodovodnih instalacij ter kanalizacij in posledic meteornih izlivov, poplav ali poškodb na stenah, tleh in stropih; redno predsezonsko vzdrževanje streh in ostrejši z nujnimi intervencijskimi servisi (odstranjevanje snega s streh, pobijanje ledenih sveč, odstranjevanje posledic poplav, viharjev in neurij ter potresa in drugih nesreč zaradi česar smo imeli v preteklem letu obilico težav in dodatnega dela ...), redno interventno vzdrževanje in servisiranje električnih in UTP (internetnih) instalacij in opreme, periodično testiranje, umerjanje in validiranje laboratorijske opreme, kot so hladilne komore, hladilne skrinje in hladilniki, defibrilatorji, termometri, merilni instrumenti in sistemi za nadzor temperatur.

Na NIJZ skrbimo za rešitve eZdravja, kjer infrastrukturo vzdržuje zunanji vzdrževalec, zaposlene pa imamo skrbnike programskih rešitev. Za javnozdravstvene informacijske sisteme prav tako velja, da imamo zaposlene skrbnike rešitev, razvoj in vzdrževanje pa opravlja zunanji vzdrževalec, razen za nekatere naloge, kot na primer za program SVIT, kjer sami skrbimo za razvoj in vzdrževanje, ter podatkovne baze javnozdravstvenih rešitev, kjer prav tako vzdrževanje izvajamo sami.

Na NIJZ nimamo zaposlenih, ki bi imeli znanja in kompetence za tako zahtevno vzdrževanje informacijske infrastrukture, zato v skladu s strategijo eZdravja, ki je bila načrtovana s strani MZ, to infrastrukturo vzdržuje zunanji ponudnik, izbran v postopku javnega naročanja. Tako infrastrukturo vzdržuje zunanji ponudnik, ki je bil izbran na JN. Za celotno vzdrževanje eZdravja bomo v letu 2025 namenili 5.147.708 EUR sredstev. Za vzdrževanje prvega nivoja IT podpore na NIJZ, za kar skrbi sektor SIKTP, ki je posebej oblikovan za to področje, bomo namenili 1.300.357 EUR.

Za vzdrževanje poslovnih prostorov stavb, ostale opreme in voznega parka v letu 2025 načrtujemo sredstva v višini 331.935 EUR. Gre za stroške, kot na primer: slikopleskarska dela, redni letni in mesečni servisni in letni inšpekcijski pregledi dvigal po zakonsko predpisani periodiki z nujnimi popravili, redno letno servisiranje agregata z mesečnimi preizkusnimi zagoni, redni letni preventivni pregledi dimnikov in naprav za detekcijo CO, redno letno dezinfekcijsko čiščenje in servisiranje klimatskih naprav z zakonsko predpisanimi preizkusi plinotesnosti naprav in instalacij zaradi ozonu škodljivih plinov, redni periodični pregledi in servisi aktivne požarne zaščite, kot so protipožarni senzorji, sistem zasilne razsvetljave in strelovodov, redno letno periodično pregledovanje hidrantov in ročnih gasilnih aparatov ter vzdrževanje

službenih vozil z dvakratnim letnim menjavanjem pnevmatik ter rednimi letnimi tehničnimi pregledi za podaljšanje veljavnosti prometnega dovoljenja. Redno pred in posezonsko pregledujemo tudi sisteme centralnega ogrevanja in prezračevanja, vzdržujemo strehe in ostrešja, zagotavljamo intervencijske servise (odstranjevanje snega s streh, pobiranje ledenih sveč ipd. Redno vzdržujemo in po potrebi servisiramo električne in UTP (internetne) instalacije in opremo. Zagotavljamo periodično testiranje, umerjanje in validiranje laboratorijske opreme, kot so hladilne komore, hladilne skrinje in hladilniki v ambulantah NIJZ, SPC in SVIT. Redno vzdržujemo, umerjamo in validiramo defibrilatorje, termometre, ter merilne instrumente in sisteme za nadzor temperatur.

Na Območnih enotah NIJZ zunanji izvajalci opravljajo manjša hišniška dela - vzdrževanje objekta, sprotna manjša popravila, odvoz opreme iz prostora, vzdrževanje travnatih površin, odvoz listja itd.

Za vzdrževanje poslovnih objektov, ki so v upravljanju NIJZ, imamo postavljene prioritete in dela naročamo skladno z razpoložljivimi finančnimi sredstvi.

Tabela 92 Vzdrževanja (v EUR)

Opis	EUR
ODHODKI -VZDRŽEVANJE OBJEKTOV-STAVB	
REDNA VZDRŽEVANJA POSLOVNIH OBJEKTOV IN OPREME	
SERVISIRANJE KLIMATSKIH NAPRAV Z ZAKONSKO PREDPISANIMI PREIZKUSI PLINOTESNOSTI NAPRAV	
SERVISIRANJE SISTEMOV CENTRALNEGA OGREVANJA IN PREZRAČEVANJA	
REDNI PERIODIČNI PREGLEDI IN SERVISI AKTIVNE POŽARNE ZAŠČITE	
PERIODIČNO TESTIRANJE, UMERJANJE IN VALIDIRANJE LABORATORIJSKE OPREME, KOT SO HLADILNE KOMORE, HLADILNE SKRINJE IN HLADILNIKI V AMBULANTAH NIJZ, SPC IN SVIT	
VZDRŽEVANJE MEDICINSKE OPREME	239.935
MANJŠA HIŠNIŠKA DELA - VZDRŽEVANJE OBJEKTOV OBMOČNIH ENOT	
BELJENJE	
SANACIJA CEVI IN JAŠKOV METORNIH VOD	
POSODOBITEV ENERGETSKIH IZKAZNIC ZA VSE STAVBE V NIJZ UPRAVLJANJU (ALI UPORABI/NAJEMU)	
IZDELAVA POŽARNIH IN EVAKUACIJSKIH NAČRTOV STAVB V NIJZ UPRAVLJANJU (ALI UPORABI/NAJEMU)	
SANACIJA SVETLOBNIH KUPOL	
ZPP VZDRŽEVANJE	11.300
ODHODKI -VZDRŽEVANJE VOZIL	10.000
VZDRŽEVANJE SLUŽBENIH VOZIL Z DVAKRATNIM LETNIM MENJAVANJEM PNEVMATIK TER REDNIMI LETNIMI TEHNIČNIMI PREGLEDI ZA PODALJŠANJE VELJAVNOSTI PROMETNEGA DOVOLJENJA	10.000
ODHODKI -VZDRŽEVANJE OSTALO	
IZDELAVA IDEJNE ZASNOVE ZA NOVOGRADNJO STAVBE NIJZ	82.000
ANALIZA IN PREDLOG UREDITVE VIDEONADZORA	
VZPOSTAVITEV SEKTORJA ZA KORPORATIVNO VARNOST	

9.3 PLAN ZADOLŽEVANJA

Za leto 2025 načrtujemo zadolževanje pri enotnem zakladniškem računu v višini 1.000.000 Eur. Zadolževanje je odvisno od likvidnosti. Sredstva bomo črpali, če bo potrebno oziroma skladno z likvidnostno situacijo.

Datum:

Podpis odgovorne osebe:

generalni direktor

izr. prof. dr. Branko Gabrovec

PRILOGE